
STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW
SPOŁECZNYCH

Gminy Łagów

NA LATA
2022-2032

OFICyna PROFILAKTYCZNA

SPIS TREŚCI

I. Wprowadzenie	5
1. Metodologia opracowania Strategii.....	7
2. Podstawy prawne	10
3. Spójność z dokumentami strategicznymi.....	14
3.1. Dokumenty europejskie.....	14
3.2. Dokumenty krajowe	16
3.3. Dokumenty regionalne.....	17
II. Charakterystyka Gminy Łagów	18
Położenie.....	18
Sytuacja demograficzna	20
Rynek pracy i sytuacja gospodarcza.....	23
Edukacja i wychowanie	28
Kultura, sport i rekreacja.....	31
Opieka zdrowotna	34
Bezpieczeństwo publiczne	35
Działalność organizacji pozarządowych.....	35
Pomoc społeczna.....	39
Zasoby instytucjonalne w zakresie rozwiązywania problemów społecznych	47
III. Diagnoza sytuacji społecznej w Gminie Łagów.....	48
1. Wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej	48
1. Wsparcie osób z niepełnosprawnością	57
2. Zdrowie psychiczne	60
3. Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień od substancji psychoaktywnych	62
4. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	68
5. Aktywność i integracja społeczna seniorów	75
6. Promocja zatrudnienia, reintegracja zawodowa i społeczna osób podlegających wykluczeniu społecznemu	80
7. Wsparcie osób z problemem ubóstwa.....	87
8. Problem przestępczości.....	92
9. Analiza SWOT	94

IV. Część programowa	97
1. Misja i wizja rozwiązywania problemów społecznych	98
2. Kierunki rozwiązywania problemów społecznych.....	99
3. Ramy finansowe Strategii	115
4. System wdrażania Strategii.....	117
5. System aktualizacji Strategii.....	118
6. Komunikacja społeczna i promocja Strategii	119
7. Monitoring i ewaluacja	120
V. Wnioski i podsumowanie	124
VI. Bibliografia	126
VII. Spis rysunków, tabel i wykresów	127
1. Spis rysunków	127
2. Spis tabel.....	127
3. Spis wykresów	129

Wykaz skrótów:

GBP – Gminna Biblioteka Publiczna

GKRPA – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

GUS – Główny Urząd Statystyczny

GZI – Gminny Zespół Interdyscyplinarny

KBPN – Krajowe Biuro Do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii

KPP – Komenda Powiatowa Policji

MŚP – Sektor małych i średnich przedsiębiorstw

NGO (ang. non-government organization) – organizacja pozarządowa

OPS – Ośrodek Pomocy Społecznej

PARPA – Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

PFRON – Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

PPP – Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

PUP – Powiatowy Urząd Pracy

UG – Urząd Gminy

ZUS – Zakład Ubezpieczeń Społecznych

I. Wprowadzenie

Przemiany technologiczne, ekonomiczne i społeczno-kulturowe, które dokonały się w XX w. były przyczyną przeobrażeń w sferze życia społecznego i doprowadziły do transformacji starych oraz powstania nowych problemów społecznych. Problem społeczny określany jest jako niekorzystne dla społeczności zjawisko, zagrażające, niebezpieczne i konieczne do wyeliminowania. O problemie społecznym mówimy wówczas, gdy dane zjawisko spełnia kilka kryteriów: dotyczy wielu osób w społeczności, ma charakter powtarzający się, a nie jednorazowy, jest postrzegane i odczuwane przez członków danej społeczności jako istotne dolegliwości w życiu zbiorowym, domaga się rozwiązania i można mu zaradzić poprzez zbiorowe działanie¹. Wśród problemów społecznych występujących w polskiej rzeczywistości wymieniane są: alkoholizm, narkomania, niktynizm, ubóstwo, bezrobocie, przemoc, hazard, bezradność opiekuńczo-wychowawcza oraz wykluczenie społeczne. Jednym z instrumentów ekonomii społecznej jest tworzenie lokalnych strategii rozwiązywania problemów społecznych, które są ważnymi dokumentami odnoszącymi się do polityki społecznej, a odpowiednio przygotowane i wdrażane prowadzą do rozwiązania kluczowych problemów społecznych występujących na danym terytorium.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łagów na lata 2022-2032² jest dokumentem wyznaczającym najważniejsze kierunki działań mających na celu doprowadzenie do zmiany niekorzystnych zjawisk społecznych na terenie Gminy. Wskazuje ona obszary problemowe, priorytetowe zadania służące przeciwdziałaniu tym problemom, a także zakładane rezultaty. Strategia jest wyrazem zintegrowanego planowania społecznego zwiększającego efektywność podejmowanych działań. Jej wdrażanie odbywa się poprzez szereg działań związanych z realizacją planów strategicznych. W celu zwiększenia skuteczności, konieczne jest systematyczne śledzenie zjawisk i problemów społecznych, które są przedmiotem Strategii.

¹ Kwaśniewski J., Rola diagnozy w rozwiązywaniu problemów społecznych.

² Na potrzeby niniejszego opracowania dla występujących w tekście sformułowań „Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łagów na lata 2022-2032” stosowana będzie skrócona nazwa „Strategia”.

Strategia będzie służyć osiągnięciu zaplanowanych celów, wraz ze szczegółowym określeniem sposobów dojścia do poprawy sytuacji społecznej w wybranych obszarach. W związku z tym, że rozwiązywanie problemów społecznych jest procesem długofalowym, w działalności lokalnej polityki społecznej potrzebne jest strategiczne podejście. Planowanie strategiczne, polegające na podejmowaniu systematycznych działań, podczas których planowana jest przyszłość i wytyczane są najistotniejsze kierunki działań, uwzględnia długi horyzont czasowy. Strategia stanowi zatem ważny instrument zarządzania, dzięki któremu możliwe jest rozpoznanie i wdrażanie przedsięwzięć o charakterze społecznym oraz integracja różnych środowisk lokalnych w ramach wspólnie zaplanowanych i skoordynowanych działań.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łagów na lata 2022-2032 zawiera kilka części składowych: charakterystykę Gminy, diagnozę sytuacji społecznej oraz część programową obejmującą misję, wizję, cele, zadania przewidziane do realizacji, zakładane rezultaty, system wdrażania, monitoring i ewaluację. W Strategii uwzględniono różnorodny zakres problematyki społecznej. Diagnoza sytuacji społecznej dokonana została w następujących obszarach:

- ❖ wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej,
- ❖ wsparcie osób niepełnosprawnych,
- ❖ zdrowie psychiczne,
- ❖ profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień od substancji psychoaktywnych,
- ❖ przeciwdziałanie przemocy w rodzinie,
- ❖ aktywność i integracja społeczna seniorów,
- ❖ promocja zatrudnienia, reintegracja zawodowa i społeczna osób podlegających wykluczeniu społecznemu,
- ❖ wsparcie osób z problemem ubóstwa,
- ❖ problem przestępczości.

Do każdego z tych obszarów wskazane zostały podstawowe informacje, działania interwencyjne i najważniejsze problemy wynikające z przeprowadzonej diagnozy.

Podsumowując, Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łagów na lata 2022-2032 jest wyrazem zintegrowanego planowania strategicznego. Określa sposób osiągnięcia wyznaczonych celów i pozwala wypracować sprawny i efektywny system pomocy, umożliwiający skuteczne rozwiązywanie problemów społecznych. Pozwoli to na zapewnienie mieszkańcom Gminy Łagów dogodnych warunków do rozwoju i przyczyni się do wzrostu poczucia bezpieczeństwa społecznego.

1. Metodologia opracowania Strategii

Podstawowe elementy Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łagów na lata 2022-2032 są tożsame ze strukturą innych dokumentów określających kierunki lokalnej polityki społecznej. Wskazane w nich cele, zarówno główne jak i szczegółowe, mają za zadanie przybliżyć Gminę do osiągnięcia wskazanego przez lokalne władze i mieszkańców pożądanego obrazu Gminy w przyszłości. Tym co wyróżnia Strategię od innych wiążących dokumentów i programów jest przede wszystkim jej okres obowiązywania oraz nadrzędność wobec nich. Mimo, iż horyzont czasowy nie został wskazany w Ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, powinien precyzować główne działania Gminy w zakresie zaspokajania społecznych potrzeb mieszkańców i niwelowania nierówności społecznych w długim okresie, tj. 5-10 lat. Jest to podejście zgodne z założeniami strategicznego planowania i zarządzania w administracji publicznej. W naukach o zarządzaniu wyróżnia się trzy główne poziomy planowania:

- planowanie strategiczne (długofalowe), w ramach którego określone zostają priorytetowe kierunki działań Gminy, cele i zasoby umożliwiające ich osiągnięcie;
- planowanie taktyczne (średniookresowe), czyli programy wskazujące zadania niezbędne do osiągnięcia celów głównych;
- planowanie operacyjne (krótkookresowe), które obejmuje jednorazowe lub cykliczne projekty i zadania pozwalające na realizację poszczególnych, mniej złożonych elementów planów taktycznych³.

³ R. W. Gryffin (2004), Podstawy zarządzania organizacjami, Warszawa: PWN., s. 224-225.

Obligatoryjny charakter Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych oraz jej istota i wpływ na kreowanie lokalnej polityki nakłada na jej realizatorów obowiązek tworzenia jej w sposób odpowiedzialny i spójny z zapisami zawartymi w nadrzędnych dokumentach strategicznych na poziomie europejskim, krajowym, regionalnym oraz lokalnym.

Zdefiniowane w dokumentach strategicznych problemy oraz kierunki działań skierowanych na rozwój społeczno-gospodarczy Gminy i wsparcie mieszkańców w zaspokajaniu ich potrzeb, mają szczególne znaczenie dla opracowywania i wdrażania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Spójna wizja Gminy w przyszłości pozwala podmiotom realizującym zadania z zakresu polityki społecznej na wprowadzanie kompleksowych i adekwatnych do potrzeb mieszkańców działań.

Nadrzędność Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych nad programami o charakterze taktycznym, takimi jak Program Współpracy Gminy z Organizacjami Pozarządowymi, Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, czy Program Profilaktyki i Przeciwdziałania Alkoholizmowi oraz Narkomanii, wymusza na podmiotach odpowiedzialnych za opracowanie i wdrażanie Strategii ujęcia w niej określonych elementów. Uwzględnienie ich oraz merytoryczna spójność dokumentów umożliwia pełne wykorzystanie potencjału Gminy w poszczególnych aspektach lokalnej polityki społecznej. Poniżej zawarte zostały elementy wchodzące w skład Strategii oraz poszczególne etapy jej opracowania.

Tabela 1. Etapy opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych

Lp.	Etap	Charakterystyka
1.	Analiza strategiczna	Analiza bieżącej sytuacji, problemów, barier oraz potencjału umożliwia wskazanie obszarów problemowych występujących w Gminie. Głównym źródłem informacji o sytuacji mieszkańców, ich problemów i głównych potrzeb jest analiza danych zastanych, czyli bieżącej dokumentacji urzędowej, danych demograficzno-gospodarczych, trendów społecznych oraz wniosków z przeprowadzonych na terenie Gminy badań społecznych. Na tym etapie ocenie poddane zostaje również otoczenie jednostki samorządowej, które wpływa na jej rozwój i wykorzystanie dostępnych zasobów. Sposobem na określenie możliwości i ograniczeń Gminy jest analiza SWOT, wskazująca na jej mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia.
2.	Sformułowanie Misji i Wizji Strategii	Wizja zawarta w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest swoistym obrazem, do którego dąży Gmina za sprawą realizacji wskazanych w niej celów, natomiast Misja określa nadrzędny powód opracowania Strategii.

3.	Określenie celów priorytetowych i zadań	W następstwie prawidłowo przeprowadzonej analizy strategicznej możliwe jest wyszczególnienie głównych obszarów problemowych występujących w Gminie. Wskazanie najdotkliwszych trudności mieszkańców i określenie kompleksowych działań minimalizujących ich skalę, zapewnia realizację polityki społecznej zgodnej z potrzebami, a także podniesienie jakości życia lokalnej społeczności.
4.	Wskazanie sposobu wdrażania i kontroli realizacji Strategii	Elementem Strategii jest także określenie planu, zgodnie z którym ma zostać zrealizowana podczas okresu jej obowiązywania. Zarówno źródła, ramy finansowe, podmioty odpowiedzialne za realizację poszczególnych celów, sposób komunikacji jak i sprawozdawczość, mają niebagatelny wpływ na stopień i jakość jej wdrożenia, dlatego zarówno w trakcie, jak i po jej zakończeniu należy przeprowadzić ewaluację, umożliwiającą ocenę działań w odniesieniu do zamierzonych celów.

Źródło: opracowanie własne

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest narzędziem służącym instytucjom samorządowym i NGO do odpowiedniego wspierania oraz wzmocnienia potencjału lokalnej społeczności. Z tego powodu proces jej tworzenia i wdrażania nie może pomijać udziału osób szczególnie nią zainteresowanych, czyli mieszkańców. Włączenie lokalnej społeczności w procesy decyzyjne i kreowanie działań nazywa się partycypacją społeczną, a jej najczęściej spotykanymi formami są konsultacje społeczne, warsztaty strategiczne z lokalną społecznością, badania diagnozujące zagrożenia lokalne oraz potrzeby mieszkańców w obszarach ujętych w dokumencie. Uspołecznienie Strategii i powierzenie części odpowiedzialności za jej charakter mieszkańcom daje możliwość zaplanowania działań adekwatnych do rzeczywistych oczekiwań społeczności lokalnej oraz stwarza warunki do pełniejszego wykorzystania jej potencjału.

2. Podstawy prawne

Opracowanie całościowej, spójnej i wieloletniej koncepcji rozwiązywania problemów społecznych danej gminy lub powiatu, podobnie jak inne dokumenty strategiczne, jest dokumentem uwarunkowanym prawnie. Podstawą jurejdczną do opracowania niniejszej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1372 z późn. zm.), art. 17 ust. 1 pkt 1 i art. 19 pkt 1, który w powiązaniu z art. 16 b., ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 794 z późn. zm.), stanowi, iż do zadań własnych gminy o charakterze obligatoryjnym należy *opracowanie oraz realizacja Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka*⁴.

Tworząc niniejszą Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych opierano się na kluczowych dla tej materii aktach prawnych tak, aby była ona kompatybilna oraz komplementarna z założeniami polityki państwa. Wśród najistotniejszych ustaw kompetencyjnych, nakładających na administrację rządową i samorządową określone obowiązki, należy wyszczególnić m.in.:

1. Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.
(Dz.U. z 2009 r. poz. 946),
2. ustawę z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego
(t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 11),
3. ustawę z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego
(t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 735),
4. ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie
(t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1038).

⁴ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 794 z późn. zm.).

AKTY PRAWNE DOTYCZĄCE WSPARCIA RODZINY I DZIECKA

1. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej
(t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 159 z późn. zm.),
2. ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci
(t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1162),
3. ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”
(t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1329),
4. ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny
(t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 952),
5. ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych
(t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1162),
6. ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów
(t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 877),
7. ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy
(t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1359),
8. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie
(t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249).

AKTY PRAWNE DOTYCZĄCE OCHRONY ZDROWIA ORAZ PRZECIWDZIAŁANIU UZALEŻNIENIOM

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi
(Dz. U. z 2021 r. poz. 41 z późn. zm.),
2. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii
(t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2050),
3. ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej
(t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 711),
4. ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego
(t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 685).

**AKTY PRAWNE DOTYCZĄCE OŚWIATY, ZATRUDNIENIA ORAZ WSPARCIA
SOCJALNEGO**

1. Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych
(t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 573),
2. ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy
(t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1409 z późn. zm.),
3. ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty
(t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 4 z późn. zm.),
4. ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym
(t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 176),
5. ustawa z dnia 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych
(t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2085),
6. ustawa z dnia 8 grudnia 2006 r. o finansowym wsparciu tworzenia lokali mieszkalnych na wynajem mieszkań chronionych, noclegowni, schronisk dla bezdomnych, ogrzewalni i tymczasowych pomieszczeń
(t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 11 z późn. zm.),
7. ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych
(t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 11),
8. ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych
(t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 423 z późn. zm.),
9. uchwała Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019–2023,
10. rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start”
(Dz. U. z 2018 r. poz. 1061).

AKTY PRAWNE NORMUJĄCE ASPEKTY FINANSOWE

1. Ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego
(t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 38 z późn. zm.),
2. ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych
(Dz. U. z 2021 r. poz. 305),
3. ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości
(Dz. U. z 2021 r. poz. 217).

AKTY PRAWNE NORMUJĄCE POBYT CUDZOZIEMCÓW NA TERENIE KRAJU

1. Ustawa z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach
(t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 159),
2. ustawa z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji
(t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1472),
3. ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej
(Dz. U. z 2020 r. poz. 322 z późn. zm.).

3. Spójność z dokumentami strategicznymi

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łagów na lata 2022-2032 jest zgodna z kierunkami polityk w sferze społecznej zawartymi w dokumentach strategicznych realizowanych na poziomie:

Rozdział ten przedstawia opis wyżej wymienionych dokumentów strategicznych.

3.1. Dokumenty europejskie

„Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu” jest kluczowym dokumentem społeczno-gospodarczym Unii Europejskiej. Strategia ta obejmuje trzy wzajemnie ze sobą powiązane priorytety:

- rozwój inteligentny: rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji;
- rozwój zrównoważony: wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej;
- rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu: wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.

W ramach trzech priorytetów tematycznych przygotowano siedem projektów przewodnich:

- *„Unia innowacji”* – projekt na rzecz poprawy warunków ramowych i dostępu do finansowania badań i innowacji, tak by innowacyjne pomysły przeradzały się w nowe produkty i usługi, które z kolei przyczynią się do wzrostu gospodarczego i tworzenia nowych miejsc pracy;
- *„Młodzież w drodze”* – projekt na rzecz poprawy wyników systemów kształcenia oraz ułatwiania młodzieży wejścia na rynek pracy;
- *„Europejska agenda cyfrowa”* – projekt na rzecz upowszechnienia szybkiego Internetu i umożliwienia gospodarstwom domowym i przedsiębiorstwom czerpania korzyści z jednolitego rynku cyfrowego;
- *„Europa efektywnie korzystająca z zasobów”* – projekt na rzecz uniezależnienia wzrostu gospodarczego od wykorzystania zasobów, przejścia na gospodarkę niskoemisyjną, większego wykorzystania odnawialnych źródeł energii, modernizacji transportu oraz propagowania efektywności energetycznej;
- *„Polityka przemysłowa w erze globalizacji”* – projekt na rzecz poprawy otoczenia biznesu, szczególnie w odniesieniu do MŚP, oraz wspierania rozwoju silnej i zrównoważonej bazy przemysłowej, przygotowanej do konkurencji na rynkach światowych;
- *„Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia”* – projekt na rzecz modernizacji rynków pracy i wzmocnienia pozycji obywateli poprzez rozwój kwalifikacji przez całe życie w celu zwiększenia współczynnika aktywności zawodowej i lepszego dopasowania popytu do podaży na rynku pracy, między innymi dzięki mobilności siły roboczej;
- *„Europejski program walki z ubóstwem”* – projekt na rzecz zapewnienia spójności społecznej i terytorialnej, tak aby korzyści płynące ze wzrostu gospodarczego i zatrudnienia były szeroko dostępne, a osoby ubogie i wykluczone społecznie mogły żyć godnie i aktywnie uczestniczyć w życiu społeczeństwa⁵.

⁵ Europa 2020 - Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu.

3.2. Dokumenty krajowe

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łagów na lata 2022-2032 jest zgodna z poniższymi dokumentami krajowymi:

- **Strategia na rzecz odpowiedzialnego rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)** – celem głównym projektowanych działań rozwojowych jest stworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym. Odbywać się to będzie poprzez skoncentrowanie działań o charakterze prawnym, instytucjonalnym i inwestycyjnym na trzech celach:
 1. trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną;
 2. rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony;
 3. skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu.
- **Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030**, której celem jest *rozwijanie kapitału ludzkiego poprzez wydobywanie potencjałów osób w taki sposób, by mogły w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na wszystkich etapach życia*⁶.

W Strategii wyznaczono 5 celów szczegółowych:

1. Wzrost zatrudnienia.
 2. Wydłużenie okresu aktywności zawodowej i zapewnienie lepszej jakości funkcjonowania osób starszych.
 3. Poprawa sytuacji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.
 4. Poprawa zdrowia obywateli oraz efektywności systemu opieki zdrowotnej.
 5. Podniesienie kwalifikacji i kompetencji obywateli.
- **Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030** stanowi kontynuację Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego 2020, a jej głównym celem jest wzrost jakości życia społecznego i kulturalnego Polaków.

⁶ Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030.

Realizacja celu odbywa się w 3 obszarach:

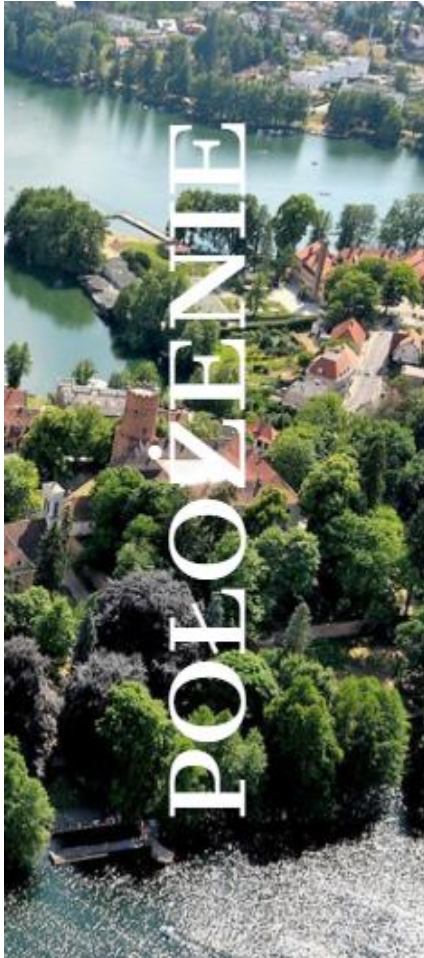
1. Współdziałanie – społeczeństwo obywatelskie,
 2. Kultura – tożsamość i postawy obywatelskie,
 3. Kreatywność – potencjał kulturowy i kreatywny.
- **Program Operacyjny Wiedza, Edukacja, Rozwój 2014-2020** uwzględnia długofalowe wyzwania związane z globalizacją, rozwojem ekonomicznym, jakością polityk publicznych, zjawiskami demograficznymi, czy inwestycjami w kapitał ludzki. Program obejmuje pięć następujących osi priorytetowych: I. Osoby młode na rynku pracy, II. Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, III. Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju, IV. Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa oraz V. Pomoc Techniczna.
- **Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2023 roku, Ekonomia solidarności społecznej**, którego celem jest wzrost zatrudnienia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz zintensyfikowanie współpracy podmiotów i instrumentów świadczących usługi społeczne. Działania przewidziane w KPRES zostały ujęte w 4 obszarach tematycznych:
1. Solidarna wspólnota lokalna,
 2. Solidarny rynek pracy,
 3. Konkurencyjna przedsiębiorczość społeczna,
 4. Solidarne społeczeństwo.

3.3. Dokumenty regionalne

Na poziomie regionalnym najważniejszymi dokumentami strategicznymi dla Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łagów są: Strategia Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Świebodzińskiego oraz Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego do 2030 roku.

II. Charakterystyka Gminy Łągów

Gmina Łągów to gmina wiejska położona w centralnej części województwa lubuskiego, w powiecie świebodzińskim. Jej siedzibą jest miejscowość Łągów. Powierzchnia Gminy obejmuje 199,19 km², co stanowi 21,25% obszaru powiatu. Graniczy ona z następującymi gminami: Brytnica, Lubrza, Skąpe, Sulęcín oraz Torzym. Największą powierzchnię Gminy stanowią użytki leśne – zajmują one 59% terenu charakteryzowanej jednostki terytorialnej, z kolei grunty rolne stanowią 32% jej powierzchni. Geograficznie Gmina położona jest nad Pojezierzem Łągowskim, na obszarze Łągowsko-Sulecińskiego Parku Krajobrazowego, co w połączeniu z rozległym Jeziorem Łągowskim i Trześniowskim stanowi jej niewątpliwą atut pod względem przyrodniczo-turystycznym.

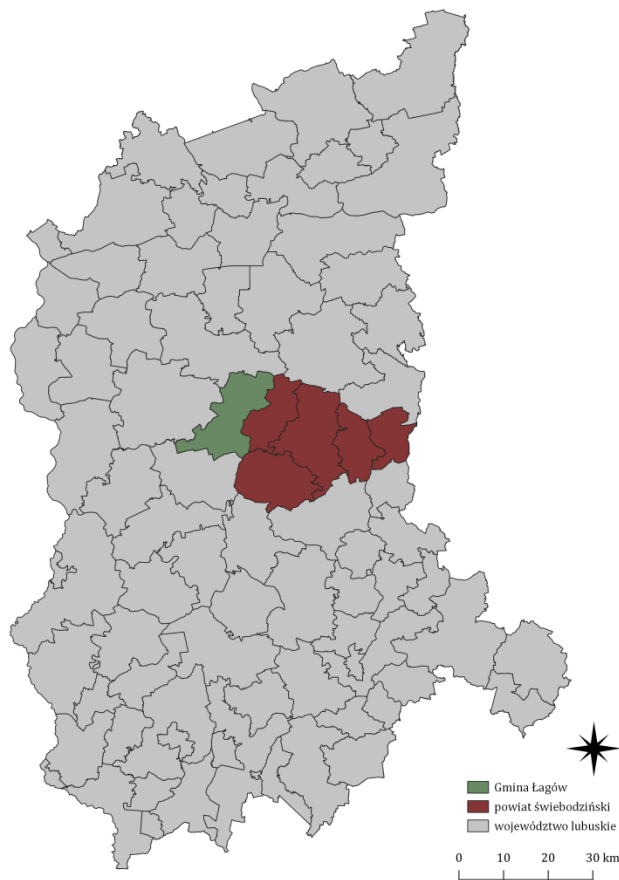
Sieć osadniczą Gminy tworzy 11 sołectw: Gronów, Jemiołów, Kosobudz, Kłodnica, Niedźwiedź, Pożrzadło, Sieniawa, Toporów, Łągów, Łągówek oraz Żelechów.

Wśród istotnych walorów Gminy Łągów należy wyszczególnić także jej lokalizację – charakteryzowana jednostka znajduje się w odległości 18 km od siedziby powiatu – Świebodzina, 46 km od siedziby władz samorządu województwa – Zielonej Góry, a 45 km od siedziby wojewody – Gorzowa Wielkopolskiego.

Gmina Łągów posiada dobrze rozwiniętą sieć dróg pozwalającą na komunikację z sąsiednimi gminami czy też powiatami (pozostaje ona w zasięgu trasy europejskiej E30 uznawanej za najważniejszy europejski szlak komunikacyjny na osi wschód-zachód).

Rysunek 1. Położenie Gminy Łagów na tle powiatu świebodzińskiego i województwa lubuskiego

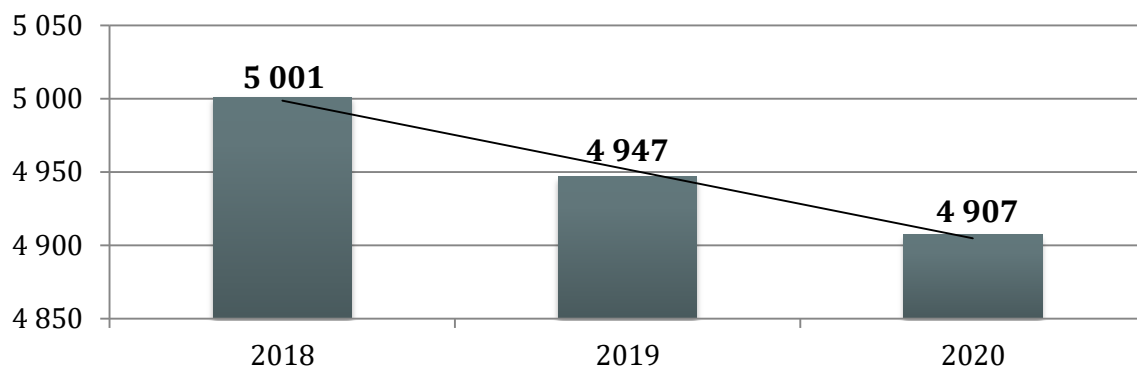
Źródło: opracowanie własne na podstawie Bazy Danych Obiektów Topograficznych (BDOT10k)

Obraz aktualnego stanu społeczeństwa jest możliwy do przedstawienia między innymi dzięki analizie *struktury demograficznej* stanowiącej rezultat procesów demograficznych w przeszłości, a które determinuje kształtowanie się zjawisk demograficznych i społecznych w przyszłości. Przez pojęcie struktury demograficznej rozumie się podział całej populacji według grup wiekowych, płci, stanu cywilnego, wykonywanych zawodów, wykształcenia, miejsca zamieszkania.

Gminę Łagów zamieszkuje **4 907** osób (stan na 31.12.2020 roku). Na przestrzeni ostatnich omawianych lat, tj. 2018-2020, liczba mieszkańców uległa zmniejszeniu, co obrazuje naniesiona na poniższy wykres linia trendu. W stosunku do roku 2018 widoczny jest spadek o 1,9%.

Wykres 1. Liczba mieszkańców Gminy Łagów w latach 2018-2020

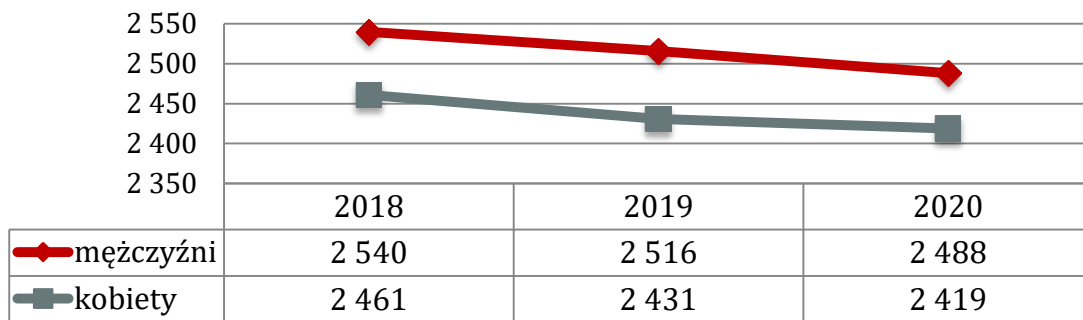

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Liczba mężczyzn zamieszkujących Gminę Łagów była w 2020 roku nieco większa od liczby kobiet – stanowiły one 49% ogólnej liczby ludności (2 419 kobiet), natomiast mężczyźni 51% (2 488 mężczyzn). *Współczynnik feminizacji* w Gminie wynosił **97**, co oznacza, że na każdych 100 mężczyzn przypadało 97 kobiet.

Wykres 2. Liczba kobiet i mężczyzn zamieszkujących Gminę Łągów na przestrzeni lat 2018-2020

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Kolejną analizowaną kwestią jest *przyrost naturalny*, czyli różnica między liczbą urodzeń żywych, a liczbą zgonów. W Gminie Łągów w 2020 roku przyrost naturalny na 1000 ludności kształtował się na poziomie **-4,26** co oznacza, że wskaźnik ten przyjmował niższą wartość niż w powiecie świebodzińskim (-3,48) i całym województwie lubuskim (-3,95).

Tabela 2. Przyrost naturalny na 1000 ludności w porównaniu do powiatu świebodzińskiego i województwa lubuskiego na przestrzeni lat 2018-2020

Lp.	wyszczególnienie	2018	2019	2020
1	Gmina Łągów	-5,42	-4,63	-4,26
2	powiat świebodziński	-1,36	-0,72	-3,48
3	województwo lubuskie	-1,49	-2,01	-3,95

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Struktura ludności w Gminie Łągów według ekonomicznych grup wieku w roku 2020 przedstawia się następująco:

- **16,2%** jest w wieku przedprodukcyjnym – 17 lat i mniej;
- **62,3%** mieszkańców Gminy jest w wieku produkcyjnym – dla kobiet jest to między 18-59 rokiem życia, a dla mężczyzn między 18-64;
- **21,5%** mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym (65 lat i więcej dla mężczyzn, 60 lat i więcej dla kobiet).

Poniższa tabela prezentuje *ekonomiczne grupy wieku* w Gminie Łągów. Na przestrzeni lat 2018-2020 dostrzegalny jest wzrost udziału osób w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności. Natomiast odsetek osób w wieku produkcyjnym zmniejszył się. Udział osób w poszczególnych ekonomicznych grupach wiekowych w 2020 roku prezentował się nieco odmiennie od wskaźników w całym województwie lubuskim, gdzie osoby w wieku

przedprodukcyjnym stanowiły 18,1%, w wieku produkcyjnym – 59,8%, natomiast w wieku poprodukcyjnym – 22,1%.

Tabela 3. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności w latach 2018-2020 (w procentach)

Lp.	wyszczególnienie	2018	2019	2020
1	wiek przedprodukcyjny	15,9	16,0	16,2
2	wiek produkcyjny	63,4	62,8	62,3
3	wiek poprodukcyjny	20,7	21,2	21,5

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

W 2020 roku *saldo migracji wewnętrznych* na 1000 ludności wyniosło w Gminie Łągów **-6,5**, natomiast *saldo migracji zagranicznych* **1,01**. W odniesieniu do 2018 roku wskaźnik salda migracji wewnętrznych uległ zmniejszeniu. Jednocześnie dostrzec można, że *saldo migracji zagranicznych* na 1000 ludności w latach 2018-2020 było w Gminie wyższe niż w całym województwie i powiecie.

Tabela 4. Saldo migracji wewnętrznych i zewnętrznych na 1000 ludności w Gminie Łągów w porównaniu do powiatu świebodzińskiego oraz województwa lubuskiego w latach 2018-2020

Lp.	wyszczególnienie	2018	2019	2020	
1	Gmina Łągów	saldo migracji wewnętrznych	-3,6	-8,3	-6,5
		saldo migracji zagranicznych	1,00	1,21	1,01
2	powiat świebodziński	saldo migracji wewnętrznych	-2,9	-2,4	-2,4
		saldo migracji zagranicznych	0,27	0,72	0,27
3	województwo lubuskie	saldo migracji wewnętrznych	-1,0	-1,2	-0,8
		saldo migracji zagranicznych	-0,01	0,14	0,12

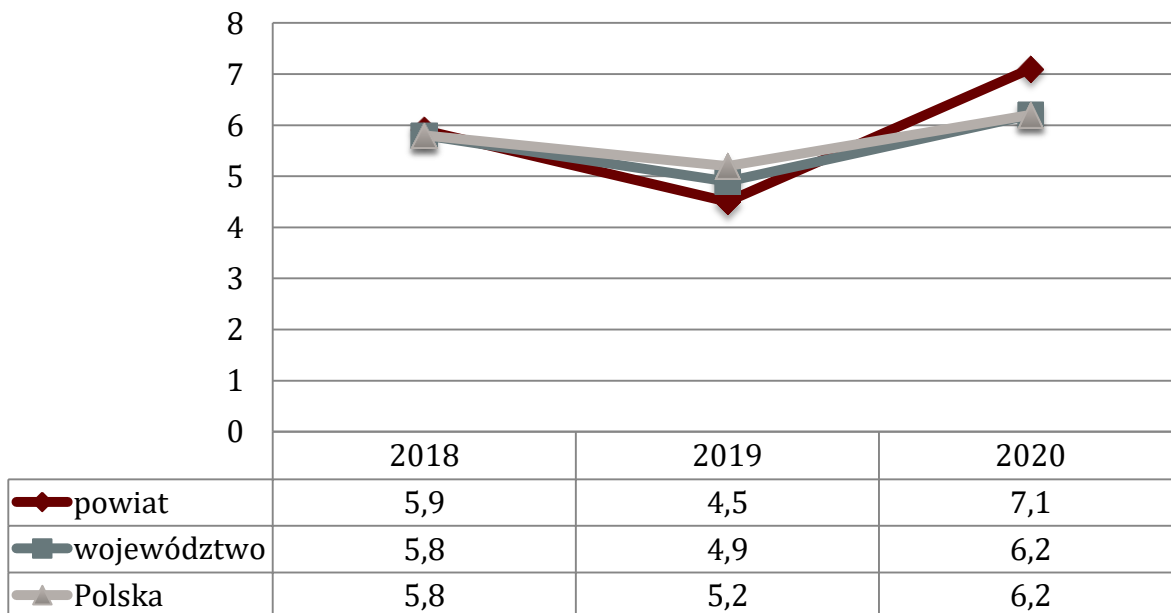
Źródło: https://bdl.stat.gov.pl

Ważnym wskaźnikiem w ocenie rynku pracy jest *stopa bezrobocia rejestrowanego*, która jest wyrażonym w procentach stosunkiem liczby osób zarejestrowanych jako bezrobotne w urzędach pracy, do liczby ludności aktywnej zawodowo (zasobu siły roboczej danej populacji). Dane dotyczące stopy bezrobocia na poziomie gmin nie są dostępne, przedstawiona została więc stopa bezrobocia w powiecie świebodzińskim.

W 2020 roku wynosiła ona **7,1%**, a więc była wyższa niż stopa bezrobocia rejestrowana w województwie lubuskim i całej Polsce. W porównaniu do 2019 roku stopa bezrobocia w powiecie świebodzińskim uległa zwiększeniu, podobnie jak ma to miejsce w całym kraju, co spowodowane jest pandemią COVID-19. Szczegółowe dane w tym zakresie prezentuje wykres nr 3.

Wykres 3. Stopa bezrobocia w powiecie świebodzińskim na przestrzeni lat 2018-2020 w porównaniu do województwa i całej Polski (stan na koniec roku, w procentach)

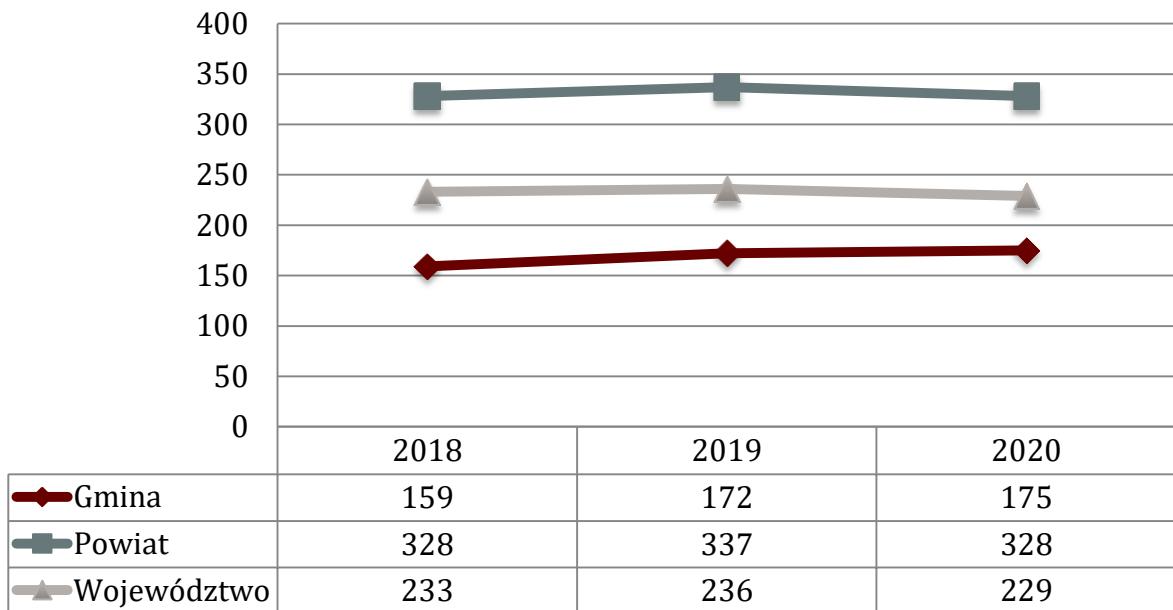

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego za 2020 rok, w Gminie Łągów na 1000 mieszkańców pracowało **175 osób**⁷. Liczba osób pracujących na 1000 ludności była w Gminie znacznie niższa niż w całym powiecie świebodzińskim (328) oraz województwie lubuskim (229).

Wykres 4. Liczba osób pracujących na 1000 ludności w Gminie Łągów w porównaniu do powiatu świebodzińskiego oraz całej Polski na przestrzeni lat 2017-2019

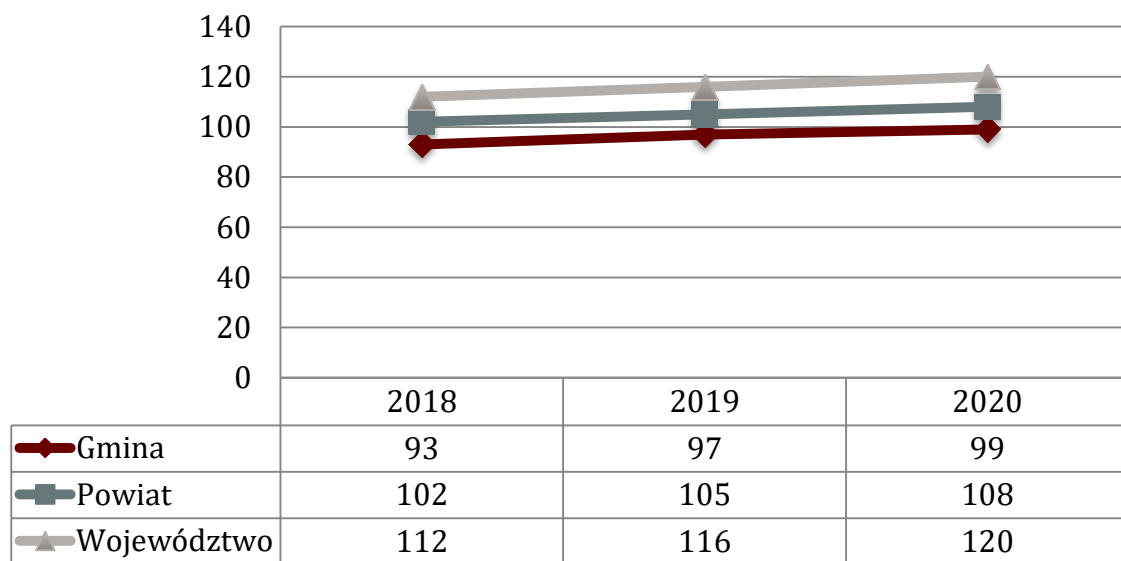
Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Jednym ze wskaźników określających aktywność gospodarczą danej zbiorowości, jest liczba *podmiotów gospodarczych* funkcjonujących na danym terenie. W Gminie Łągów na koniec 2020 roku w rejestrze REGON na 1000 ludności zarejestrowanych było łącznie **99** podmiotów gospodarki narodowej. Na przestrzeni lat 2018-2020 wskaźnik ten ulegał systematycznemu wzrostowi. Jednocześnie można zauważyć, że był on niższy niż na terenie całego powiatu (108) jak i województwa (120).

⁷ Bez pracujących w jednostkach budżetowych działających w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, osób pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, duchownych oraz pracujących w organizacjach, fundacjach i związkach; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, wg faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności.

Wykres 5. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON na 1000 ludności w Gminie Łągów w porównaniu do powiatu świebodzińskiego i całej Polski w latach 2018-2020

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Zgodnie z poniższą tabelą, prywatna działalność gospodarcza w Gminie koncentruje się głównie na **budownictwie** (79 podmiotów). Ważnymi sekcjami są również: handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych włączając motocykle (57 podmiotów), działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi (44 podmioty), a także rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo oraz rybactwo (31 podmiotów). Najmniej zarejestrowanych jest natomiast działalności związanych z finansami i ubezpieczeniami oraz w zakresie kultury, rozrywki i rekreacji (po 2 podmioty). Z kolei na terenie Gminy nie funkcjonują podmioty działające w branży górnictwa i wydobywania, dostawy wody, gospodarowania ściekami i odpadami, wytwarzaniem i zaopatrywaniem w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych.

**Tabela 5. Rodzaj prowadzonej działalności osób fizycznych w Gminie Łagów
(stan na koniec 2020 roku)**

Lp.	sekcja	liczba
1	handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle – sekcja G	57
2	budownictwo - sekcja F	79
3	transport i gospodarka magazynowa - sekcja H	18
4	działalność profesjonalna, naukowa i techniczna - sekcja M	12
5	przetwórstwo przemysłowe - sekcja C	28
6	pozostała działalność usługowa - sekcja S, T, U	18
7	informacja i komunikacja - sekcja J	10
8	działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca - sekcja N	28
9	edukacja - sekcja P	6
10	działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi - sekcja I	44
11	opieka zdrowotna i pomoc społeczna - sekcja Q	15
12	działalność finansowa i ubezpieczeniowa - sekcja K	2
13	działalność związana z obsługą rynku nieruchomości - sekcja L	4
14	rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo, rybactwo - sekcja A	31
15	działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją - sekcja R	2
16	górnictwo i wydobywanie - sekcja B	0
17	dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją - sekcja E	0
18	wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych – sekcja D	0

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Największa ilość podmiotów gospodarczych działających w Gminie Łagów według klas wielkości to mikro-przedsiębiorstwa zatrudniające 0-9 pracowników – jest ich **463** (stan na koniec 2020 roku). Małych przedsiębiorstw zatrudniających 10-49 pracowników jest w Gminie **22**. Działalność prowadzi również **1** średnie przedsiębiorstwo zatrudniające 50-249 pracowników.

Rysunek 2. Liczba podmiotów zarejestrowanych na terenie Gminy Łągów według klas wielkości (stan na koniec 2020 roku)

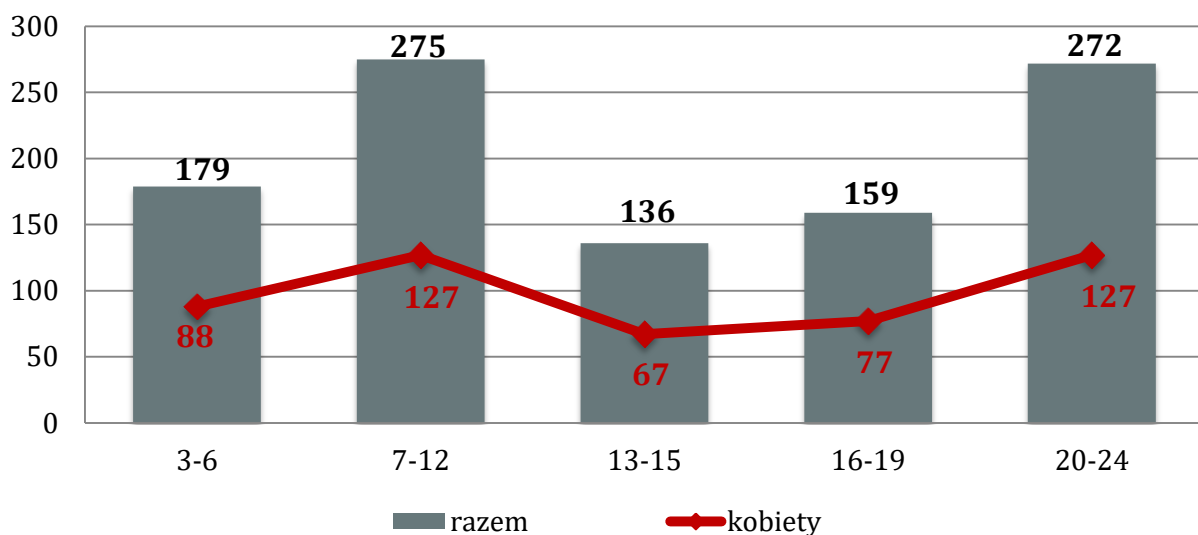

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

W wieku *potencjalnej nauki* (3-24 lata) w 2020 roku było **1 021** mieszkańców Gminy Łagów, w tym 48% stanowiły kobiety. Rozpatrując kwestię ludności Gminy z podziałem na poszczególne edukacyjne grupy wiekowe możemy zauważyć, że najwięcej osób miało w przedmiotowym roku 7-12 lat (275 osób). Na drugim miejscu pod tym względem znalazły się osoby mające 20-24 lata (272 osoby), natomiast na trzecim mające 3-6 lat (179 osób). Najmniej liczną edukacyjną grupą ludności stanowią mieszkańcy Gminy będący w wieku 13-15 lat (136 osób). Z analizy niniejszych danych z podziałem na płeć wynika, że najwięcej kobiet w przedmiotowym roku miało 7-12 lat oraz 20-24 lata (po 127 osób). Ludność Gminy według edukacyjnych grup wieku z podziałem na płeć w 2020 roku prezentuje wykres nr 6.

Wykres 6. Ludność Gminy Łagów według edukacyjnych grup wieku z podziałem na płeć w 2020 roku

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Na terenie Gminy Łagów w 2020 roku funkcjonowały **4** publiczne *jednostki oświatowe*, w tym:

- ❖ Samorządowa Szkoła Podstawowa w Łagowie, im. Obrońców Warszawy,
- ❖ Samorządowa Szkoła Podstawowa wraz z Oddziałem Przedszkolnym im. Janusza Korczaka w Toporowie,
- ❖ Samorządowa Szkoła Podstawowa wraz z Oddziałem Przedszkolnym w Sieniawie (zlikwidowana na mocy Uchwały Nr XVI/125/2020 Rady Gminy Łagów z dnia 27 maja 2020 w celu utworzenia filii Samorządowej Szkoły Podstawowej im. Obrońców Warszawy w Łagowie),
- ❖ Samorządowe Przedszkole w Łagowie.

W roku szkolnym 2020/2021 do placówek oświatowych w Gminie Łagów uczęszczali uczniowie, którzy zgodnie z posiadanym orzeczeniem wydanym przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną korzystali z dostosowanych do ich indywidualnych potrzeb metod i form kształcenia, takich jak np. zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze, nauczanie specjalne i indywidualne, czy wczesne wspomaganie rozwoju.

W roku szkolnym 2020/2021 w szkołach podstawowych działających na terenie Gminy naukę podejmowało łącznie **318** uczniów. Najwięcej uczniów uczęszczało do Samorządowej Szkoły Podstawowej im. Obrońców Warszawy w Łagowie – 206, natomiast najmniej do filii Samorządowej Szkoły Podstawowej w Sieniawie – 33.

Oddziały przedszkolne funkcjonujące przy poszczególnych szkołach podstawowych we wskazanym roku były przystosowane do przyjęcia 100 adeptów.

W omawianym roku szkolnym na terenie Gminy działalności nie prowadziło natomiast żaden **żłobek**, czy **klub dziecięcy**.

Tabela 6. Liczba uczniów uczęszczających do poszczególnych szkół podstawowych w Gminie Łagów w roku szkolnym 2020/2021

Nazwa placówki	Liczba uczniów w roku szkolnym 2019/2020 (stan faktyczny)
Samorządowa Szkoła Podstawowa im. Obrońców Warszawy w Łagowie	206
Samorządowa Szkoła Podstawowa i Oddział Przedszkolny w Toporowie	79
Samorządowa Szkoła Podstawowa i Oddział Przedszkolny w Sieniawie - filia	110
RAZEM	318

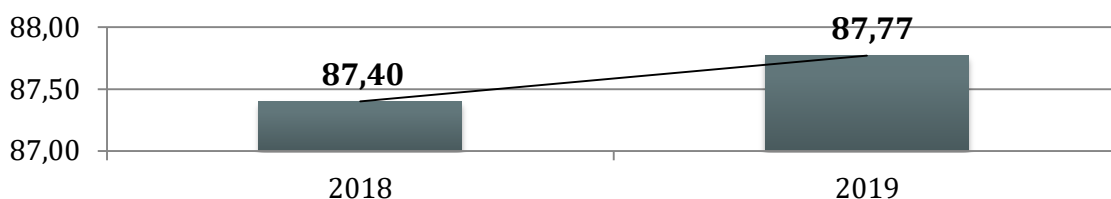
Źródło: Raport o stanie Gminy Łagów za 2020 rok

Wszystkie placówki edukacyjne podejmowały wielopłaszczyznową współpracę z Urzędem Gminy, OPS-em, Gminną Biblioteką Publiczną, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, GKRPA oraz Powiatową Komendą Policji.

Współczynnik *skolaryzacji netto*, definiowany jako relacja liczby osób (w danej grupie wieku) uczących się na danym poziomie kształcenia do liczby ludności w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania. W 2019 roku wskaźnik ten kształtował się na poziomie **87,77%**, co oznacza, że w stosunku do poprzedniego roku uległ zwiększeniu.

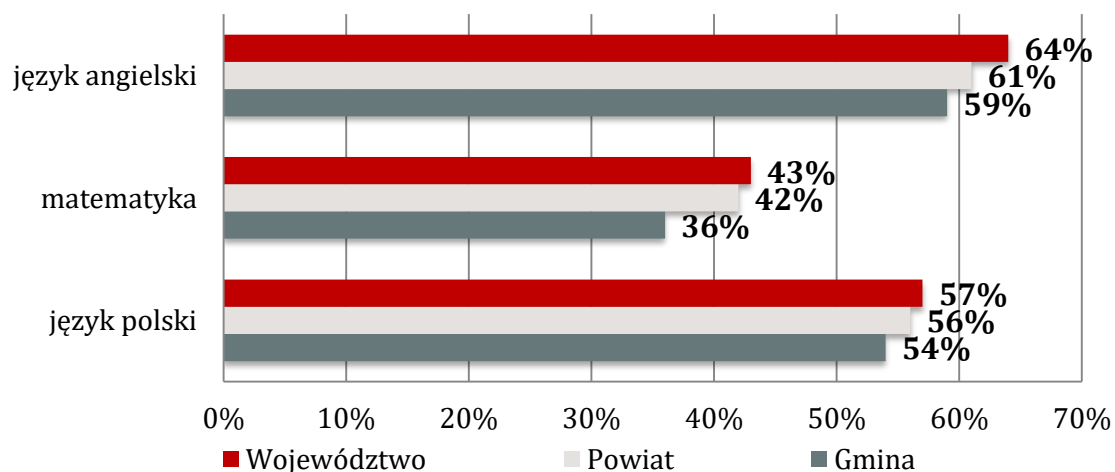
Wykres 7. Współczynnik skolaryzacji netto dla szkolnictwa podstawowego na terenie Gminy Łagów w latach 2018-2019 (w procentach)

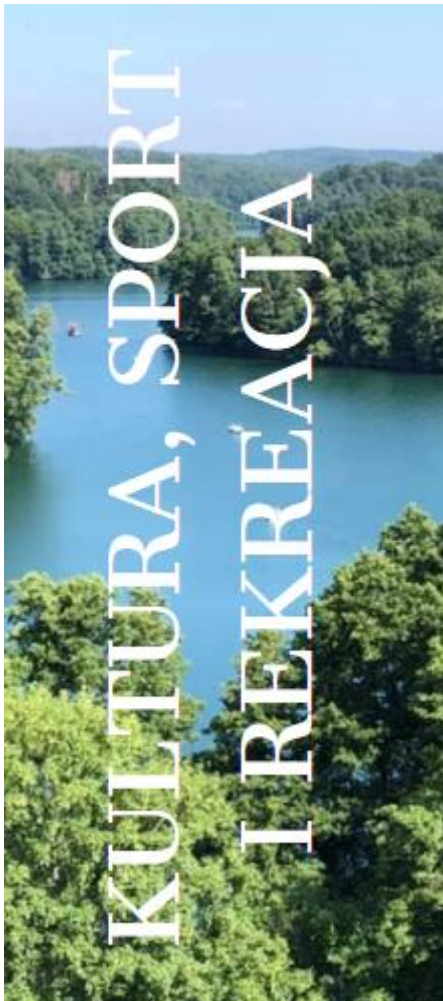
Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Na poniższym wykresie przedstawione zostały wyniki egzaminu ósmoklasisty uczniów z Gminy Łagów, w porównaniu do wyników uczniów z całego powiatu i województwa. Z zebranych danych wynika, że uczniowie z Gminy osiągnęli słabsze wyniki z każdej części egzaminacyjnej w porównaniu do uczniów z powiatu świebodzińskiego oraz całego województwa lubuskiego. Absolwenci szkół podstawowych najlepiej poradzili sobie z językiem angielskim, natomiast najslabiej z częścią matematyczną.

Wykres 8. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w 2021 roku uczniów z terenu Gminy Łagów, powiatu świebodzińskiego i województwa lubuskiego

Źródło: <https://mapa.wyniki.edu.pl/MapaEgzaminow/>

Działalnością polegającą na organizacji i współorganizacji wydarzeń kulturalnych oraz promocją Gminy zajmuje się *Dział Promocji Gminy Łagów*. Szeroko zakrojona współpraca ze stowarzyszeniami, fundacjami oraz przedsiębiorcami, działającymi w dziedzinie turystyki, sportu i kultury oraz wspólnie podejmowane działania rozwijają i zaspokajają potrzeby kulturalne mieszkańców. Ponadto Dział Promocji upowszechnia i promuje kulturę na terenie Gminy zgodnie z polityką Państwa i samorządu regionalnego.

Edukacja kulturalna wśród mieszkańców polega na ich współdziałaniu w różnorodnych przedsięwzięciach kulturalnych inicjowanych przez podmioty odpowiedzialne, które odbywają się cyklicznie lub okolicznościowo. Uczestnictwo mieszkańców w kulturze ma miejsce także poprzez przeprowadzane warsztaty grupowe oraz indywidualne, które rozbudzają ich pasje, uzdolnienia i zainteresowania.

Wśród *wydarzeń kulturalnych i rekreacyjnych* adresowanych do mieszkańców, organizowanych w 2020 roku wymieniły należy:

- ❖ zajęcia artystyczne, plastyczne, kulinarne i terapeutyczne organizowane dla dzieci i młodzieży podczas ferii zimowych oraz przerwy wakacyjnej,
- ❖ konkurs plastyczny „Logo Gminnej Biblioteki Publicznej w Łagowie”,
- ❖ konkurs dla dzieci i młodzieży na Czytelnistrza Roku 2020,
- ❖ akcja pn. „Zostań dawcą gier planszowych”,
- ❖ warsztaty malowania na tkaninie,
- ❖ Lubuskie Lato Filmowe.

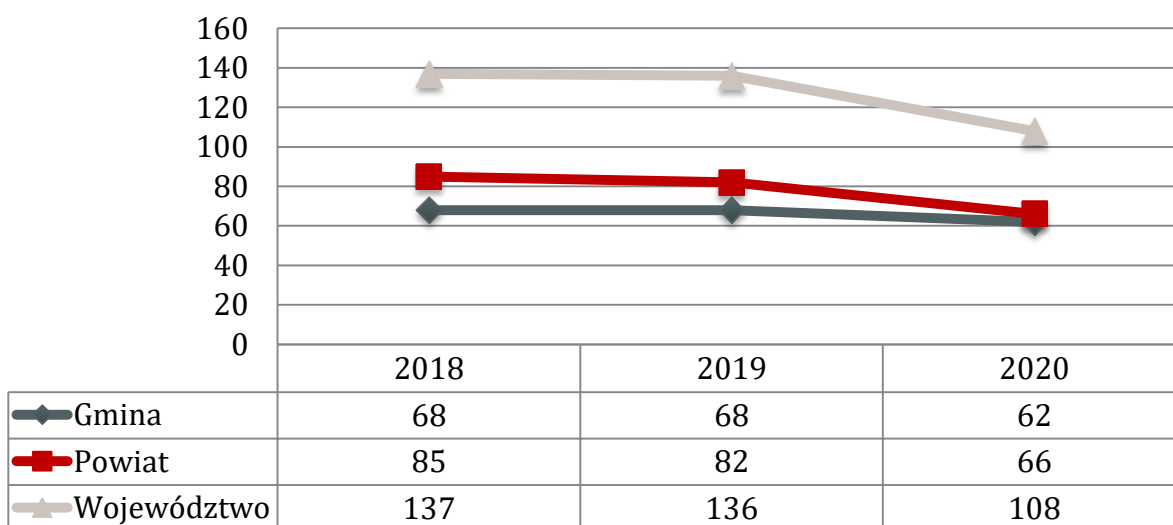

Upowszechnianie wiedzy i kultury w Gminie Łągów jest również zadaniem *Gminnej Biblioteki* w Łągowie, działającej w formie instytucji kultury na podstawie Uchwały Nr XIV/113/2020 Rady Gminy Łągów z dnia 21 lutego 2020 roku. Do szczegółowego zakresu działania Biblioteki należy: gromadzenie, opracowywanie materiałów bibliotecznych, ze szczególnym uwzględnieniem materiałów dotyczących własnego regionu, udostępnianie zbiorów bibliotecznych na miejscu, wypożyczanie do domu oraz prowadzenie wypożyczeń międzybibliotecznych, prowadzenie działalności informacyjno-bibliograficznej, popularyzacja książki i czytelnictwa, współdziałanie z bibliotekami innych sieci, instytucjami upowszechniania kultury, organizacjami i towarzystwami w rozwijaniu i zaspokajaniu potrzeb oświatowych i kulturalnych społeczeństwa, doskonalenie form i metod pracy bibliotecznej.

Omawiana instytucja w 2020 roku brała udział w *Narodowym Programie Rozwoju Czytelnictwa*, mającym na celu rozwijanie zainteresowań uczniów poprzez promocję i wspieranie czytelnictwa dzieci i młodzieży oraz zakup nowości wydawniczych.

Poniższy wykres prezentuje liczbę czytelników bibliotek publicznych na 1000 ludności w Gminie Łągów w porównaniu do powiatu świebodzińskiego oraz województwa lubuskiego w latach 2018-2020. Na podstawie danych statystycznych widzimy, że wskaźnik ten przyjmował w 2020 roku niższe wartości niż w całym województwie i powiecie. Jednocześnie w Gminie zaobserwować można trend spadkowy w zakresie liczby czytelników na 1000 ludności.

Wykres 9. Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności w Gminie Łągów, powiecie świebodzińskim oraz województwie lubuskim w latach 2018-2020

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Do *infrastruktury sportowo-rekreacyjnej* zlokalizowanej na terenie Gminy Łagów należą boiska sportowe przy szkołach podstawowych, boisko piłkarskie, a także tereny rekreacyjne przy Jeziorze Łagowskim i Trześniowskim, gdzie istnieje możliwość wypożyczenia kajaków i rowerów wodnych. Mieszkańcy mogą korzystać także z placów zabaw. Ponadto cyklicznie organizowane są imprezy o charakterze sportowym

W Gminie funkcjonują *szkolne oraz ludowe kluby sportowe*, jak np. Klub Sportowy „Brunatni” Sieniawa, czy Klub Sportowy „Iskra” Łagów.

W zakresie *podstawowej opieki zdrowotnej* dla mieszkańców Gminy usługi świadczy NZOZ Praktyka Lekarza Rodzinnego w Łągowie.

Gmina dysponuje także zespołem ratownictwa medycznego składającego się dwóch ratowników. Zespół posiada ambulans z kompletnym wyposażeniem.

Z danych GUS wynika, iż w Gminie Łągów w 2020 roku na 1 przychodnię przypadało **1 649** mieszkańców. Jest to zbliżona wartość do liczby mieszkańców przypadających na 1 przychodnię w całym powiecie świebodzińskim, która wynosiła w omawianym roku 1 641. W ramach POZ w przedmiotowym roku udzielono **3,9** porady w przeliczeniu na 1 mieszkańca, co jest mniejszą wartością w stosunku do całego powiatu (4,4).

Tabela 7. Dane statystyczne dotyczące opieki zdrowotnej w Gminie Łągów w porównaniu do powiatu świebodzińskiego w 2020 roku

Lp.	wyszczególnienie	Powiat	Gmina
1	liczba osób przypadających na 1 przychodnię	1 641	1 649
2	porady podstawowej opieki zdrowotnej udzielone na 1 mieszkańca	4,4	3,9

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Bezpieczeństwo publiczne jest to ogół warunków i instytucji chroniących życie, zdrowie, mienie obywateli oraz majątek ogólnonarodowy, ustrój i suwerenność państwa przed zjawiskami groźnymi dla ładu prawnego. Bezpieczeństwo publiczne umożliwia sprawne funkcjonowanie społeczeństwa. W Gminie Łągów o bezpieczeństwo i porządek dbają policjanci z Komendy Powiatowej Policji w Świebodzinie. Ochronę przeciwpożarową w Gminie zapewniają jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych.

Organizacje pozarządowe to wszystkie podmioty, które nie są organami lub jednostkami podległymi administracji publicznej (rządowej i samorządowej) oraz których działalność nie jest nastawiona na osiągnięcie zysku⁸. Do roli organizacji pozarządowych można zaliczyć: budowę kapitału społecznego przez tworzenie sieci powiązań międzyludzkich, mobilizacja grup społecznych i jednostek do większej aktywności „obywatelskiej, politycznej, kulturalnej, artystycznej czy religijnej”⁹. Oprócz wspomnianych, ważną rolą omawianych instytucji jest dostawa usług nieopłacalnych z punktu widzenia sektora prywatnego oraz takich, których nie jest w stanie, z racji braku odpowiednich narzędzi, dostarczyć państwo. Zadaniem takich grup jest między innymi zapewnienie dóbr i usług w dążeniu do poprawy warunków ekologicznych, opieki zdrowotnej, przeciwdziałanie łamaniu praw człowieka, a także walka z głodem¹⁰.

Na obszarze Gminy Łagów funkcjonują organizacje pozarządowe, które prowadzą działalność na rzecz społeczności lokalnej oraz stanowią ważne zaplecze

i potencjał do rozwiązywania problemów społecznych. Należą do nich między innymi:

- Fundacja „Łagowski Dom Artysty”,
- Klub Sportowy „Iskra” Łagów,
- Klub Sportowy „Brunatni” Sieniawa,
- Łagowskie Stowarzyszenie Turystyki Rowerowej i Pieszej,
- Niezależne Stowarzyszenie Wędkarskie „WODNIK”,
- Parafialny Zespół Caritas przy Parafii p.w. Św. Jana Chrzciciela w Łagowie,
- Parafialny Zespół Caritas przy Parafii p.w. Narodzenia NMP w Sieniawie.

⁸ <https://poradnik.ngo.pl/>

⁹ J. Oniszczyk, Współczesne państwo w teorii i praktyce. Wybrane elementy, s. 269.

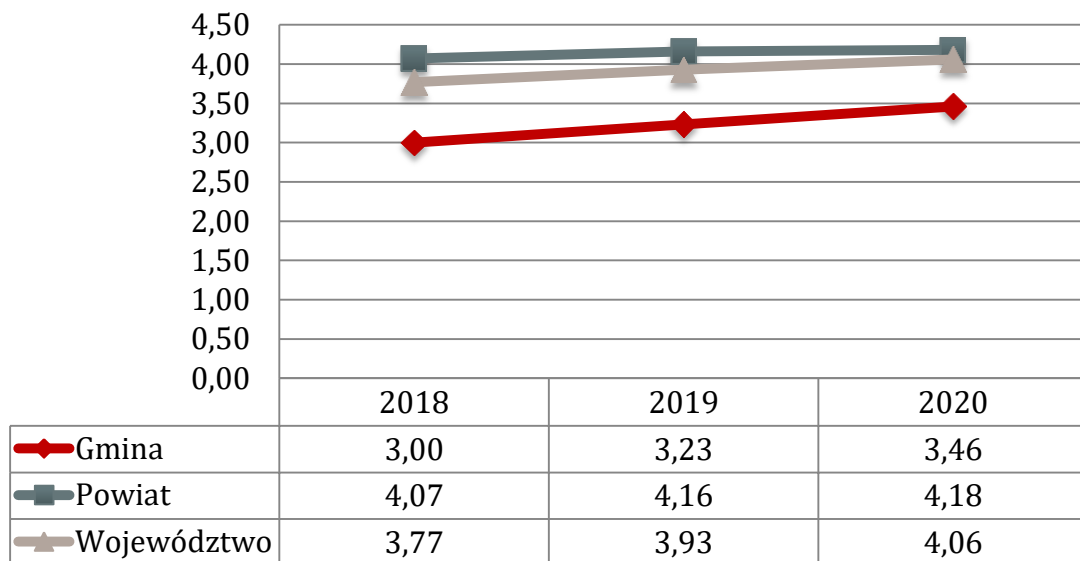
¹⁰ M. Yaziji, J. Doh, Organizacje pozarządowe a korporacje, s. 15.

Obszary, kierunki i formy realizacji wspólnych zadań i współpracy Gminy z organizacjami pozarządowymi określone zostały w *Rocznym Programie Współpracy Gminy Łągów z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie*, którego celem głównym jest „efektywne wykorzystanie społecznej aktywności w zaspokajaniu zbiorowych potrzeb mieszkańców Gminy Łągów”. Współpraca Gminy z organizacjami pozarządowymi w 2020 roku miała charakter współpracy finansowej oraz pozafinansowej obejmującej następujące sfery pożytku publicznego: upowszechnianie kultury fizycznej i sportu, ratownictwa i ochrony ludności, kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego.

Wskaźnik fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 1000 mieszkańców w Gminie Łągów w 2020 roku wyniósł **3,46** i tym samym był wyższy od wartości, które przyjmował w 2018 i 2019 roku. W odniesieniu do danych wojewódzkich i powiatowych wskaźnik ten na przestrzeni analizowanych lat przyjmował niższe wartości.

Wykres 10. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1000 mieszkańców w Gminie Łągów, powiecie świebodzińskim i województwie lubuskim na przestrzeni lat 2018-2020

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

W kontekście prawidłowości i efektywności prowadzenia działań w Gminie, niezwykle istotnym potencjałem jest kadra Urzędu Gminy oraz jednostek organizacyjnych (m.in. OPS, jednostek oświatowych). System realizacji zadań publicznych determinuje całokształt działań rozwojowych, w szczególności planowania i realizowania inwestycji, w tym finansowanych ze środków zewnętrznych, wdrażania nowych metod zarządczych oraz obsługi klientów (mieszkańców, przedsiębiorców, inwestorów, turystów itp.). To właśnie jakość pracy administracji w ogromnej mierze narzuca tempo rozwoju wspólnoty lokalnej. Podstawą wdrożenia w życie założeń Strategii będzie partnerstwo i skonsolidowane podejście do obszarów problemowych. Skala i charakter wyzwań rozwojowych, przed jakimi stoi samorząd w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, wymagają kompleksowego ich rozwiązywania oraz działania z wykorzystaniem efektu synergii (uzyskiwanie zwielokrotnionych korzyści dzięki umiejętnemu połączeniu części składowych całości).

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Główną jednostką wykonującą zadania z zakresu pomocy społecznej na terenie Gminy Łagów jest Ośrodek Pomocy Społecznej. Zadania Ośrodka z zakresu ustawy o pomocy społecznej polegają w szczególności na:

1. przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń;
 2. pracy socjalnej;
 3. prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej;
 4. analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej;
 5. realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych;
6. rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym z zakresu pomocy społecznej, realizowanych przez Ośrodek należą:

1. opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka;
2. sporządzanie oceny zasobów pomocy społecznej w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej;
3. udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;
4. przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych;
5. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych;

6. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego;
7. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom nie mającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
8. przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego;
9. opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem;
10. praca socjalna;
11. organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
12. prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych;
13. dożywianie dzieci;
14. sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym;
15. kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu;
16. pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
17. sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego;
18. utworzenie i utrzymanie ośrodka, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników;
19. przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych;
20. opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Do zadań własnych gminy realizowanych przez „Ośrodek”, należą:

1. przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych;
2. przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze;
3. prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki;
4. podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych;
5. współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechnianie informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach.

Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez Ośrodek należą:

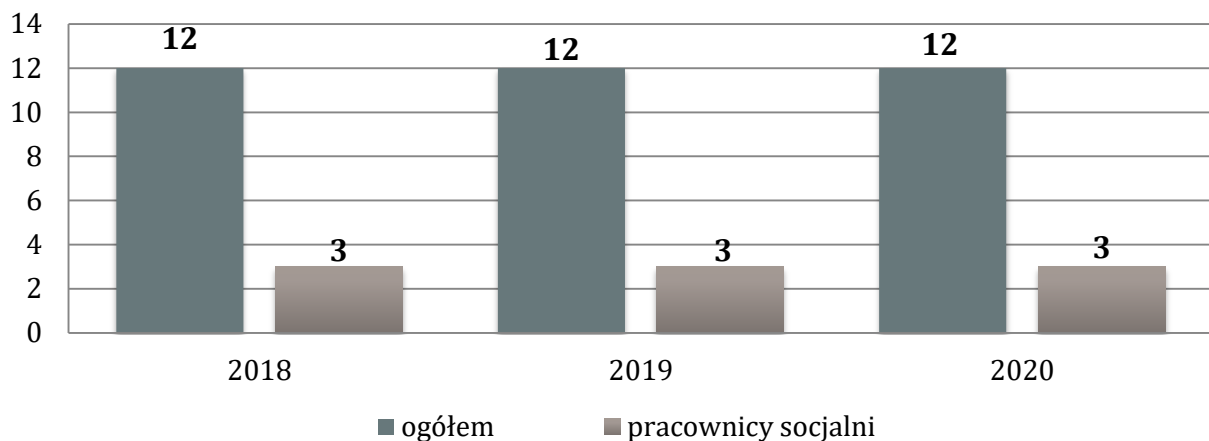
1. organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
2. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną;
3. prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
4. realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia;
5. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom;
6. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którzy uzyskali zgodę na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
7. wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki.

Ośrodek realizuje zadania własne Gminy, zadania zlecone Gminie przez administrację rządową z zakresu pomocy społecznej, zadania wynikające z rozeznaczonych potrzeb Gminy, bądź z rządowych programów pomocowych na podstawie i w granicach obowiązujących aktów prawnych. OPS realizując zadania zlecone z zakresu administracji rządowej kieruje się ustaleniami przekazanymi przez wojewodę. Wykonując zadania własne gminy w zakresie pomocy społecznej kieruje się natomiast ustaleniami Wojewody oraz uchwałami Rady Gminy.

W 2020 roku kadra Ośrodka Pomocy Społecznej w Łagowie składała się z **12** pracowników, w tym **3** pracowników socjalnych. Liczba pracowników zatrudnionych w OPS na przestrzeni lat 2018-2020 utrzymywała się na stałym poziomie.

Wykres 11. Kadra Ośrodka Pomocy Społecznej w Łagowie na przestrzeni lat 2018-2020

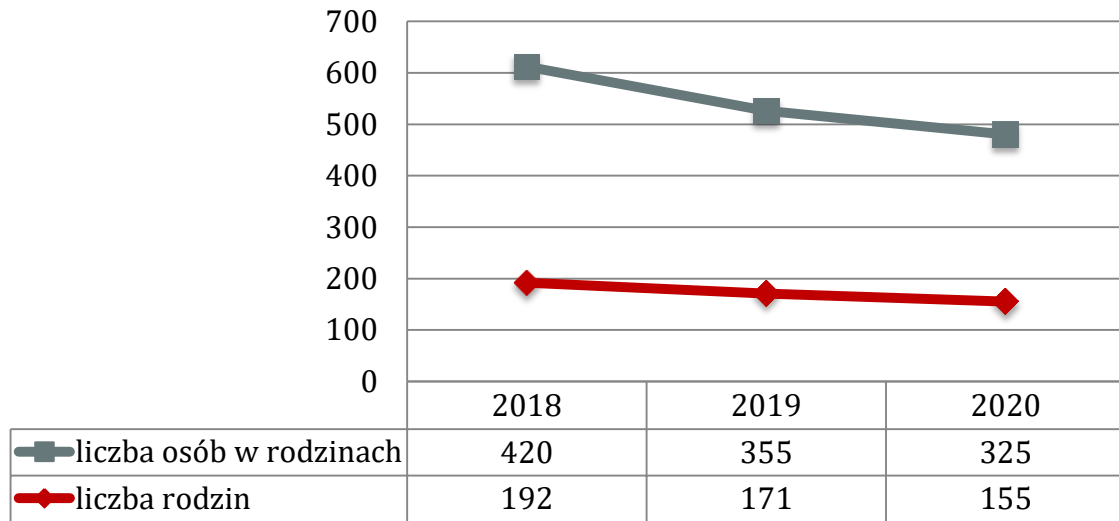

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2018, 2019 i 2020 rok

Na przestrzeni lat 2018-2020 liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w Gminie Łagów uległa zmniejszeniu. W 2020 roku z pomocy skorzystało **155** rodzin – to o 9% mniej niż w roku ubiegłym, a o 19% mniej niż w roku 2018. W stosunku do 2018 roku zmniejszyła się również liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej. Dynamikę zmian obrazuje zastosowany liniowy rodzaj wykresu.

Wykres 12. Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w Gminie Łągów w latach 2018-2020

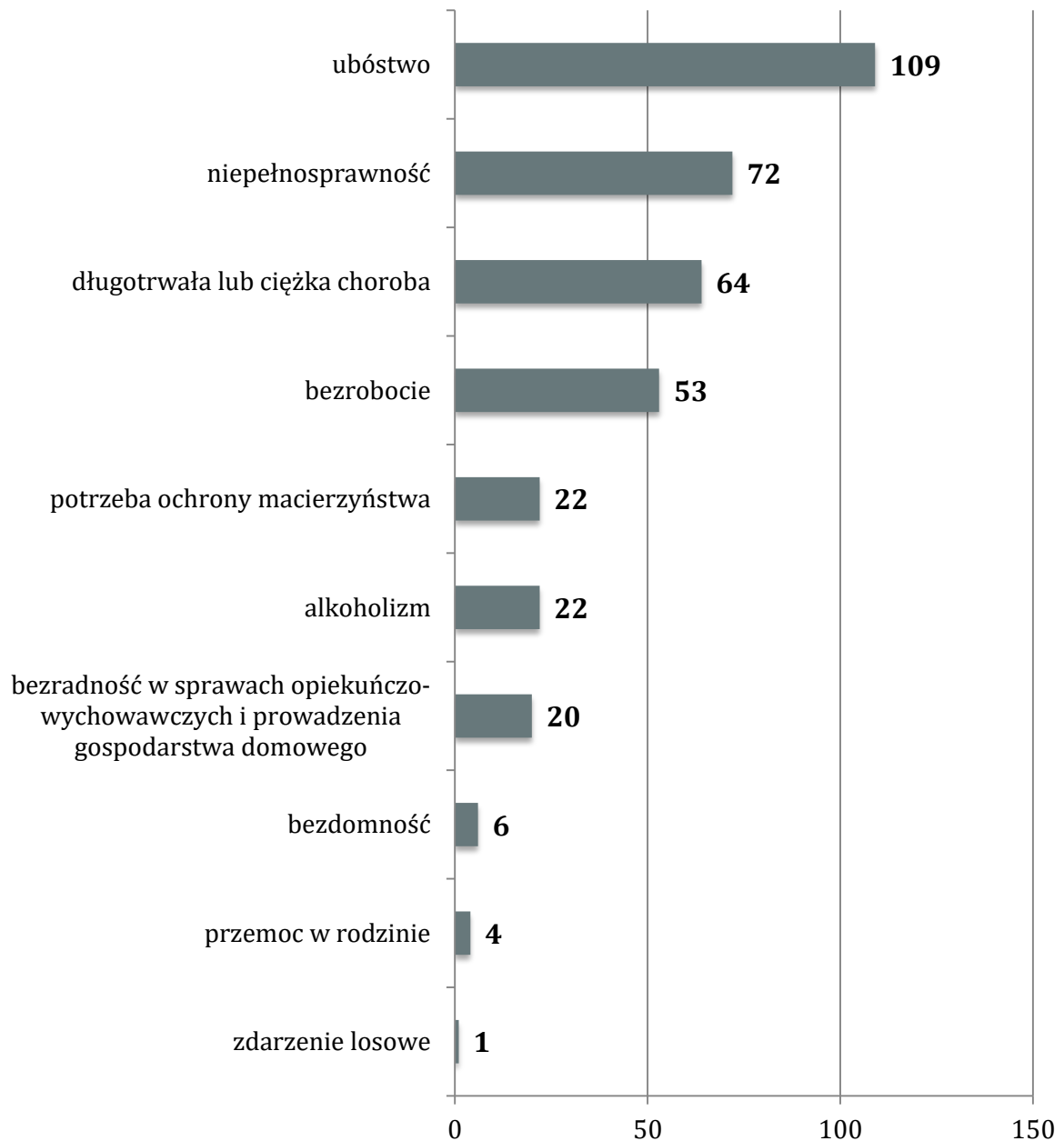

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2018, 2019 i 2020 rok

W 2020 roku najczęstszym powodem przyznawania pomocy społecznej w Gminie Łągów było **ubóstwo** – z tego powodu pomoc otrzymało **109** rodzin. Na drugim miejscu pod względem liczby rodzin, którym udzielono pomocy społecznej znalazła się niepełnosprawność (72 rodziny), natomiast na trzecim – długotrwała lub ciężka choroba (64 rodziny). Wśród powodów udzielania świadczeń charakteryzujących się znaczną ilością rodzin je otrzymujących, znajdowało się także bezrobocie (53 rodziny) oraz potrzeba ochrony macierzyństwa i alkoholizm (po 22 rodziny).

Wykres 13. Powody udzielania świadczeń w 2020 roku (liczba rodzin)

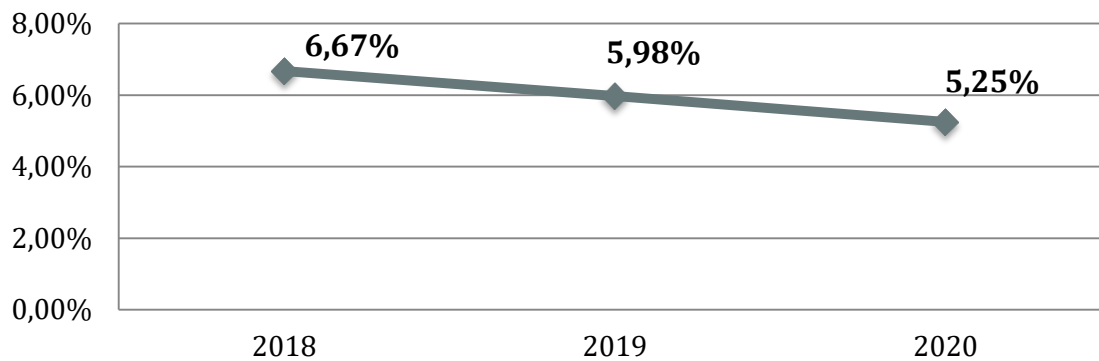

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020 rok

Liczba pobierających świadczenia pomocy społecznej na 1 000 mieszkańców określana jest jako *wskaźnik deprivacji lokalnej*. Na przestrzeni lat 2018-2020 wartość tego wskaźnika uległa zmniejszeniu. W 2020 roku wynosiła **5,25%**, w 2019 roku – 5,98%, natomiast w 2018 roku – 6,67%. Dane w tym zakresie zaprezentowane zostały na poniższym wykresie.

Wykres 14. Wskaźnik deprivacji lokalnej na przestrzeni lat 2018-2020

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2018, 2019 i 2020 rok

W 2020 roku świadczenia pieniężne zostały udzielone **83** mieszkańcom Gminy Łągów, natomiast świadczenie niepieniężne – **248**. Na przestrzeni ostatnich trzech lat liczba osób, które otrzymały świadczenie niepieniężne nie ulegała znaczącym wahaniom, natomiast liczba mieszkańców Gminy otrzymujących świadczenia pieniężne uległa zmniejszeniu. Dane statystyczne w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 7. Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w latach 2018-2020

Lp.	plęć	2018	2019	2020
1	świadczenie pieniężne	136	128	83
2	świadczenie niepieniężne	250	244	248

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2018, 2019 i 2020 rok

Osoby długotrwale korzystające z pomocy społecznej to te, które w ciągu ostatnich 3 lat (36 miesięcy) były zarejestrowane w systemie świadczeń pomocy społecznej przez co najmniej 18 miesięcy. Na przestrzeni ostatnich trzech lat, liczba osób długotrwale pobierających świadczenie ulegała wahaniom. W 2018 roku wynosiła 185, w 2019 roku – 128, natomiast w 2020 roku ponownie zwiększyła się do **181**. Różnice w zakresie płci osób długotrwale pobierających świadczenie w 2020 roku nie są widoczne.

Tabela 8. Liczba osób długotrwale pobierających świadczenie w podziale na płęć w latach 2018-2020

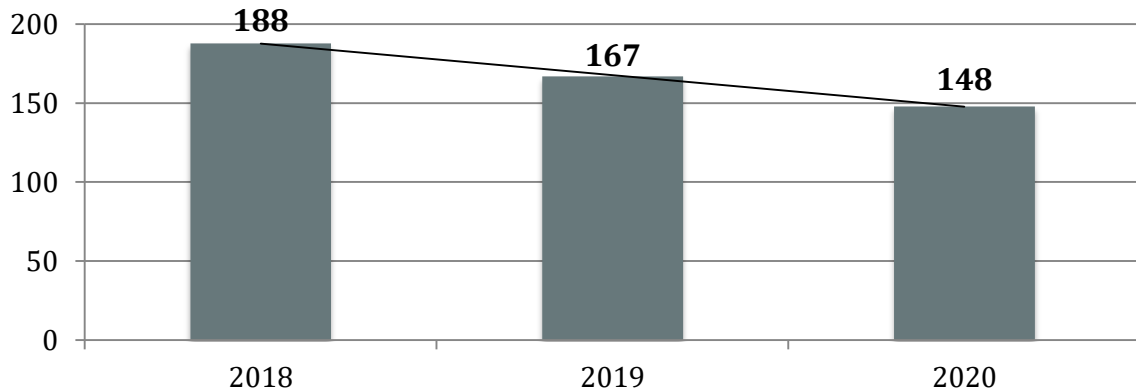
Lp.	plęć	2018	2019	2020
1	kobiety	86	63	90
2	mężczyźni	99	65	91
3	ogółem	185	128	181

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2018, 2019 i 2020 rok

Poniżej przedstawione zostały dane dotyczące liczby rodzin, z którymi przeprowadzono *wywiady środowiskowe* w okresie ostatnich trzech lat. W 2020 roku zrealizowano je z **148** rodzinami, w 2019 roku – z 167, a w 2018 roku – z 188. Na przestrzeni ostatnich lat liczba rodzin uległa zmniejszeniu. Dynamikę zmian obrazuje naniesiona linia trendu.

Wykres 15. Liczba rodzin, z którymi przeprowadzono wywiady środowiskowe na przestrzeni lat 2018-2020

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2018, 2019 i 2020 rok

Poniżej przedstawione zostały *zasoby instytucjonalne* w zakresie rozwiązywania problemów społecznych funkcjonujące na terenie Gminy Łagów. Należą do nich:

- Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- Punkt Konsultacyjno-Informacyjny,
- jednostki oświatowe,
- dzielnicowi działający w ramach Komendy Powiatowej Policji w Świebodzinie,
- Gminna Biblioteka Publiczna,
- organizacje pozarządowe, kościoły oraz inne podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (NGO).

III. Diagnoza sytuacji społecznej w Gminie Łagów

Na podstawie danych empirycznych przekazanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Łagowie, danych Głównego Urzędu Statystycznego, Powiatowego Urzędu Pracy, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Policji do każdego z obszarów wymienionych we wprowadzeniu do Strategii przeprowadzono analizy diagnostyczne (diagnoza sytuacji społecznej), w skład których wchodzi charakterystyka i skala problemu oraz podejmowane działania interwencyjne. Wyznaczono także główne obszary problemowe i przedstawiono analizę SWOT¹¹.

1. Wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to zespół planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do ich wypełniania. Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego. Wsparcie rodziny polega w szczególności na:

1. wzmocnieniu roli i funkcji rodziny,
2. rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny,
3. podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,
4. pomocy w integracji rodziny,
5. przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny,

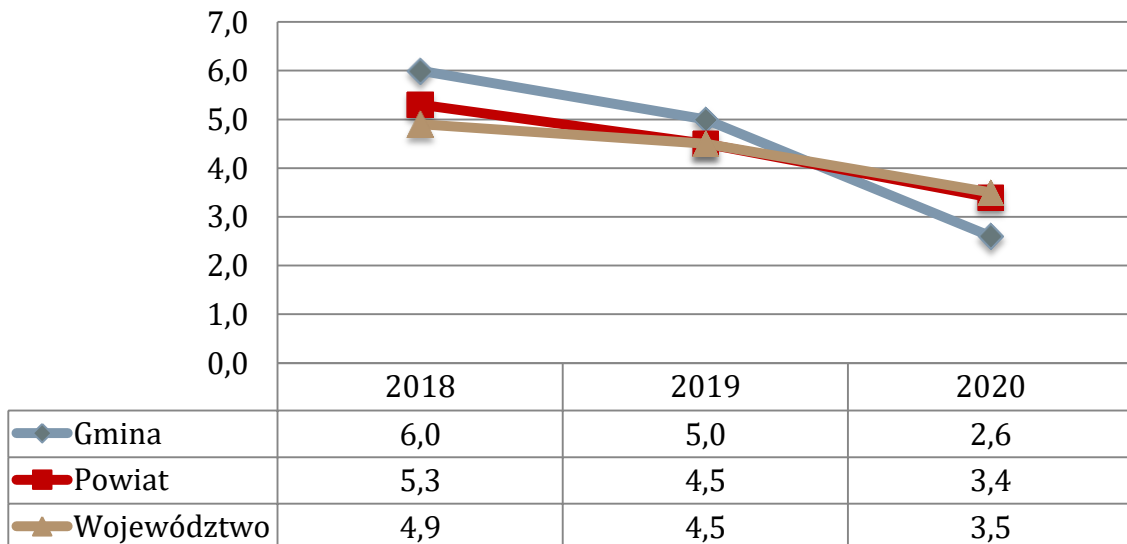
¹¹ Analiza SWOT wskazuje czynniki mające wpływ na możliwości interwencji, w podziale na mocne i słabe strony, szanse i zagrożenia. Mocne i słabe strony to czynniki wewnętrzne (GMK), takie na które mamy wpływ i takie które odnoszą się do teraźniejszości; szanse i zagrożenia to czynniki zewnętrzne (województwo, kraj, Europa), takie na które mamy niewielki wpływ i takie które mogą odnosić się do przyszłości.

6. dążeniu do reintegracji rodziny,
7. pracy z rodziną,
8. pomocy w opiece i wychowaniu dziecka.

Analiza obszaru jakim jest wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej została rozpoczęta od przedstawienia wskaźnika dotyczącego małżeństw mieszkańców Gminy Łągów, w porównaniu do wartości w całym województwie lubuskim oraz powiecie świebodzińskim. Na przestrzeni lat 2018-2020 odnotowano spadek *liczby małżeństw na 1000 ludności* zarówno na poziomie Gminy, powiatu, jak i całego województwa. W 2020 roku na terenie Gminy Łągów wskaźnik małżeństw kształtował się na niższym poziomie niż na terenie powiatu świebodzińskiego i całego województwa lubuskiego.

Wykres 16. Liczba małżeństw na 1000 ludności w Gminie Łągów w porównaniu do powiatu świebodzińskiego i województwa lubuskiego w latach 2018-2020

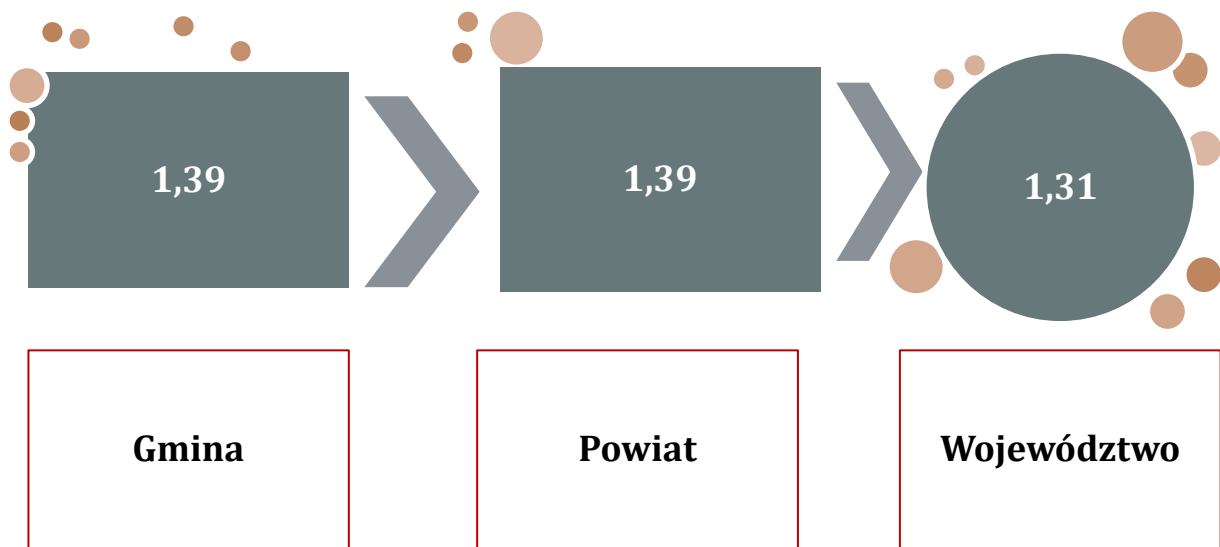

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Współczynnik dzietności określający przeciętną liczbę dzieci, które urodziłaby kobieta w ciągu całego okresu rozrodczego (15–49 lat), przy założeniu, że w poszczególnych fazach tego okresu rodziłaby z intensywnością obserwowaną wśród kobiet w badanym roku, wyniósł w 2019 roku w Gminie Łągów **1,39**. Oznacza to, że współczynnik ten przyjął taką wartość jak w powiecie świebodzińskim, a tym samym niższą niż w województwie lubuskim(1,31). Przyjmuje się, że aby zapewniona była prosta zastępowalność pokoleń, omawiany współczynnik powinien przyjmować wartość między 2,10, a 2,15.

Rysunek 3. Współczynnik dzietności w Gminie Łągów, powiecie świebodzińskim oraz województwie lubuskim (stan na koniec 2019 roku)

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Wszystkie jednostki pomocowe działające na terenie Gminy w określony sposób zajmują się wspieraniem rodziny w różnych obszarach jej funkcjonowania, a ich integralne, holistyczne oddziaływania pozwalają uzyskać zamierzone efekty i wprowadzić istotne zmiany w zakresie funkcjonowania instytucji rodziny. Główną jednostką organizacyjną zajmującą się szeroko rozumianym wspieraniem rodziny jest Ośrodek Pomocy Społecznej, który służy pomocą rodzinom z Gminy znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, prowadzi działania zmierzające do zaspokojenia niezbędnych ich potrzeb i umożliwiające życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. W dalszej części dokumentu przedstawione zostały dane dotyczące liczby rodzin korzystających z pomocy i wsparcia instytucji zajmujących się wspieraniem rodziny oraz podejmowane przez te instytucje działania.

W 2020 roku przyznane zostało łącznie **608** świadczeń rodzinom posiadającym jedno dziecko, **754** świadczenia rodzinom z dwójką dzieci, **940** świadczeń rodzinom z trójką dzieci oraz **1 570** świadczeń rodzinom z czwórką lub większą liczbą dzieci. Szczegółowe dane w zakresie liczby przyznanych świadczeń niepieniężnych oraz pieniędzy przedstawia poniższa tabela.

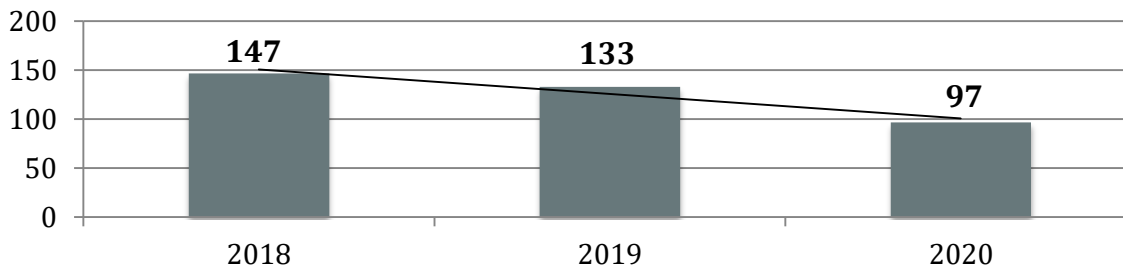
Tabela 9. Rodzaje świadczeń, z których korzystały poszczególne typy rodzin z dziećmi w 2020 roku

Lp.	liczba dzieci	ogółem	świadczenia pieniężne	świadczenia niepieniężne
1	jedno dziecko	608	311	297
2	dwoje dzieci	754	310	444
3	troje dzieci	940	235	705
4	czworo i więcej dzieci	1 570	326	1 244

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020 rok

Na kolejnym wykresie zaprezentowana została średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka na przestrzeni lat 2018-2020. Możemy zauważyć, że ze świadczeń tych w 2020 roku skorzystało średnio **97** rodzin, czyli o 27% rodzin mniej niż w roku 2019 oraz o 34% mniej niż w roku 2018. W latach 2018-2020 dostrzegalny jest zatem spadek średniomiesięcznej liczby rodzin korzystających z tego typu świadczeń.

Wykres 17. Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka na przestrzeni lat 2018-2020

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2018, 2019 i 2020 rok

Dodatkowym świadczeniem wspierającym rodzinę jest „świadczenie wychowawcze 500+”. Program Rodzina 500+ został wprowadzony ustawą o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci i funkcjonuje od 1 kwietnia 2016 roku. Świadczenie wychowawcze przysługuje rodzicom bądź opiekunom dziecka do dnia ukończenia przez nie 18. roku życia w wysokości 500 zł miesięcznie. Celem świadczenia wychowawczego jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. W 2020 roku z omawianego świadczenia skorzystało **460 rodzin**, na co przeznaczono **4 341 823,33 zł**.

Osoba mająca prawo do zasiłku rodzinnego może ubiegać się o dodatki z tego tytułu. W 2020 roku przyznano dodatek 9 osobom z tytułu urodzenia dziecka, 58 rodzicom z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, 79 rodzicom z tytułu samotnego wychowywania dziecka, 185 osobom z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka z niepełnosprawnością, a 18 osobom z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka z niepełnosprawnością powyżej 5 roku życia, 140 dzieciom z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego, 292 uczniom z powodu podjęcia nauki poza miejscem zamieszkania oraz 464 osobom z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej. Szczegółowe wydatki w związku z wypłacaniem określonych dodatków poniesione przez OPS w Łagowie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 10. Rodzaje dodatków do zasiłków rodzinnych, liczba wydanych świadczeń oraz wydatki z tym związane w 2020 roku

rodzaj dodatku z tytułu:	liczba świadczeń	wydatki
urodzenia dziecka	9	9 000,00 zł
opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	58	22 817,00 zł
samotnego wychowywania dziecka	79	16 207,00 zł
kształcenia i rehabilitacji dziecka z niepełnosprawnością	185	19 900,00 zł
kształcenia i rehabilitacji dziecka z niepełnosprawnością powyżej 5 roku życia	18	1 620,00 zł
rozpoczęcia roku szkolnego	140	13 945,00 zł
podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania	292	23 404,00 zł
wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej	464	44 080,00 zł

Źródło: Sprawozdanie z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Łagowie za 2020 rok

Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 roku w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start”, Ośrodek Pomocy Społecznej otrzymał do realizacji nowe zadanie z dniem 01.07.2018 roku. Było nim ustalenie prawa i wypłata świadczeń „Dobry start”, które przysługuje w związku z rozpoczęciem roku szkolnego dzieciom lub osobom uczącym się do 20 roku życia oraz dzieciom lub osobom uczącym się do 24 roku życia – w przypadku dzieci lub osób uczących i legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności. W 2020 roku w ramach programu „Dobry start” wypłacono **499 świadczeń** i wydatkowano na ten cel **149 550,00 zł**.

W przypadku samotnego wychowywania dzieci, gdy jeden z rodziców uchylił się od płacenia alimentów na rzecz dzieci, obowiązek ten jest realizowany z *funduszu alimentacyjnego*. Na przestrzeni ostatnich trzech lat liczba rodzin korzystających ze świadczenia alimentacyjnego zmniejszyła się, podobnie jak kwota wypłacanych świadczeń. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia tabela nr 11.

Tabela 11. Liczba wydanych świadczeń alimentacyjnych na przestrzeni lat 2018-2020

	2018	2019	2020
Liczba rodzin korzystających ze świadczenia alimentacyjnego	17	17	16
Kwota wypłaconych świadczeń alimentacyjnych	107 900,00 zł	111 205,00zł	99 600,00zł

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020 rok

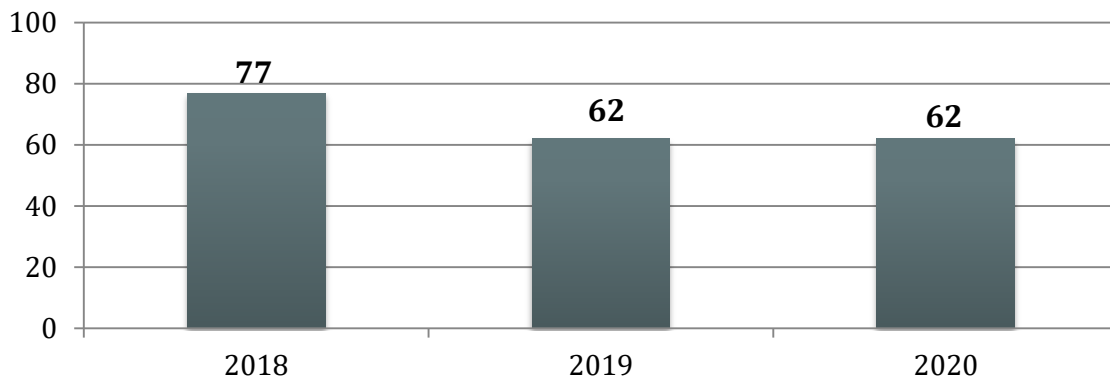
W 2020 roku Ośrodek Pomocy Społecznej prowadził postępowanie wobec **44** dłużników alimentacyjnych, których zadłużenie wobec budżetu państwa oraz budżetu Gminy według stanu na dzień 31.12.2020 r. wynosiło **1 283 749,67 zł**.

W 2020 roku bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych jako powód udzielania pomocy i wsparcia z pomocy społecznej znajdowała się na **czwartym** miejscu pod względem liczby rodzin je otrzymujących.

Na przestrzeni lat 2018-2020 liczba rodzin, którym udzielona została pomoc z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych uległa zmniejszeniu. W 2020 roku z omawianego powodu pomoc otrzymały **62** rodziny, z których 20 stanowiły rodziny niepełne.

Wykres 18. Rodziny, którym zostało udzielone pomoc i wsparcie z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2018-2020

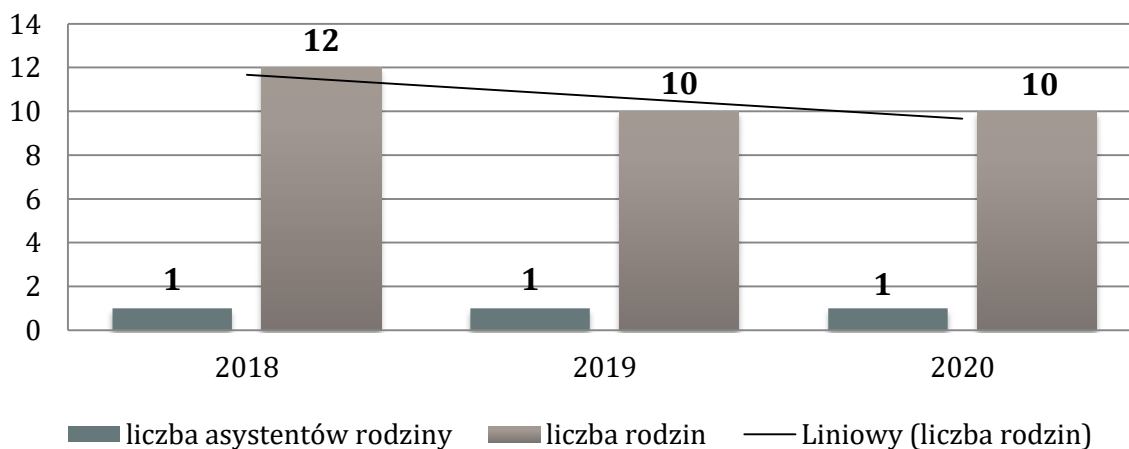

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2018, 2019 i 2019 rok

Ośrodek Pomocy Społecznej w Łągowie realizuje zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku. Kładzie ona nacisk na pracę z rodziną celem niedopuszczenia do odebrania dziecka. W związku z tym wprowadzona została instytucja *asystenta rodziny*, którego zadaniem jest poprawa całościowego funkcjonowania rodziny oraz udzielanie jej pomocy w wielu obszarach: socjalnym, psychologicznym, wychowawczym, czy też ekonomicznym.

W OPS w Łągowie zatrudniony jest jeden asystent rodziny. W 2020 roku w ramach realizacji ustawowego zadania prowadził on pracę w **10** rodzinach przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Na przestrzeni ostatnich lat liczba zatrudnionych asystentów rodziny pozostawała na stałym poziomie, natomiast liczba rodzin objętych jego wsparciem uległa zmniejszeniu.

Wykres 19. Asystenci rodziny oraz liczba rodzin objętych ich wsparciem na przestrzeni lat 2018-2020

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020 rok

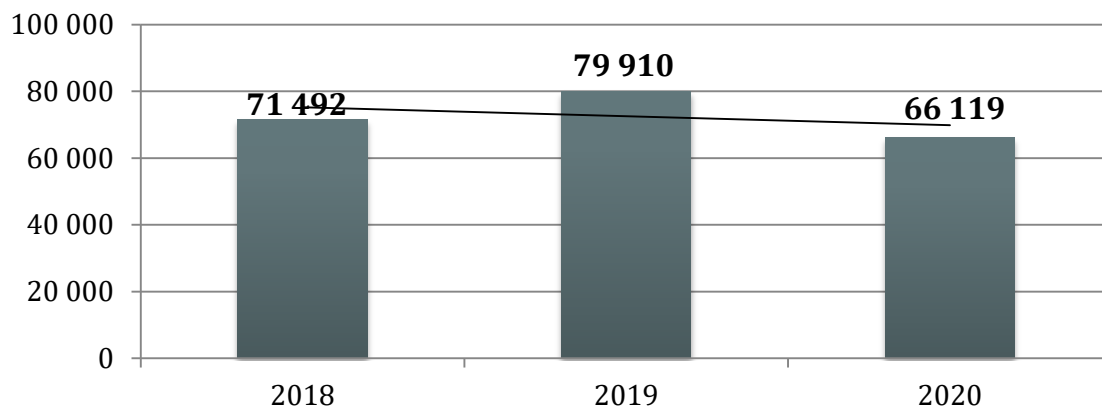
Rodziny z Gminy Łagów korzystają także z *Ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny*, przysługującej rodzinom z przynajmniej trójką dzieci, niezależnie od dochodu. Karta oferuje system zniżek oraz dodatkowych uprawnień. Jej posiadacze mają możliwość korzystania z katalogu oferty kulturalnej, rekreacyjnej i transportowej na terenie całego kraju. W 2020 roku mieszkańcom Gminy wydano **45 Kart Dużej Rodziny**.

W omawianym roku w Gminie Łagów nie było *rodzin wspierających*, to znaczy takich, które mają za zadanie pomóc rodzinie w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych (zakres działania obejmuje udzielanie wskazówek dotyczących sprawowania opieki i wychowania dzieci, kształtowania i wypełniania podstawowych ról społecznych, organizacji czasu rodziny, pomocy w nauce, racjonalnego prowadzenia budżetu domowego oraz prowadzenia gospodarstwa domowego).

W 2020 roku w *pieczy zastępczej* przebywało **7** dzieci z terenu Gminy Łagów. W omawianym roku asystent rodziny przygotował 11 opinii dotyczących aktualnej sytuacji rodziny biologicznej dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej w ramach zespołu powołanego przez PCPR w celu monitorowania i analizy sytuacji rodzin pod kątem możliwości powrotu dzieci do naturalnego środowiska.

Ośrodek Pomocy Społecznej w 2020 roku poniósł wydatki związane z odpłatnością za pobyt dzieci w rodzinach zastępczych na łączną kwotę 66 119 zł. Możemy zauważyć, że kwota przekazana na pobyt dziecka w pieczy zastępczej na przestrzeni lat 2018-2020 ulegała wahaniom.

Wykres 20. Odpłatność za pobyt dziecka w pieczy zastępczej na przestrzeni lat 2018-2020 (w złotych)

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2018, 2019 i 2020 rok

Kierunki działań związane z organizowaniem lokalnego systemu wspierania rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych zawarte zostały w *Gminnym Programie Wspierania Rodziny w Gminie Łagów na lata 2018-2020* przyjętym przez Radę Gminy Łagów Uchwałą Nr XXXII/244/2018 z dnia 29 marca 2018 roku. Program realizowany był przez OPS w Łagowie przy udziale jednostek oświatowych, Policji, pracowników służby zdrowia, samorządu lokalnego, GKRPA, NGO, związków wyznaniowych i sądu. W 2020 roku pracownicy socjalni współpracowali z **22** rodzinami, w których występowała potrzeba ochrony macierzyństwa, **62** rodzinami przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej i prowadzeniu gospodarstwa domowego, **4** rodzinami, w których występował problem przemocy oraz trzykrotnie wnioskowali o przydzielenie asystenta rodziny.

W ramach wspierania rodziny Ośrodek Pomocy Społecznej współpracuje z innymi instytucjami takimi jak: placówki oświatowe, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policja, Gminny Zespół Interdyscyplinarny, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, organizacje pozarządowe oraz placówki ochrony zdrowia.

OBSZARY PROBLEMOWE

- 1 Niewydolność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych wynikająca z niskich kompetencji rodzicielskich oraz samotnego rodzicielstwa.
- 2 Niski współczynnik dzietności.
- 3 Zaniedbanie wychowawcze dzieci i młodzieży oraz rozpad więzi rodzinnych.
- 4 Spadek liczby małżeństw.

1. Wsparcie osób z niepełnosprawnością

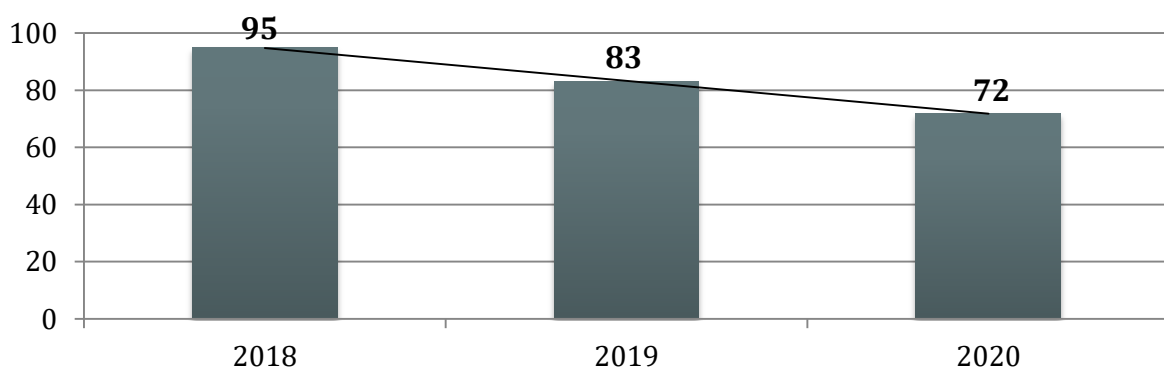
Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Dla potrzeb Strategii wykorzystano elementy definicji osoby z niepełnosprawnością z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych i przyjęto, że: *osoby niepełnosprawne to osoby, których stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza bądź uniemożliwia wypełnienie ról społecznych, a w szczególności do wykonywania pracy zawodowej.* Niepełnosprawność można rozpatrywać według różnych kryteriów: rodzaju niepełnosprawności, okresu życia, w którym ona wystąpiła oraz stopnia niepełnosprawności. Warty podkreślenia jest fakt, że osoby z niepełnosprawnością tworzą bardzo niejednorodną grupę, w związku z czym działania na ich rzecz powinny być adresowane z uwzględnieniem specyfiki występujących schorzeń i dysfunkcji.

W 2020 roku niepełnosprawność jako powód udzielania pomocy i wsparcia z pomocy społecznej znajdowała się na **drugim** miejscu pod względem ogólnej liczby rodzin, którym udzielono pomocy i wsparcia.

W 2020 roku ogólna liczba rodzin korzystających ze wsparcia z powodu niepełnosprawności kształtowała się na poziomie **72**. Z prezentowanych danych wynika, że w porównaniu do 2018 roku liczba rodzin, którym udzielono pomocy z tego powodu uległa zmniejszeniu o 24%.

Wykres 21. Liczba rodzin, którym zostało udzielone pomoc i wsparcie z powodu niepełnosprawności w latach 2018-2020

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2018, 2019 i 2020 rok

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące przyznanych zasiłków pielęgnacyjnych dla dziecka z niepełnosprawnością na przestrzeni lat 2018-2020. W 2018 roku przyznano 314 świadczeń na łączną kwotę 49 550,00 zł, w 2019 roku liczba świadczeń wyniosła 301 na kwotę 57 018,00 zł, z kolei w 2020 roku kształtowała się na poziomie 293 świadczeń na kwotę 63 241,00 zł. W odniesieniu do 2018 roku liczba przyznanych zasiłków uległa zmniejszeniu.

Tabela 12. Zasiłek pielęgnacyjny dla niepełnosprawnego dziecka na przestrzeni lat 2018-2020

Lp.	wyszczególnienie	2018	2019	2020
1	liczba świadczeń	314	301	293
2	kwota świadczeń (zł)	49 550,00	57 018,00	63 241,00

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020 rok

Od 2018 roku liczba przyznanych zasiłków pielęgnacyjnych dla osoby z niepełnosprawnością w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności uległa zmniejszeniu. W 2018 roku przyznano 1 741 świadczeń, w 2019 roku – 1 735, natomiast w 2020 roku – 1 554.

Tabela 13. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności na przestrzeni lat 2018-2020

Lp.	wyszczególnienie	2018	2019	2020
1	liczba świadczeń	1 741	1 735	1 554
2	kwota świadczeń (zł)	275 391,00	328 892,00	335 321,00

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020 rok

W 2018 roku przyznano 785 świadczeń dla osób z niepełnosprawnością powyżej 16 roku życia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, która powstała przed 21 rokiem życia, w 2019 roku – 803, natomiast w 2020 roku – 767. Na przestrzeni trzech ostatnich lat liczba wydawanych zasiłków ulegała wahanom, natomiast wzrosła przeznaczana na ten cel kwota pieniężna.

Tabela 14. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, która powstała przed 21 rokiem życia na przestrzeni lat 2018-2020

Lp.	wyszczególnienie	2018	2019	2020
1	liczba świadczeń	785	803	767
2	kwota świadczeń (zł)	124 284,00	152 300,00	165 549,00

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020 rok

Poniższa tabela zawiera dane dotyczące przyznawanego na przestrzeni ostatnich lat specjalnego zasiłku opiekuńczego (liczba i kwota świadczeń). Zasiłek ten przysługuje w celu sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. W 2020 roku w ramach tego zasiłku wypłacono 29 świadczeń na łączną kwotę 17 380,00 zł.

Tabela 15. Specjalny zasiłek opiekuńczy na przestrzeni lat 2018-2020

Lp.	wyszczególnienie	2018	2019	2020
1	liczba świadczeń	76	38	29
2	kwota świadczeń (zł)	39 996,00	23 250,00	17 380,00

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020 rok

OBSZARY PROBLEMOWE

- 1 Wysoka liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności.
- 2 Znaczne zapotrzebowanie na zasiłki pielęgnacyjne.
- 3 Trudności w funkcjonowaniu osób z niepełnosprawnościami ze względu na występowanie barier osobistych, społecznych i funkcjonalnych.
- 4 Niepełnosprawność jako jeden z głównych powodów udzielania pomocy społecznej rodzinom zamieszkującym Gminę Łagów.

2. Zdrowie psychiczne

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Zdrowie psychiczne jest dynamicznym stanem wewnętrznej równowagi, która umożliwia osobom wykorzystywanie ich umiejętności w harmonii z uniwersalnymi wartościami społecznymi. Podstawowe umiejętności poznawcze i społeczne, zdolność rozpoznawania, wyrażania i modulowania własnych emocji, a także współczucia dla innych, elastyczność i zdolność radzenia sobie z niekorzystnymi zdarzeniami w życiu i pełnienia funkcji w rolach społecznych, a także harmonijny związek między ciałem, a umysłem to istotne składniki zdrowia psychicznego, które przyczyniają się w różnym stopniu do stanu równowagi wewnętrznej. Według tej definicji równowaga wewnętrzna jest uważana za „stan dynamiczny” głównie w celu odzwierciedlenia faktu, że różne okresy życia człowieka (dojrzewanie, rodzicielstwo, przejście na emeryturę) naruszają ową równowagę i mogą wymagać zmian¹².

Dotarcie do wiarygodnych danych dotyczących zdrowia psychicznego zazwyczaj stwarza wiele problemów. Dzieje się tak ponieważ termin „zdrowie psychiczne” jest bardzo płynny i zawierają się w nim pozostałe problemy społeczne, na temat których możemy znaleźć wyczerpujące statystyki.

Problemy w zakresie zdrowia psychicznego mogą nasilać się w najbliższych latach ze względu na pandemię COVID-19. Pandemia wiąże się z poczuciem zagrożenia, lękiem, niepewnością oraz niepokojem. W skrajnych przypadkach mogą pojawić się stany paniki oraz poczucie beznadziei. Konsekwencją tego mogą być narastające zaburzenia psychiczne, począwszy od teraz, po ustąpieniu zagrożenia, a nawet ujawniające się przez kolejne lata. Biorąc pod uwagę to, że już przed wybuchem pandemii statystyki dotyczące problemów ze zdrowiem psychicznym były dramatyczne, a obecna sytuacja może je znacznie pogorszyć, istnieje pilna potrzeba podejmowania szerokich działań w tym zakresie.

Na terenie Gminy Łagów mieszkańcy mogą uzyskać wsparcie psychologiczne w Punkcie Konsultacyjnym.

¹² www.psychiatriapolska.pl

W wyniku porozumienia zawartego pomiędzy Gminą Łagów, a Gminą Świebodzin w sprawie powierzenia przez Gminę Łagów zadań w zakresie realizacji zadania publicznego, jakim jest prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocowych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, mieszkańcy Gminy Łagów upośledzeni umysłowo w stopniu głębokim, znacznym i umiarkowanym kierowani są do Środowiskowego Domu Samopomocy w Świebodzinie.

OBSZARY PROBLEMOWE

- 1** **Zagrożenie wykluczeniem społecznym i zawodowym osób z zaburzeniami psychicznymi.**
- 2** **Nasilenie się problemów ze zdrowiem psychicznym osób dorosłych oraz dzieci i młodzieży będące konsekwencją pandemii COVID-19.**
- 3** **Brak funkcjonującego Warsztatu Terapii Zajęciowej oraz/lub Środowiskowego Domu Samopomocy na terenie Gminy Łagów.**

3. Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień od substancji psychoaktywnych

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Alkoholizm jest problemem zdrowotnym i społecznym. Specjaliści z różnych profesji poszukują sposobu rozwiązywania tego problemu. Chcą poznać przyczyny powstawania alkoholizmu i działania, które mogłyby zapobiec rozprzestrzenianiu się tego zjawiska. Uzależnienie od alkoholu jest uznawane za chorobę spełniając trzy zasadnicze kryteria. Pierwsze kryterium dotyczy naruszonej równowagi między zdrowiem a patologią. Drugim kryterium jest swoista etiologia uzależnienia. Trzecim wskaźnikiem choroby są to zmiany patologiczne, w których obecny jest czynnik fizyczny¹³. Posługując się wskaźnikami europejskimi oraz na podstawie danych szacunkowych PARPA, można szacować, iż liczba uzależnionych od alkoholu w Polsce wynosi 600-800 tys., z czego 80% stanowią mężczyźni. Z kolei populacja osób pijących ryzykownie i szkodliwie szacowana jest w Polsce na około 2-3 mln osób. Dorośli członkowie rodzin alkoholowych tj. takich gdzie nadużywanie alkoholu zaburza życie rodzinne, stanowią w Polsce populację liczącą 1,5-2 mln osób. Dzieci i młodzież w rodzinach alkoholowych to w Polsce populacja licząca 1,5-2 mln osób.

Działaniami określonymi w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi zajmuje się Gminna Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Zadania przez nią podejmowane wynikają między innymi z celów zawartych w *Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2021*, wśród których wyszczególniono:

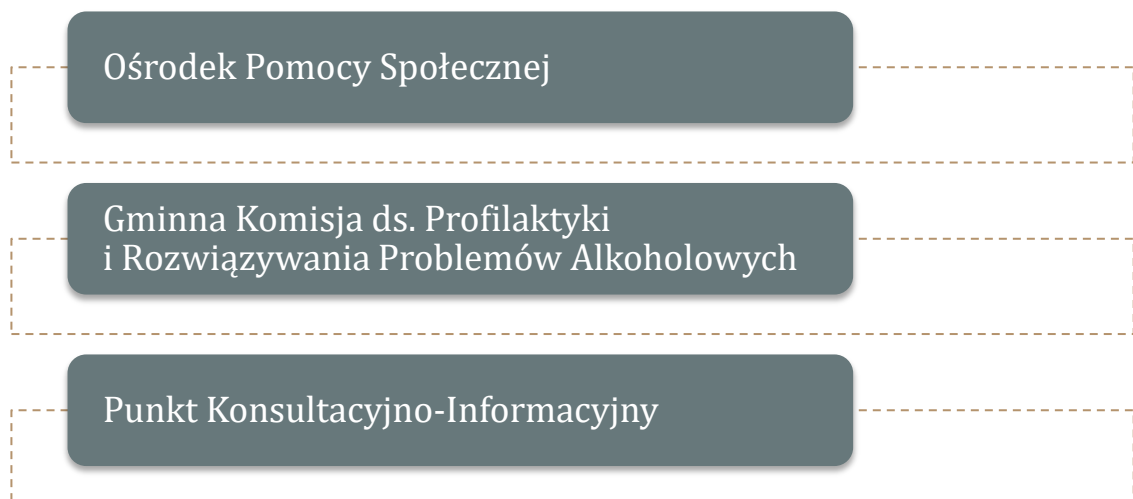
- ❖ rozpoznawanie specyfiki problemów alkoholowych na terenie Gminy Łagów oraz potrzeb lokalnego środowiska w zakresie pomocy w ich rozwiązywaniu;
- ❖ zapobieganie problemom, umożliwienie świadomego wyboru modelu „trzeźwego życia” przez dzieci, młodzież i dorosłych (w tym seniorów);

¹³ Kinney J., Leaton G., *Zrozumieć alkohol*, Warszawa 1996 r.

- ❖ zmniejszenie rozmiarów szkód zdrowotnych, psychologicznych i społecznych spowodowanych nadużywaniem alkoholu i przemocą w rodzinie;
- ❖ zapewnienie mieszkańcom Gminy Łagów możliwości uzyskania wsparcia oraz profesjonalnej pomocy w rozwiązywaniu problemów wynikających z nadużywania alkoholu i zażywania narkotyków oraz przemocy w rodzinie;
- ❖ zwiększenie liczby ofert skierowanych nie tylko do środowisk trudnych w dziedzinach: podnoszenie kwalifikacji, sport i rekreacja, turystyka, kultura, utrwalanie modelu zdrowego i trzeźwego stylu życia oraz modelu aktywnego życia bez alkoholu u dzieci, młodzieży i dorosłych w tym seniorów;
- ❖ zapobieganie uzależnieniom od substancji psychoaktywnych poprzez podniesienie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców (w szczególności dzieci i młodzieży) nt. szkodliwości ich stosowania, a także ograniczenia szkód zdrowotnych, społecznych oraz zaburzeń życia rodzinnego, będących następstwem spożywania alkoholu i zażywania narkotyków.¹⁴

Poniżej przedstawione zostały miejsca, w których na terenie Gminy Łagów mieszkańcy mogą uzyskać pomoc w przypadku problemu **uzależnienia**.

¹⁴ Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2021 (Uchwała Rady Gminy Łagów Nr XX/162/2020 z dnia 21 grudnia 2020 r.)

W 2020 roku alkoholizm jako powód udzielania pomocy i wsparcia z pomocy społecznej znajdował się na **szóstym** miejscu pod względem ogólnej liczby rodzin, którym udzielono pomocy i wsparcia.

Ważną rolę w procesie przeciwdziałania uzależnieniom odgrywają podejmowane przez Gminną Komisję ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Łagowie działania, w ramach przysługujących jej uprawnień. Według stanu na koniec 2020 roku Komisja liczyła 4 członków. W 2020 roku przeprowadzili oni rozmowy z **12** osobami uzależnionymi od alkoholu oraz **15** członkami rodzin osób uzależnionych. Jednocześnie w omawianym roku Komisja podjęła czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu w placówce uzależnienia wobec **2** osób uzależnionych od alkoholu. W omawianym roku członkowie GKRPA nie wystąpili do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego wobec żadnej osoby.

Tabela 16. Działania Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wobec osób uzależnionych w 2020 roku

Lp.	wyszczególnienie	2020
1	liczba osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy	12
2	liczba członków rodzin osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy	15
3	liczba osób w stosunku do których podjęto czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w placówce leczenia uzależnienia	2
4	liczba osób, wobec których wystąpiono do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	0

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2020 rok

W przypadku doświadczania problemu uzależnień, mieszkańcy Gminy mogą uzyskać pomoc w Punkcie Konsultacyjno-Informacyjnym. Dyżury pełni tam specjalista psychoterapii uzależnień oraz psycholog. Punkt w 2020 roku był czynny średnio 4 godziny w miesiącu, a pomoc i wsparcie uzyskały w nim osoby uzależnione oraz współuzależnione. W omawianym roku w Punkcie Konsultacyjno-Informacyjnym udzielono porad **12** osobom z problemem alkoholowym oraz **2** dorosłym członkom rodziny osoby z problemem alkoholowym.

**Wykres 22. Liczba osób, którym udzielono porad w Punkcie Konsultacyjno-
Informacyjnym w 2020 roku**

Lp.	wyszczególnienie	2020
1	liczba osób z problemem alkoholowym	12
2	liczba porad udzielonych osobom z problemem alkoholowym	15
3	liczba dorosłych członków rodziny osoby z problemem alkoholowym (w tym współzależnionych i DDA)	2
4	liczba porad udzielonych dorosłym członkom rodziny osoby z problemem alkoholowym (w tym współzależnionych i DDA)	0

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2020 rok

Na terenie Gminy Łagów działalności nie prowadziły natomiast żadne *samopomocowe grupy* ani *kluby wsparcia dla osób uzależnionych i współzależnionych*.

Na przestrzeni lat 2018-2020 w Gminie nie zostały przeprowadzone programy profilaktyczne z obszaru profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej, rekomendowane w ramach Systemu Rekomendacji Programów Profilaktycznych i Promocji Zdrowia Psychicznego prowadzonego przez PARPA, ORE, KBdsPN, IPiN wśród uczniów zamieszkujących Gminę.

Natomiast w 2020 roku organizowana była inna działalność z zakresu profilaktyki, m.in.:

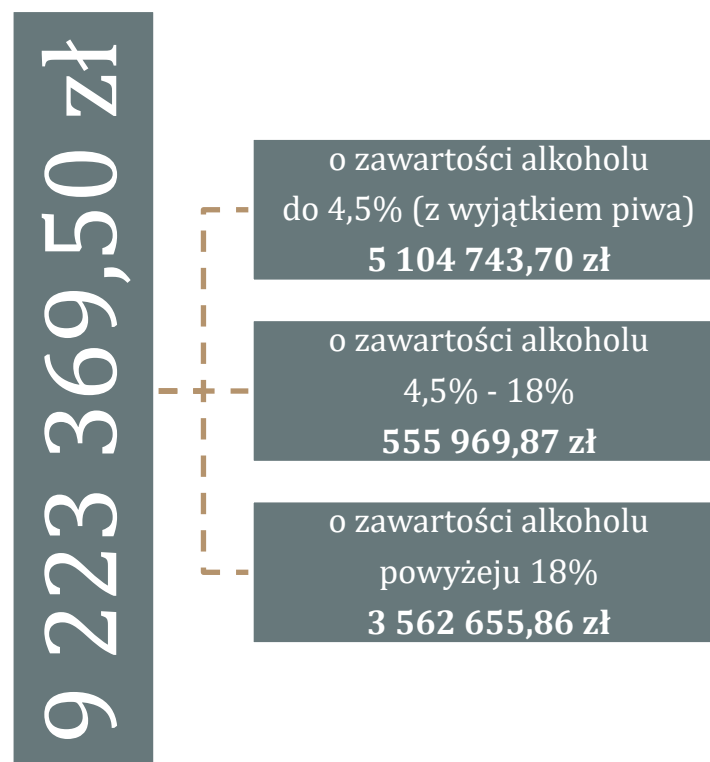
- realizowano inne programy profilaktyczne, koncerty, wyjazdy dla młodzieży szkolnej, spektakle teatralne i projekcje filmowe, a także inne formy propagujące zdrowy i trzeźwy styl życia dorosłych oraz dzieci i młodzieży;
- organizowano spotkania w celu wymiany doświadczeń i integracji środowiska zawodowego osób zajmujących się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie;
- prowadzenie świetlic środowiskowych w Poźrzadle, Stoku, Gronowie, Łagowie, Sieniawie, Łagówku i Niedźwiedziu – zagospodarowywanie czasu wolnego dla dzieci i młodzieży oraz dorosłych¹⁵.

¹⁵ Sprawozdanie z realizacji *Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Łagów za 2020 rok*

W dalszej części przedstawione zostały dane dotyczące rynku napojów alkoholowych w Gminie Łagów. W 2020 roku wartość sprzedanego alkoholu wyniosła łącznie **9 223 369,50 zł** w tym 5 104 743,70 zł o zawartości alkoholu do 4,5% (z wyjątkiem piwa), 555 969,87 zł o zawartości alkoholu od 4,5% do 18%, a także 3 562 655,86 zł o zawartości alkoholu powyżej 18%. Oznacza to zatem, że najczęściej sprzedawanym rodzajem alkoholu były napoje wysokoprocentowe – stanowiły one 39% całości.

Rysunek 4. Łączna wartość alkoholu sprzedanego na terenie Gminy Łagów w 2020 roku

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2020 rok

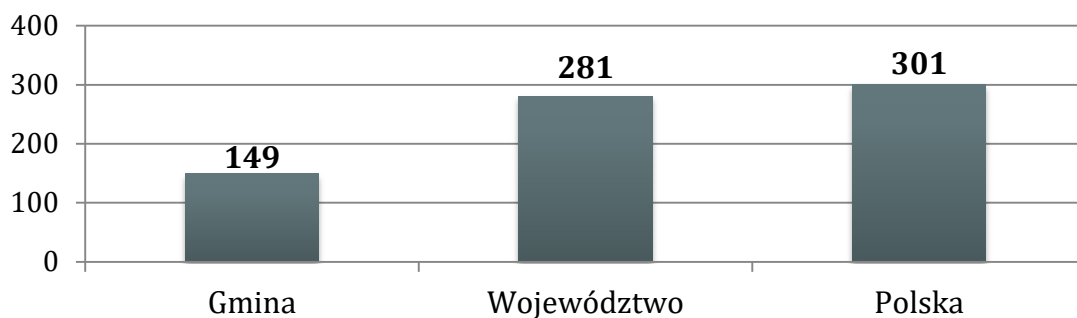
W 2020 roku na terenie Gminy Łagów znajdowało się łącznie **32 punkty sprzedaży napojów alkoholowych**, w tym 22 przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy) i 10 przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne).¹⁶

¹⁶ *Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2020 rok*

Kolejną analizowaną kwestią dotyczącą rynku napojów alkoholowych jest liczba mieszkańców przypadająca na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych w Gminie Łągów, w porównaniu do województwa lubuskiego i całej Polski. Jak wynika z przedstawionych na poniższym wykresie danych, w Gminie liczba mieszkańców przypadająca na jeden punkt jest znacznie mniejsza niż ma to miejsce w województwie i całej Polsce.

Wykres 23. Liczba mieszkańców przypadająca na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych w Gminie Łągów, województwie lubuskim i całej Polsce w 2020 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1

Pandemia COVID-19 oraz związane z nią ograniczenia aktywności społecznej, izolacji, niepokoju o zdrowie swoje i najbliższych, a także bezpieczeństwo ekonomiczne, w istotny sposób zwiększy obciążenie zdrowotne i społeczne związane z uzależnieniami. Konsekwencją pandemii może być wzrost liczby osób uzależnionych zarówno od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, jak i urządzeń elektronicznych.

OBSZARY PROBLEMOWE

- 1** Brak samopomocowych grup wsparcia dla osób uzależnionych, współuzależnionych i członków ich rodzin.
- 2** Brak realizacji programów rekomendowanych w ramach Systemu Rekomendacji Programów Profilaktycznych i Promocji Zdrowia Psychicznego prowadzonego przez PARPA, ORE, KBdsPN, IPIiN wśród uczniów zamieszkujących Gminę w 2020 roku.
- 3** Zagrożenie wzrostem liczby osób uzależnionych od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych w związku z występowaniem pandemii COVID-19.

4. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Przemoc jest intencjonalnym i zamierzonym działaniem człowieka, które ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary. Definicja przemocy w rodzinie wg ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie mówi, że: „przemoc w rodzinie należy rozumieć jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa albo dobra osobiste osób najbliższych lub innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”.

Przemoc jest jednym ze zjawisk współwystępujących z innymi problemami funkcjonowania rodziny. W celu rozwiązania problemu przemocy jest potrzeba podejmowania interwencji socjalnej i psychologicznej niezależnie od możliwości podejmowania działań prawnych. Działaniami mającymi na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie w Gminie Łagów zajmuje się Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. W skład Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego wchodzi następujący przedstawiciele: Ośrodka Pomocy Społecznej, Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Komendy Powiatowej Policji w Świebodzinie, placówki ochrony zdrowia, jednostki oświatowej, Sądu Rejonowego w Świebodzinie, organizacji pozarządowych oraz proboszcz lokalnej parafii.

Celem działania Zespołu jest skoordynowanie wszystkich działań instytucji i organów zaangażowanych w niesienie pomocy osobom krzywdzonym oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. W 2020 roku Gminny Zespół Interdyscyplinarny realizował działania określone w *Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2015-2020*, przyjętym Uchwałą Nr V/33/2015 Rady Gminy Łagów z dnia 26 marca 2015 roku, którego celem głównym było „zmniejszenie skali zjawiska przemocy oraz stworzenie jednolitego,

profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia dla osób zagrożonych bądź uwikłanych w przemoc w rodzinie.”¹⁷

Poniżej przedstawione zostały miejsca, gdzie na terenie Gminy Łagów mieszkańcy mogą uzyskać pomoc i wsparcie w przypadku doświadczania **przemocy w rodzinie**.

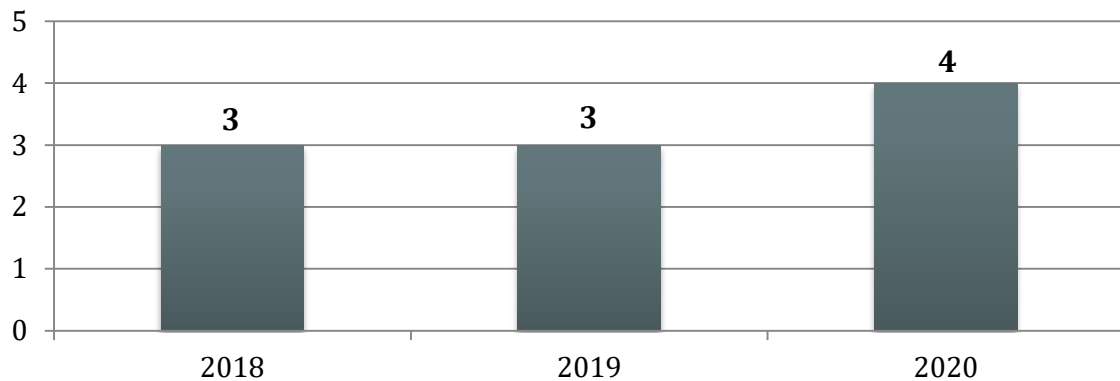
Na przestrzeni lat 2018–2020 roku z powodu przemocy w rodzinie pomoc Ośrodka Pomocy Społecznej w Łagowie otrzymało 10 rodzin – w 2018 i 2019 roku – po 3 rodziny, natomiast w 2020 roku – 4.

¹⁷ Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2015-2020 (Uchwała Nr V/33/2015 Rady Gminy Łagów z dnia 26 marca 2015 roku).

W 2020 roku przemoc w rodzinie jako powód udzielania pomocy i wsparcia z pomocy społecznej znajdowała się na **dziewiątym** miejscu pod względem ogólnej liczby rodzin, którym udzielono pomocy i wsparcia.

Wykres 24. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu przemocy w rodzinie w latach 2018-2020

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2018, 2019 i 2020 rok

Kolejną analizowaną kwestią są dane statystyczne dotyczące działań Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i grup roboczych w latach 2018-2020. W 2020 roku członkowie GZI z czterech zaplanowanych spotkań, w wyniku ograniczeń i obostrzeń wprowadzonych w związku z pandemią COVID-19 spotykali się tylko jednokrotnie. Liczba powołanych grup roboczych w 2020 roku kształtowała się na poziomie 9. W omawianym roku grupy odbyły 46 posiedzeń – to o 18% więcej niż w 2018 roku oraz o 156% więcej niż w 2019 roku.

Tabela 17. Dane statystyczne dotyczące działań Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i grup roboczych w latach 2018-2020

L.P.	wyszczególnienie	2018	2019	2020
1	liczba utworzonych grup roboczych	13	8	9
2	liczba posiedzeń grup roboczych	39	18	46
3	liczba spotkań Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego	4	4	1

Źródło: Sprawozdanie z realizacją Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za lata 2018-2020

Podjęcie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą w rodzinie. Procedura „Niebieskie Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie. Przedstawiciele podmiotów wyżej wymienionych, realizują procedurę „Niebieskie Karty” w oparciu o zasadę współpracy i przekazują informacje o podjętych działaniach Przewodniczącemu Zespołu Interdyscyplinarnego. Wszczęcie procedury następuje przez wypełnienie formularza „Niebieska Karta - A” w przypadku powzięcia, w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec członków rodziny lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny, bądź przez osobę będącą świadkiem przemocy w rodzinie.

W 2020 roku procedurę „Niebieskie Karty” wszczęto w **10** rodzinach – wszystkie formularze „Niebieskie Karty - A” zostały założone przez funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji w Świebodzinie. Ponadto w omawianym roku sporządzono kolejno po 10 formularzy „Niebieska Karta - C” oraz formularzy „Niebieska Karta - D”, zakończono również 7 spraw w ramach procedury. Dynamika zmian w zakresie procedury „Niebieskie Karty” jest następująca:

- w stosunku do 2018 roku liczba rodzin, wobec których wszczęto procedurę „Niebieskie Karty” ulegała wahaniom;
- podczas omawianych lat liczb rodzin, wobec których sporządzono formularze „Niebieska Karta - C” oraz „Niebieska Karta - D” uległa zwiększeniu;
- podczas trzech ostatnich lat liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” ulegała wahaniom;
- liczba rodzin objętych procedurą uległa zmniejszeniu.

Tabela 18. Dane statystyczne dotyczące procedury „Niebieskie Karty” w latach 2018-2020

L.P.	wyszczególnienie	2018	2019	2020
1	liczba rodzin, wobec których wszczęto procedurę	10	8	10
2	liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta C”	5	8	10
3	liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta D”	0	8	10
4	liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty”	12	7	11
5	liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”	13	8	7

Źródło: Sprawozdanie z realizacją Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za lata 2018-2020

W 2020 roku dotkniętych przemocą w rodzinie było 19 osób (9 kobiet, 9 dzieci i 1 mężczyzna). W porównaniu do 2018 roku liczba osób znajdujących się w rodzinach, w których dochodzi do zachowań przemocowych zmniejszyła się o 42%.

Tabela 19. Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie na terenie Gminy Łagów w latach 2018-2020

	2018	2019	2020
liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, w tym:	33	19	19
kobiety	16	8	9
mężczyźni	1	3	1
dzieci	16	8	9

Źródło: Sprawozdanie z realizacją Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za lata 2018-2020

Mieszkańcy Gminy Łagów, którzy stosują lub doświadczają przemocy mogą zgłosić się po poradę do funkcjonującego na terenie Gminy Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego. Jednakże w 2020 roku do Punktu nie zgłosiła się żadna z omawianych osób.

Wśród działań, które zostały przeprowadzone na terenie Gminy w 2020 roku w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, należy wyszczególnić:

- kierowanie na spotkania z członkami GKRPA oraz terapeutami przyjmującymi w Punkcie Konsultacyjnym;
- zalecanie spotkań z psychologiem;
- kierowanie do udziału w **Programie PARTNER** (oddziaływania korekcyjno-edukacyjne) dla sprawców przemocy realizowanych przez PCPR w Świebodzinie;

- monitorowanie sytuacji rodziny, wobec której zachodzi podejrzenie o występowanie przemocy;
- prowadzenie pracy socjalnej, diagnozowanie środowisk dotkniętych przemocą;
- prowadzenie rozmów dotyczących prawnych konsekwencji stosowania przemocy, prawnych możliwości zobowiązania do leczenia odwykowego;
- udzielanie kompleksowej informacji nt. możliwości otrzymania wsparcia ze strony instytucji i podmiotów świadczących pomoc rodzinom dotkniętym przemocą;
- motywowanie do podjęcia działań mających na celu zmianę aktualnej sytuacji;
- przeprowadzenie akcji pn. „Tydzień Pomocy Osobom Pokrzywdzonych Przestępstwem”.

W trakcie kontaktów z osobami doznającymi przemocy domowej zostawały one informowane o możliwości skorzystania z bezpiecznego i bezpłatnego schronienia na terenie województwa lubuskiego – taką formę wsparcia zapewnia **Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gorzowie Wielkopolskim**. Rodzinom wymagającym oddziaływań interwencyjnych została udzielana informacja dot. możliwości skorzystania z **Ośrodków Interwencji Kryzysowej**, znajdujących się m.in. w Międzyrzeczu, Grubnie, Sulęcinie, Gorzowie Wielkopolskim, Zielonej Górze czy Żarach.

OBSZARY PROBLEMOWE

- 1** Brak odnotowanych osób stosujących i doświadczających przemocy zgłaszających się po pomoc i wsparcie do Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego, przy jednoczesnym występowaniu problemu przemocy domowej na terenie Gminy.
- 2** Brak uczestnictwa mieszkańców Gminy w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc, mimo skierowania do wzięcia w nich udziału.
- 3** Znaczny wzrost liczby posiedzeń grup roboczych.

5. Aktywność i integracja społeczna seniorów

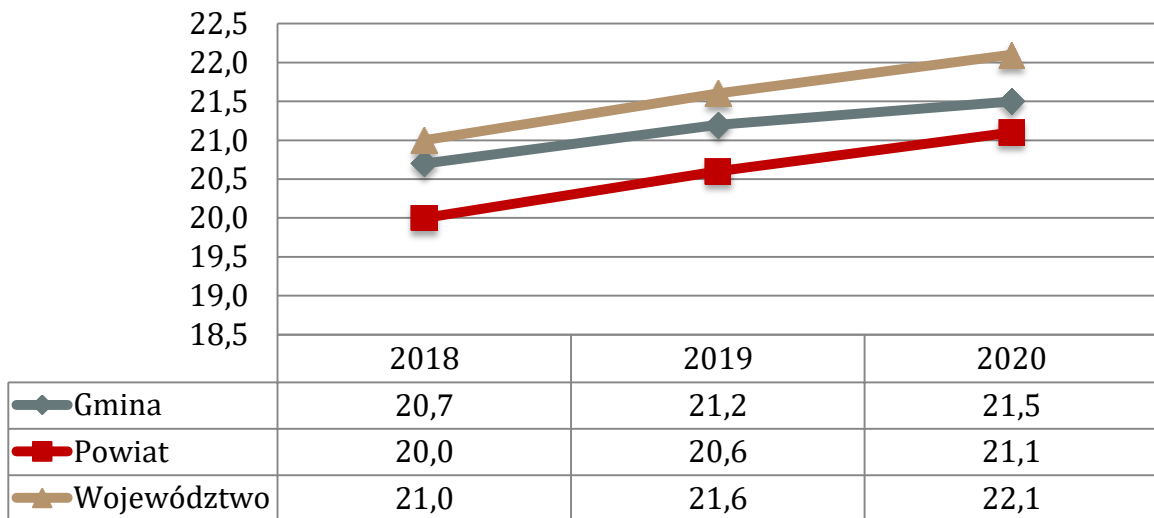
Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Aktywność i integracja społeczna seniorów stanowią niezwykle ważny i wymagający obszar dla Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Dzięki postępowi medycznemu żyjemy coraz dłużej, coraz dłużej chcemy być aktywni i korzystać z życia w pełni. Pomimo tego w starszych osobach często nie dostrzega się potencjału i korzyści płynących dla społeczności lokalnej, należy pamiętać, że to właśnie seniorzy dzięki swej wiedzy i życiowemu doświadczeniu mogą stanowić niezwykle cenne źródło nauki dla młodych pokoleń. Równie często projektując infrastrukturę rekreacyjną pomija się potrzeby osób starszych, co negatywnie wpływa na ich samopoczucie, a co za tym idzie – na ich odbiór przez resztę społeczeństwa. Należy kreować zupełnie nowy wizerunek osoby starszej – jako osoby aktywnej, sprawnej i będącej pełnoprawnym obywatelem Gminy.

Na przestrzeni ostatnich lat możemy zauważyć wzrost udziału osób, które ukończyły 60 lat w populacji ogólnej. Zjawisko to nazywane starzejącym się społeczeństwem ma miejsce zarówno w Polsce, jak i w większości uprzemysłowionych krajów. Niesie to za sobą konieczność intensyfikacji działań skierowanych w stronę wsparcia i integracji seniorów. Z danych GUS wynika, że w 2020 roku odsetek osób będących w wieku poprodukcyjnym w Gminie Łagów (21,5) był wyższy w porównaniu do powiatu świebodzińskiego (21,1), a jednocześnie jego wartość była niższa w porównaniu do województwa lubuskiego (22,1). Na przestrzeni ostatnich trzech lat udział osób w wieku poprodukcyjnym w Gminie, powiecie i województwie systematycznie ulegał wzrostowi. Różnica między 2018, a 2020 rokiem w Gminie Łagów wynosi 0,8 pp., w powiecie świebodzińskim i województwie lubuskim wskaźnik ten wzrósł o 1,1 pp.

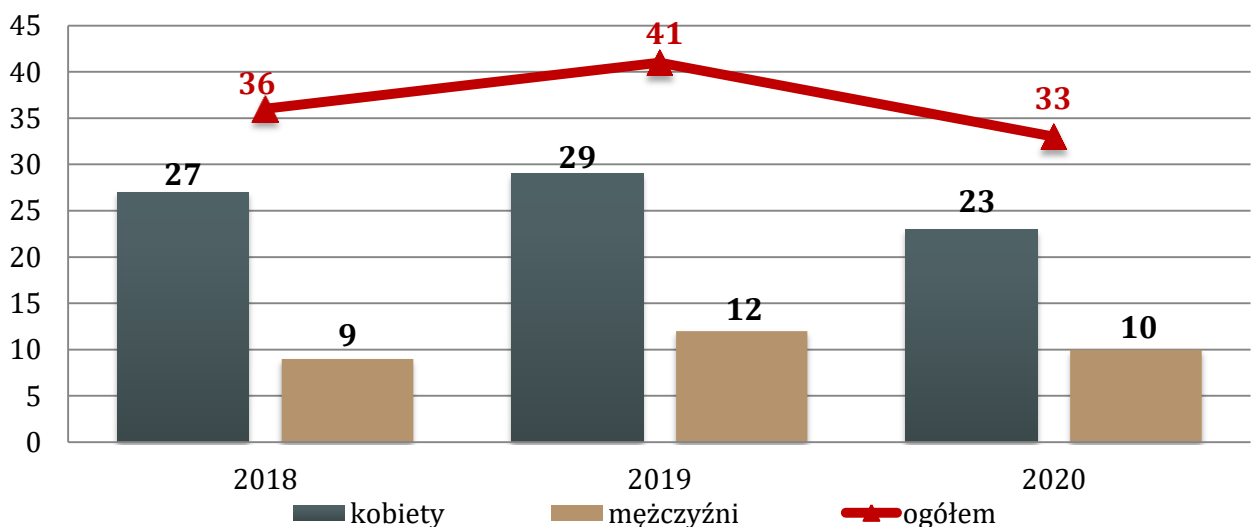
Wykres 25. Zestawienie udziału mieszkańców w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności w Gminie Łągów, powiecie świebodzińskim oraz województwie lubuskim na przestrzeni lat 2018-2020

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Ogólna liczba mieszkańców Gminy w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy i wsparcia z pomocy społecznej wyniosła w 2020 roku **33**. Zdecydowaną większość stanowiły kobiety – było ich 23, natomiast korzystających ze wsparcia mężczyzn – 10. W stosunku do 2018 roku liczba korzystających z pomocy społecznej mieszkańców Gminy będących w wieku poprodukcyjnym ulegała wahaniom – w 2018 roku wynosiła 36, w 2019 roku wzrosła do 41, natomiast w 2020 roku zmniejszyła się do 33.

Wykres 26. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy społecznej w podziale na płeć w latach 2018-2020

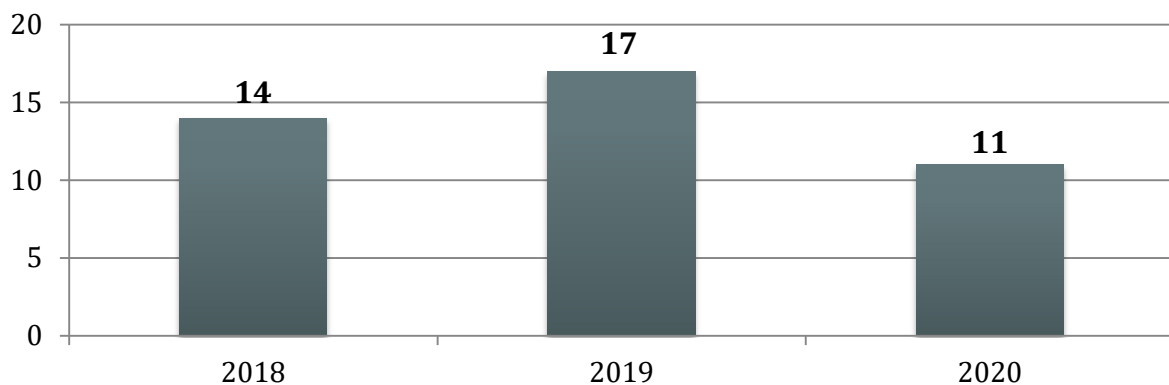

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020 rok

Ośrodek Pomocy Społecznej w Łagowie realizował usługi opiekuńcze dla osób, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawione lub pomoc świadczona przez rodzinę jest niewystarczająca. W 2020 roku objętych tego typu usługami było **11 osób** w liczbie **3 741 świadczeń**, w roku 2019 – 17 osób, a w roku 2018 – 14 osób. Na przestrzeni ostatnich trzech lat widoczny jest spadek w zakresie liczby osób objętych usługami opiekuńczymi.

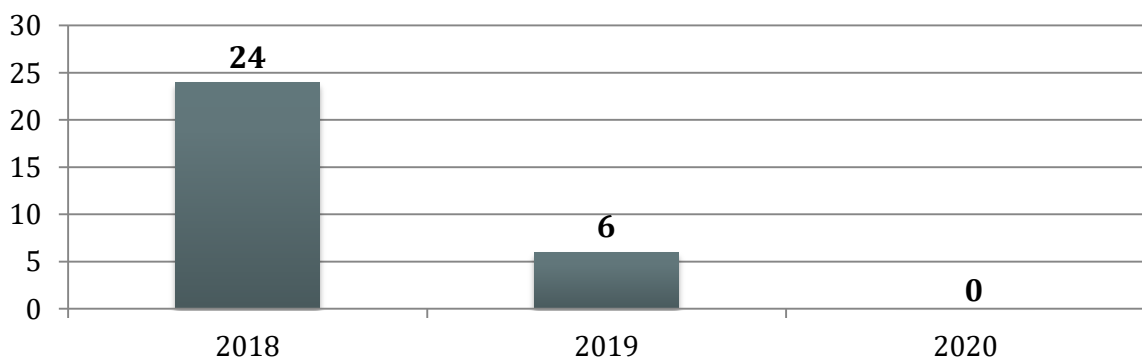
Wykres 27. Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych na przestrzeni lat 2018-2020

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020 rok

Osoba, która ukończyła 75 rok życia, jest uprawniona do dodatku pielęgnacyjnego bez potrzeby weryfikowania jej stanu zdrowia w drodze badania lekarza orzecznika ZUS, jak to ma miejsce wobec pozostałej grupy uprawnionych. W 2020 roku omawiany zasiłek pielęgnacyjny nie został przyznany żadnemu mieszkańcowi Gminy powyżej 75 roku życia, w 2019 roku – 6 osobom, a w 2018 roku – 24. Na przestrzeni omawianych lat liczba przyznanych zasiłków uległa zmniejszeniu.

Wykres 28. Zasiłki pielęgnacyjne przyznane osobom, które ukończyły 75 lat na przestrzeni lat 2018-2020 (liczba świadczeń)

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020 rok

Liczbę osób, którym opłacono pobyt w domach pomocy społecznej oraz przeznaczone na to środki prezentuje poniższa tabela. Domy pomocy społecznej świadczą usługi opiekuńcze, bytowe, wspomagające i edukacyjne na poziomie obowiązującego standardu, osobom wymagającym całodobowej opieki z powodu wieku, choroby, niepełnosprawności i nie są zdolne do samodzielnej egzystencji. Kierowanie do DPS i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym Domu jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. W 2020 roku, w porównaniu do poprzednich lat, liczba osób przebywających w DPS kształtowała się na niższym poziomie, zmniejszeniu uległa także przeznaczona na ten cel kwota świadczeń.

Tabela 20. Odpłatność Gminy za pobyt w Domu Pomocy Społecznej na przestrzeni lat 2018-2020

Lp.	wyszczególnienie	2018	2019	2020
1	liczba osób	10	10	8
2	kwota świadczeń (zł)	256 132,00	275 465,00	197 200,00

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2018, 2019 i 2020 rok

W 2019 roku Rada Gminy Łagów Uchwałą Nr XI/83/2019 z dnia 29 listopada 2019 roku przyjęła *Program „Karta Seniora”* stanowiący element polityki społecznej realizowanej przez Gminę, Program obejmuje system zniżek, ulg, preferencji i uprawnień dedykowanych seniorom. Jego celem jest zwiększenie dostępu do usług publicznych poprawiających jakość życia osób starszych, podniesienie aktywności i sprawności seniorów oraz rozwój ich pasji i zainteresowań. Łagowska *„Karta Seniora”* pozwala na swobodny dostęp do dóbr kultury, sportu i rekreacji. Posiadanie jej umożliwia także korzystanie z rabatów przy dokonywaniu zakupów i usług od lokalnych przedsiębiorców będących partnerami niniejszego Programu.

Drugim programem realizowanym na terenie Gminy Łagów była *„Koperta Seniora”*, skierowana do mieszkańców Gminy, którzy ukończyli 65 lat. Celem programu jest podniesienie bezpieczeństwa seniorów, szczególnie przy interwencjach z udziałem służb ratunkowych. *„Koperta Życia”* umożliwia zespołowi ratownictwa medycznego przeprowadzenie skutecznej domowej interwencji w oparciu o niezbędne informacje o stanie zdrowia danej osoby i podjęcia stosownych działań w celu ochrony czy ratowania życia, które zawarte są w kopercie.

OBSZARY PROBLEMOWE

- 1** **Zagrożenie izolacją społeczną i samotnością osób starszych.**
- 2** **Stały wzrost na przestrzeni lat udziału osób starszych w ogólnej liczbie ludności.**
- 3** **Brak funkcjonującego Klubu Seniora na terenie Gminy Łagów.**

6. Promocja zatrudnienia, reintegracja zawodowa i społeczna osób podlegających wykluczeniu społecznemu

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

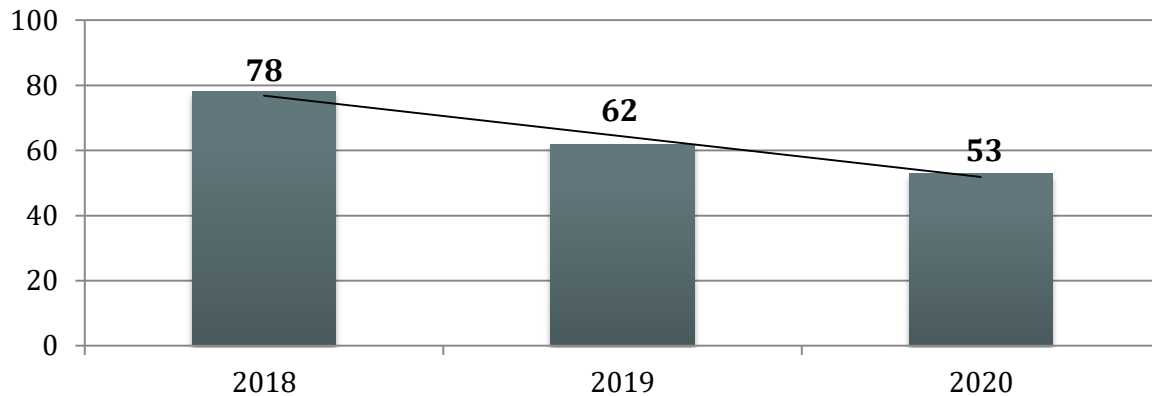
Wśród głównych zjawisk kryzysowych zachodzących w sferze społecznej jest bezrobocie. Bezrobocie, w szczególności długotrwałe (przekraczające 12 miesięcy), jest bardzo niekorzystne społecznie, gdyż wpływa negatywnie zarówno na warunki bytowe jednostki lub rodziny (długotrwały brak stałego wynagrodzenia, uzależnienie od wsparcia z systemu pomocy społecznej), jak również kondycję psychofizyczną (zaburzenia zdrowia psychicznego, dolegliwości psychosomatyczne) oraz społeczną (pogłębiająca się izolacja społeczna, spadek aktywności osoby pozostającej bez pracy). Czynniki te bardzo często skutkują wzrostem ubóstwa, pogłębiają stan wykluczenia zawodowego i społecznego (np. zanik posiadanych kwalifikacji zawodowych i trudności w przystosowaniu się do zmieniających się zasad funkcjonowania rynku pracy), a także mogą prowadzić do pojawienia się patologicznych zjawisk takich jak: nadużywanie alkoholu i przestępczość. Negatywne skutki bezrobocia odciskają również piętno na funkcjonowaniu rodziny osoby pozostającej bez pracy. W szczególności dotyczy to dzieci osoby bezrobotnej, które odczuwając własną sytuacją materialną jako gorszą, w porównaniu do swoich rówieśników, stopniowo mogą izolować się, co jest dotkliwym ograniczeniem naturalnych potrzeb związanych z rozwojem intelektualnym i społecznym. Bezrobocie jest również przyczyną zaniechania uczestnictwa w życiu kulturalnym i społecznym.

W 2020 roku bezrobocie jako powód udzielania pomocy i wsparcia z pomocy społecznej znajdowało się na **piątym** miejscu pod względem ogólnej liczby rodzin, którym udzielono pomocy i wsparcia.

W 2020 roku liczba rodzin korzystających ze wsparcia Ośrodka Pomocy Społecznej w Łagowie z powodu bezrobocia kształtowała się na poziomie 53. Na przestrzeni lat 2018-2020 można zauważyć tendencję spadkową liczby rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z tego powodu. W porównaniu do 2018 roku liczba ta zmniejszyła o 32%.

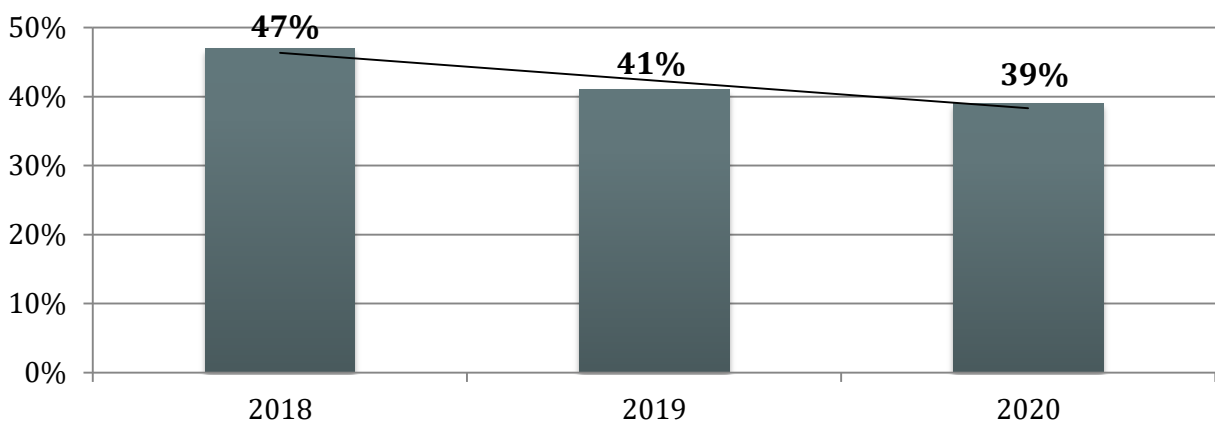
Wykres 29. Liczba rodzin, którym zostało udzielone pomoc i wsparcie z powodu bezrobocia w latach 2018-2020

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020 rok

Dostrzegalna jest pozytywna tendencja jeśli chodzi o zmianę *wskaźnika bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej*. Wskaźnik ten obliczany jest jako stosunek liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia, do liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy ogółem. W porównaniu do lat poprzednich obserwowany jest jego spadek – z 47% w 2018 roku do 39% w 2020 roku.

Wykres 30. Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej na przestrzeni 2018-2020

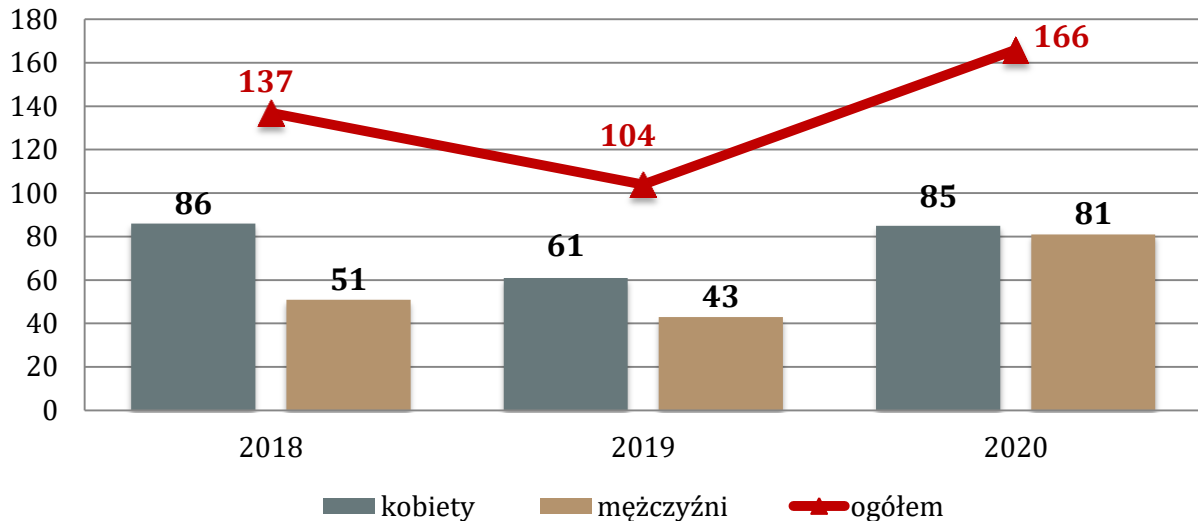

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020 rok

Na koniec 2020 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy zarejestrowanych było łącznie **166** mieszkańców Gminy Łągów. Oznacza to wzrost w stosunku do roku poprzedniego o 60%, a w porównaniu do roku 2018 o 21%. W omawianym roku pod względem płci nie była widoczna wyraźna dysproporcja – pozostających bez pracy kobiet było 85, a mężczyzn – 81.

Wykres 31. Mieszkańcy Gminy Łągów zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy z podziałem na płeć na przestrzeni lat 2018–2020 (stan na koniec grudnia)

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

W 2020 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Świebodzinie zarejestrowanych było **5,4%** mieszkańców Gminy Łągów, przy czym udział kobiet był większy od mężczyzn. Udział bezrobotnych mieszkańców Gminy w stosunku do 2019 roku zwiększył się 2,1 pp. W całym województwie osoby bezrobotne stanowiły w 2020 roku 3,9% wszystkich mieszkańców, a więc sytuacja w Gminie była pod tym względem znacznie mniej korzystna zarówno w odniesieniu do województwa lubuskiego jak również w stosunku do powiatu świebodzińskiego (4,1%).

Tabela 21. Udział bezrobotnych mieszkańców Gminy Łągów zarejestrowanych w PUP w ogólnej liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg płci w latach 2018-2020 w porównaniu do powiatu świebodzińskiego i województwa lubuskiego (w procentach, stan na koniec grudnia)

Lp.	wyszczególnienie		2018	2019	2020
1	Gmina	mężczyźni	2,9	2,5	4,7
		kobiety	6,2	4,5	6,3
		ogółem	4,3	3,3	5,4
2	Powiat	mężczyźni	2,6	2,1	3,8
		kobiety	4,0	3,3	4,6
		ogółem	3,2	2,6	4,1
3	Województwo	mężczyźni	2,7	2,3	3,2
		kobiety	4,6	3,8	4,8
		ogółem	3,6	3,0	3,9

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Ze zjawiskiem *długotrwałego bezrobocia* mamy zatem do czynienia w przypadku osoby zarejestrowanej w urzędzie pracy jako bezrobotnej przez okres powyżej 12 miesięcy. Jest to zjawisko niekorzystne z punktu widzenia rynku pracy, ponieważ najczęściej świadczy o tym, że bezrobotny nie ma zamiaru czy możliwości podjęcia zatrudnienia bądź uzyskuje dochody z nielegalnych źródeł. Poniższa tabela przedstawia liczbę długotrwale bezrobotnych mieszkańców Gminy Łągów oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców, w porównaniu do powiatu świebodzińskiego oraz województwa lubuskiego. W latach 2018-2020 ich udział w Gminie ulegał wahaniom, przyjmując w 2020 najwyższą wartość wynoszącą **42,7%** wszystkich zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy. Sytuacja w Gminie Łągów prezentowała się mniej korzystnie zarówno w odniesieniu do powiatu (37,1%) jak i całego województwa (40,1%).

Tabela 22. Liczba długotrwale bezrobotnych mieszkańców Gminy Łągów oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy w porównaniu do powiatu świebodzińskiego oraz województwa lub lubuskiego w latach 2018-2020 (stan na koniec grudnia)

Lp.	wyszczególnienie		2018	2019	2020
1	Gmina	liczba osób	63	52	71
		udział (%)	37,9	31,3	42,7
2	Powiat	liczba osób	461	331	514
		udział (%)	41,5	38,4	37,1
3	Województwo	liczba osób	10 063	7 774	9 503
		udział (%)	45,3	42,0	40,1

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Rozpatrując kwestię *liczby bezrobotnych osób z podziałem na grupę wiekową* możemy zauważyć, że w stosunku do 2018 roku nastąpił spadek udziału osób mających mniej niż 25 lat, natomiast odnotowano wzrost udziału bezrobotnych mających więcej niż 30 lat oraz powyżej 50 roku życia. Na przestrzeni trzech ostatnich lat liczba zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców Gminy w podziale na wiek i ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP ulegała znacznym wahaniom w wyniku negatywnych zmian na rynku pracy spowodowanych pandemią COVID-19.

Tabela 23. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców Gminy Łągów w podziale na wiek oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy w latach 2018-2020 (stan na koniec grudnia)

Lp.	kategoria wiekowa	2018		2019		2020	
		liczba osób	%	liczba osób	%	liczba osób	%
1	do 25 roku życia	19	11,4	10	6,0	17	10,2
2	do 30 roku życia	37	22,2	24	14,4	38	22,8
3	powyżej 50 roku życia	33	19,8	28	16,8	55	33,1

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

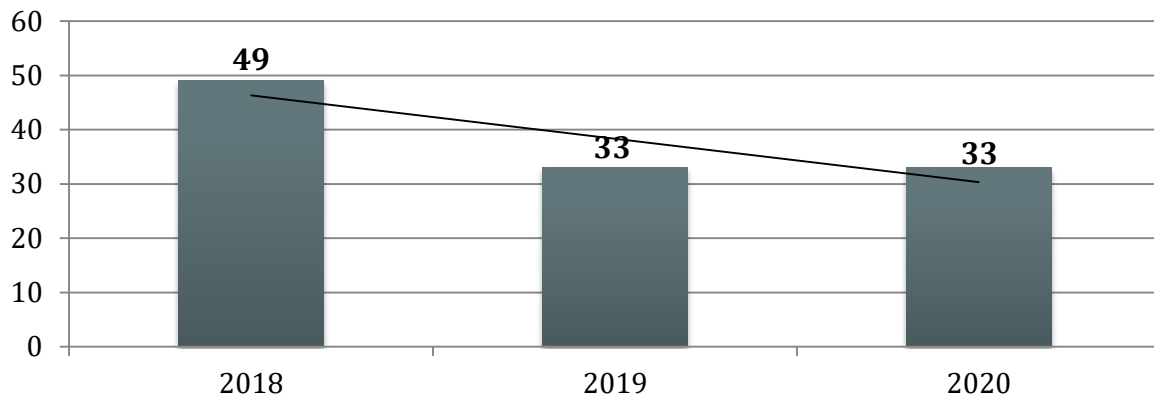
W ramach *aktywizacji zawodowej* bezrobotni mieszkańcy Gminy Łągów w 2020 roku mogli uczestniczyć w różnych formach wsparcia, z których w omawianym roku skorzystały **33 osoby**. Mieszkańcy pozostający bez zatrudnienia skorzystali z:

- prac społecznie użytecznych (8 osób),
- stażu (13 osób),
- jednorazowych środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej (3 osoby);
- bonu na zasiedlenie (8 osób).

Na przestrzeni lat 2018-2020 liczba bezrobotnych mieszkańców Gminy Łągów uczestniczących w proponowanych formach aktywizacji zawodowej uległa zmniejszeniu o 33%.

Wykres 32. Liczba bezrobotnych mieszkańców Gminy Łągów uczestniczących w formach aktywizacji zawodowej w latach 2018-2020

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Świebodzinie

Powiatowy Urząd Pracy w Świebodzinie w omawianym roku realizował następujące programy aktywizujące i projekty, adresowane do mieszkańców powiatu świebodzińskiego. Wśród nich wymienić należy:

- Projekt „Znów aktywni” realizowany przez PUP w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Lubuskie 2020, który zakładał podjęcie zatrudnienia przez osoby pozostające bez pracy znajdujące się w szczególnie niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, tj. kobiety, osoby w wieku 50+, osoby z niepełnosprawnościami, osoby długotrwale bezrobotne oraz osoby o niskich kwalifikacjach zawodowych;
- Projekt „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie świebodzińskim (V)” w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, Oś priorytetowa I Rynek pracy otwarty dla wszystkich. Jego celem było zwiększenie możliwości zatrudnienia osób młodych do 29 roku życia pozostających bez pracy w powiecie świebodzińskim;
- Projekt „Za życiem” obejmujący wsparciem opiekunów oraz członków rodziny osób z niepełnosprawnością.

W związku z pandemią COVID-19 oraz wprowadzonymi obostrzeniami, pogorszeniu uległa sytuacja na rynku pracy. W czasie pandemii pracę straciło wiele osób, przede wszystkim pracujących w branżach szczególnie dotkniętych wprowadzaniem obostrzeń oraz mających umowy cywilno-prawne. Skutki pandemii na rynku pracy mogą być jednak odroczone w czasie i dostrzegalne w dłuższej perspektywie czasowej, między innymi kryzys występujący w wielu branżach. Radzenie sobie z epidemią, a w jej następstwie z kryzysem gospodarczym i pogorszeniem sytuacji na rynku pracy, będzie wymagało w perspektywie najbliższych lat, zwrócenia szczególną uwagę na podejmowanie działań wspierających mieszkańców w tym zakresie.

OBSZARY PROBLEMOWE

- 1** Znaczny udział osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy.
- 2** Spadek liczby bezrobotnych mieszkańców Gminy biorących udział w pracach społecznie użytecznych.
- 3** Wzrost liczby osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP.
- 4** Ryzyko pogorszenia się sytuacji na rynku pracy spowodowane pandemią COVID-19.

7. Wsparcie osób z problemem ubóstwa

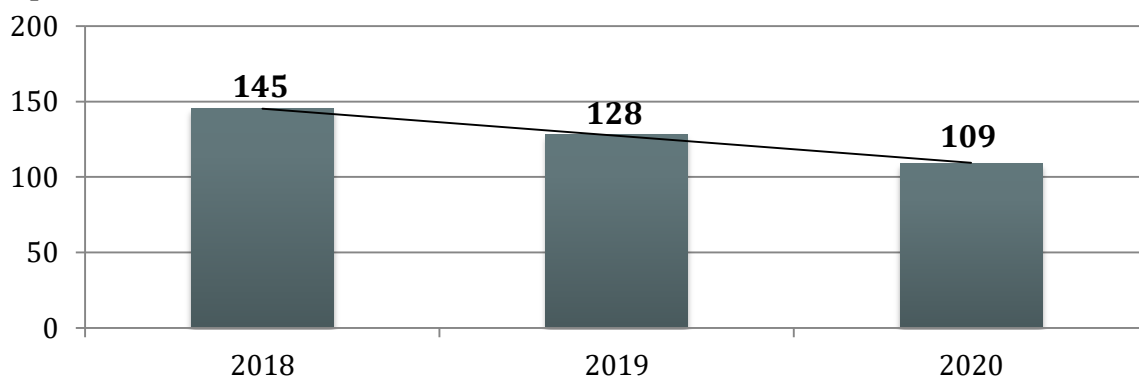
Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Diagnozy w zakresie poziomu ubóstwa dokonano na podstawie danych statystycznych dotyczących liczby beneficjentów pomocy społecznej oraz przyznanych świadczeń z pomocy społecznej. Ich zakres umożliwił zarówno opis stanu najbardziej aktualnego, jak również porównanie dynamiki zachodzących procesów poprzez porównanie zmian na przestrzeni lat. W tym celu analizie poddano liczbę osób, które uprawniane były do korzystania ze świadczeń ogółem oraz tych, które uprawnione były do pomocy z tytułu ubóstwa.

W 2020 roku ubóstwo jako powód udzielania pomocy i wsparcia z pomocy społecznej znajdowało się na **pierwszym** miejscu pod względem ogólnej liczby rodzin, którym udzielono pomocy i wsparcia.

Dane źródłowe pokazują, że ogólna liczba rodzin zamieszkujących Gminę, którym zostały udzielone pomoc i wsparcie z powodu ubóstwa uległa na przestrzeni lat 2018-2020 spadkowi. W 2018 roku z tego powodu z pomocy skorzystało 145 rodzin, w 2019 roku – 128, natomiast w 2020 roku – 109.

Wykres 33. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu ubóstwa na przestrzeni lat 2018-2020

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2018, 2019 i 2020 rok

W 2020 roku zasiłki stałe pobierało 48 osób, tj. o 20% mniej niż w roku ubiegłym i jednocześnie o 26% mniej w stosunku do 2018 roku. W przypadku zasiłków okresowych, w 2020 roku liczba ich świadczeniobiorców kształtowała się na poziomie 75 – co oznacza spadek o 14% w stosunku do roku 2019 i spadek o 20% w odniesieniu do roku 2018. Zasiłek celowy z kolei, został przyznany w 2020 roku 195 osobom, czyli większej liczbie osób niż w 2019 roku (o 7%) i 2018 roku (o 8%).

Tabela 24. Liczba osób, którym przyznano zasiłek stały, okresowy i celowy oraz kwota świadczeń na przestrzeni lat 2018-2020

Lp.	rodzaj zasiłku	2018		2019		2020	
		liczba osób	kwota świadczeń	liczba osób	kwota świadczeń	liczba osób	kwota świadczeń
1	zasiłek stały	65	310 930 zł	60	293 749 zł	48	277 253 zł
2	zasiłek okresowy	94	265 545 zł	88	235 261 zł	75	248 580 zł
3	zasiłek celowy	180	186 78 0zł	182	204 106 zł	195	243 619 zł

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2018, 2019 i 2020 rok

Osrodek Pomocy Społecznej w Łagowie od stycznia 2019 roku realizuje program „Posiłek w szkole i w domu”, który zastąpił realizowany w latach poprzednich program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Celem Programu jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się trudnej sytuacji materialnej, osób samotnych, w podeszłym wieku i niepełnosprawnych. W 2020 roku świadczenie pieniężne w ramach tego Programu przyznane zostało 94 osobom, natomiast niepieniężne w formie posiłku – 75 osobom. W ciągu ostatnich trzech lat liczba osób otrzymujących świadczenie pieniężne utrzymywała się na podobnym poziomie, z kolei liczba otrzymujących świadczenie niepieniężne w porównaniu do 2018 roku zmniejszyła się o 36%.

Tabela 25. Liczba osób korzystających ze świadczenia pieniężnego i niepieniężnego przyznane w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” i „Posiłek w szkole i w domu” w latach 2018-2020

Lp.	wyszczególnienie	2018	2019	2020
1	świadczenie pieniężne	95	95	94
2	świadczenie niepieniężne	118	107	75

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2018, 2019 i 2020 rok

W ramach omawianego programu „Posiłek w szkole i domu” w 2020 roku wydano **3 230 posiłków**, a na ten cel wydatkowano 22 214 zł. Na przestrzeni trzech ostatnich lat liczba wydawanych posiłków uległa znacznemu zmniejszeniu, co obrazują dane przedstawione w tabeli nr 26.

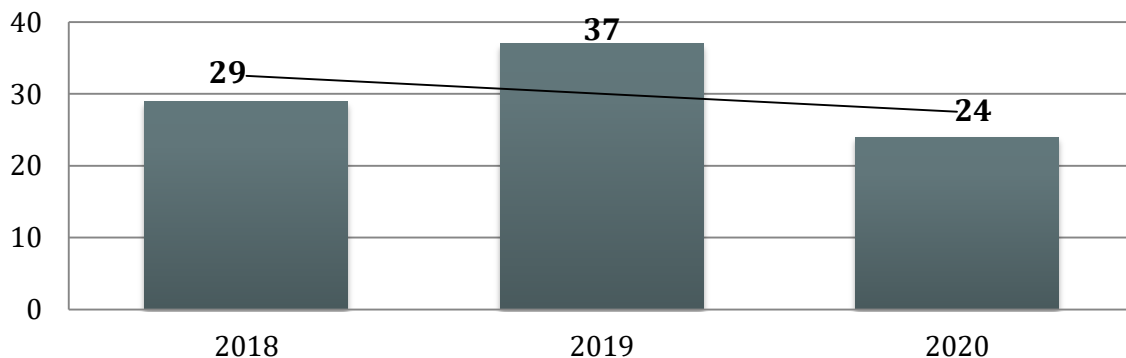
Tabela 26. Liczba wydanych posiłków w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” i ich koszt w latach 2018-2020

Lp.	wyszczególnienie	2018	2019	2020
1	Liczba wydanych posiłków	12 214	10 089	3 230
2	Koszt wydanych posiłków	78 954 zł	65 700 zł	22 214 zł

Źródło: Sprawozdanie z realizacji programu „Posiłek w szkole i w domu” za 2018, 2019 i 2020 rok

Osoby uzyskujące niskie dochody lub pozbawione dochodów mają możliwość ubiegania się o dofinansowanie do wydatków mieszkaniowych ponoszonych w związku z zajmowaniem lokalu mieszkalnego. W 2020 roku świadczenie pieniężne w formie *dotatków mieszkaniowych* otrzymały **24** gospodarstwa domowe, a łączna kwota wypłaconego świadczenia wyniosła 30 566,91 zł. W 2019 roku dodatek mieszkaniowy przyznano 37 gospodarstwom domowym, natomiast w 2018 roku – 29.

Wykres 34. Liczba gospodarstw domowych, które otrzymały dodatki mieszkaniowe w latach 2018-2020

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2018, 2019 i 2020 rok

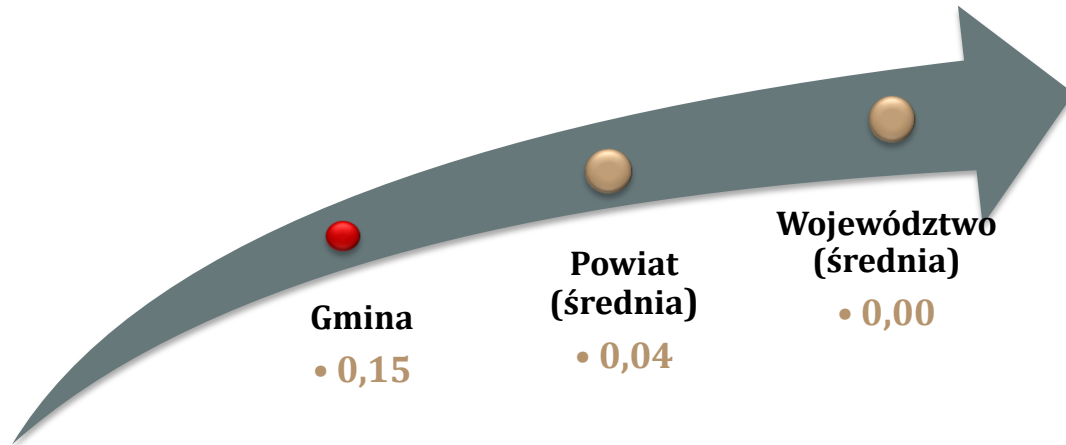
Gmina Łągów nie posiada w zasobach mieszkaniowych *lokali socjalnych*.

Wartość wskaźnika ubóstwa w wymiarze finansowym w 2019 roku kształtowała się w Gminie Łągów na wyższym poziomie, niż ma to miejsce na terenie całego województwa lubuskiego i powiatu świebodzińskiego. Na wartość wskaźnika ubóstwa w wymiarze finansowym składają się następujące wskaźniki: dochód w gminie przypadający na jednego mieszkańca, liczba osób, którym przyznano świadczenie (pieniężne/niepieniężne) przypadająca na każde 1000 mieszkańców gminy oraz odsetek osób długotrwale korzystających z pomocy społecznej do liczby wszystkich osób korzystających z pomocy społecznej. Im wyższa wartość wskaźnika, tym sytuacja

Gminy jest korzystniejsza. W omawianym roku w Gminie Łągów był on dodatni i wynosił **0,15**.

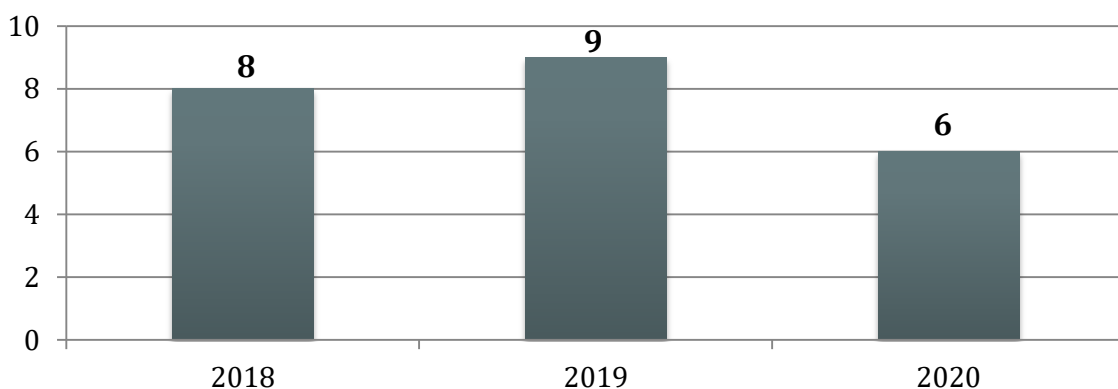
Rysunek 5. Wartość wskaźnika ubóstwa w wymiarze finansowym w Gminie Łągów, powiecie świebodzińskim oraz województwie lubuskim w 2019 roku

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok

Bezpośrednio z ubóstwem wiąże się problem bezdomności – jest często zarówno przyczyną ubóstwa jak i jego skutkiem. W 2020 roku z powodu bezdomności pomoc i wsparcie otrzymało 6 rodzin. Informacje w tym zakresie na przestrzeni lat 2018-2020 przedstawia poniższy wykres. Dane statystyczne dotyczące liczby osób korzystających z pomocy i wsparcia z OPS wskazują na to, że natężenie problemu bezdomności na terenie Gminy w stosunku do 2018 roku ulegało wahaniom.

Wykres 35. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu bezdomności na przestrzeni lat 2018-2020

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2018, 2019 i 2020 rok

W zakresie realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej w postaci zapewnienia schronienia osobom bezdomnym i ubogim, dla których gminą właściwą do udzielenia tego rodzaju wsparcia jest Gmina Łagów, Ośrodek Pomocy Społecznej nawiązał współpracę z Fundacją Razem prowadzoną przez Kościół Zielonoświątkowy Zbór w Świebodzinie. W 2020 roku z tej formy pomocy skorzystała 1 osoba bezdomna.

OBSZARY PROBLEMOWE

- 1** Ograniczenie możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb bytowych w wyniku niedoboru środków finansowych, skutkujące funkcjonowaniem w sytuacji zagrożenia egzystencji.
- 2** Ubóstwo jako główny powód udzielania pomocy społecznej rodzinom zamieszkującym Gminę Łagów.
- 3** Występowanie problemu bezdomności.
- 4** Brak lokali socjalnych w zasobach mieszkaniowych Gminy.
- 5** Ograniczona aktywność zawodowa i społeczna wśród osób dorosłych; przyjmowanie pozycji społecznej „osoby ubogiej” jako stałej formy funkcjonowania społecznego, która prowadzi do zjawiska wyuczonej bezradności.

8. Problem przestępczości

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

W 2020 roku w Gminie Łągów odnotowano szacunkowo 91 przestępstw. Analizując dane w tym zakresie na przestrzeni lat 2018-2020 można zauważyć, iż liczba popełnionych przestępstw ulegała wahanom.

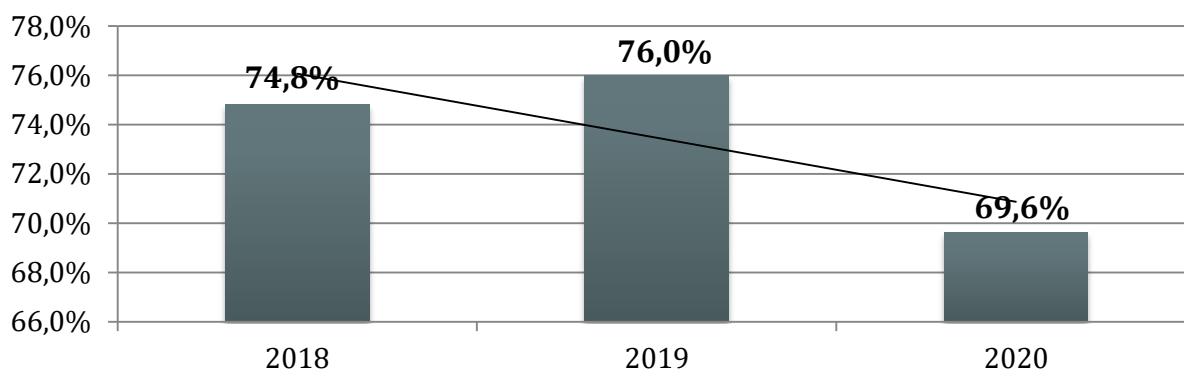
Wykres 36. Szacunkowa liczba przestępstw stwierdzonych w Gminie Łągów na przestrzeni lat 2018-2020

wyszczególnienie	2018	2019	2020
kryminalne	61	62	57
przeciwko mieniu	40	41	39
drogowe	14	14	13
gospodarcze	17	30	16
przeciwko życiu i zdrowiu	3	2	2
OGÓŁEM	96	111	91

Źródło: <https://www.polskawliczbach.pl/>

Rozpatrując kwestię wykrywalności przestępstw na terenie Gminy Łągów można zauważyć, że w 2020 roku wskaźnik przyjmował niższą wartość niż na terenie zarówno województwa lubuskiego (70,3%) jak i całej Polski (73%). Dane statystyczne pokazują, że na przestrzeni trzech ostatnich lat uległ on zmniejszeniu.

Wykres 37. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw w Gminie Łągów w latach 2018-2020

Źródło: <https://www.polskawliczbach.pl/>

Z danych udzielonych przez Komendę Powiatową Policji w Świebodzinie wynika, że w latach 2017-2020 na terenie Gminy Łagów funkcjonariusze przeprowadzili 39 interwencji domowych związanych z przemocą, zatrzymali do kontroli drogowych 50 nietrzeźwych kierujących, którym zabrano prawa jazdy. Podjęto 80 interwencji zakończonych doprowadzeniem do PDOZ celem wytrzeźwienia, siedmiokrotnie przeprowadzono także czynności w związku z posiadaniem narkotyków.

OBSZARY PROBLEMOWE

- 1** Stosunkowo niski wskaźnik wykrywalności przestępstw w Gminie.
- 2** Znaczna liczba popełnionych przestępstw kryminalnych i przeciwko mieniu.

9. Analiza SWOT

Jedną z powszechnie stosowanych metod i technik służących budowaniu strategii jest analiza SWOT. Analiza SWOT polega na zbadaniu silnych i słabych podmiotów działających w sferze polityki społecznej, a następnie ich konfrontacji z szansami i zagrożeniami tkwiącymi w jej bliższym i dalszym otoczeniu. Pozwala oszacować możliwości i potencjał, jakim dysponuje dany podmiot. Grupy czynników w metodzie SWOT są definiowane w następujący sposób:

ANALIZA SWOT

MOCNE STRONY

- Korzystna lokalizacja.
- Atrakcyjne położenie geograficzne.
- Wzrost udziału osób w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności Gminy.
- Rozwinięta sieć dróg pozwalająca na dobrą komunikację.
- Wzrastająca liczba podmiotów gospodarczych.
- Efektywna i innowacyjna polityka oświatowa – rozwinięta sieć szkół podstawowych i przedszkoli.
- Funkcjonowanie na terenie Gminy organizacji pozarządowych o profilu działalności skierowanej na pomoc w rozwiązywaniu problemów społecznych.
- Zmniejszający się wskaźnik deprivacji lokalnej.
- Spadek liczby rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”, korzystających z pomocy społecznej oraz objętych wsparciem asystenta rodziny.
- Funkcjonowanie „Karty Dużej Rodziny”, „Karty Seniora”.
- Realizacja programu „Szlachetna Paczka”, „Koperta Życia”.
- Spadek wskaźnika bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej.
- Szkoły podstawowe – prowadzone zajęcia dodatkowe, programy profilaktyczne i wychowawcze, realizacja zajęć w ramach indywidualnych potrzeb edukacyjnych.
- Baza instytucji prowadzących działalność w zakresie polityki społecznej oraz innych działań wspierających mieszkańców: OPS, GKRPA, GBP.
- Prowadzenie świetlic środowiskowych zajmujących się zagospodarowaniem czasu wolnego mieszkańców Gminy.
- Dostęp do pomocy i wsparcia dla osób uzależnionych dzięki funkcjonowaniu Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego.
- Stacjonujący na terenie Gminy Zespół Ratownictwa Medycznego.
- Współpraca międzyinstytucjonalna w zakresie rozwiązywania problemów społecznych mieszkańców.

SŁABE STRONY

- Utrzymujący się na przestrzeni ostatnich lat ujemny wskaźnik przyrostu naturalnego.
- Spadek liczby mieszkańców.
- Niski współczynnik dzietności.
- Spadek liczby zawieranych małżeństw.
- Znaczny wzrost udziału osób starszych w ogólnej liczbie ludności na przestrzeni ostatnich lat.
- Ujemne saldo migracji wewnętrznych.
- Wzrost zapotrzebowania na zasiłki celowe.
- Brak funkcjonujących samopomocowych grup wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych.
- Brak Klubu Seniora.
- Brak funkcjonującego Środowiskowego Domu Samopomocy oraz/lub Warsztatu Terapii Zajęciowej na terenie Gminy.
- Wysoki odsetek rodzin i osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia, ubóstwa i niepełnosprawności.
- Znacznie wyższa liczba osób przypadająca na 1 przychodnię w Gminie w porównaniu do całego powiatu świebodzińskiego.
- Występowanie problemu bezdomności.
- Stosunkowo niski wskaźnik wykrywalności przestępstw.
- Samotność i izolacja osób starszych.
- Wzrost liczby bezrobotnych mieszkańców Gminy zarejestrowanych w PUP w Świebodziźnie.
- Brak realizacji programów rekomendowanych w ramach Systemu Rekomendacji Programów Profilaktycznych i Promocji Zdrowia Psychicznego prowadzonego przez PARPA, ORE, KBdsPN, IPiN wśród uczniów.
- Brak mieszkań chronionych i lokali socjalnych.
- Brak rodzin wspierających.
- Utrzymujący się na przestrzeni ostatnich lat wysoki udział długotrwale bezrobotnych mieszkańców Gminy.
- Stosunkowo niewielka liczba rodziców objętych programami profilaktycznymi z zakresu uzależnień wśród dzieci i młodzieży.

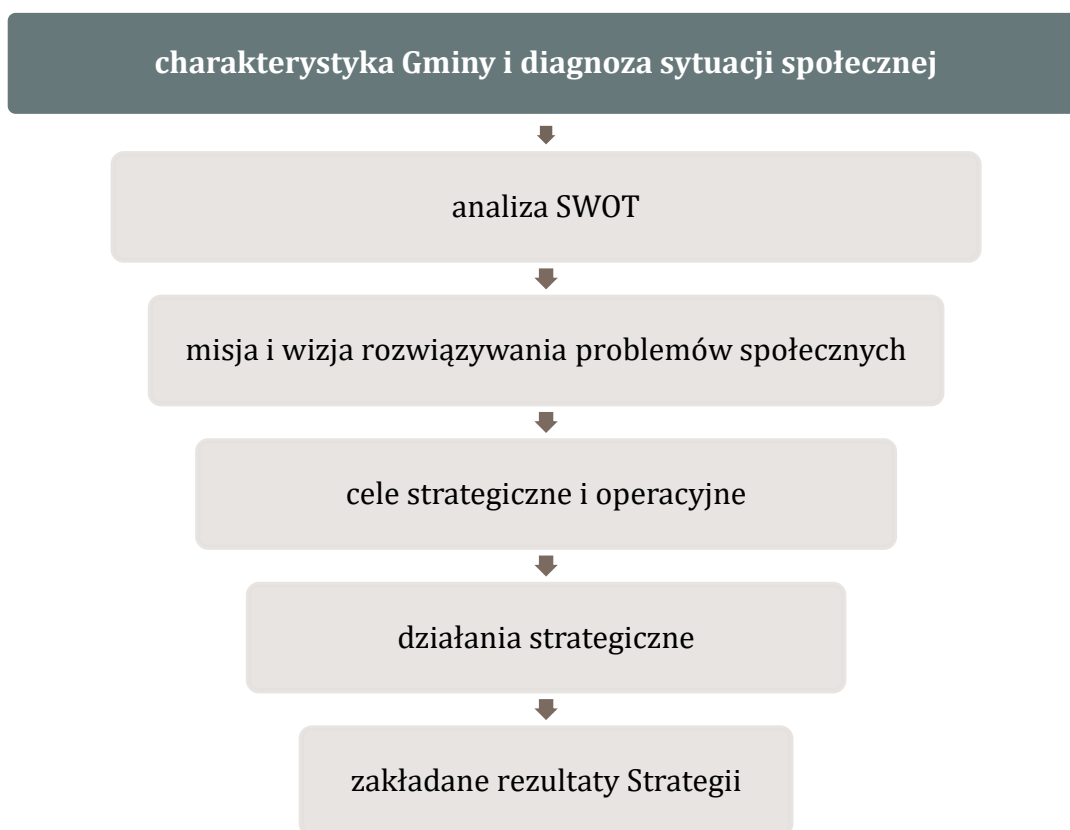
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none">• Rozwój gospodarczy Gminy.• Pozyskanie środków unijnych na rozwój Gminy.• Promocja Gminy w całej Polsce.• Utworzenie nowych miejsc pracy.• Aktywizacja społeczna mieszkańców, rozwój fizyczny i sportowy.• Poszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży.• Zewnętrzne źródła finansowania, między innymi z Unii Europejskiej.• Rozwój cywilizacyjny, nowe technologie informatyczne.• Polityka senioralna oraz prorodzinna państwa.• Rozwój usług społecznych na rzecz osób starszych.• Szkolenia i podnoszenie kompetencji kadry działającej w obszarze rozwiązywania problemów społecznych.• Rozwiązywanie problemów społecznych mieszkańców we współpracy z organizacjami pozarządowymi.• Dostęp mieszkańców do informacji na temat możliwych form pomocy w przypadku problemów uzależnień i przemocy.• Skuteczność w rozwiązywaniu problemów społecznych oraz przeciwdziałaniu im dzięki współpracy międzyinstytucjonalnej.	<ul style="list-style-type: none">• Starzejące się społeczeństwo.• Konsekwencje gospodarcze i zdrowotne spowodowane pandemią COVID-19.• Przepisy prawne utrudniające wprowadzania nowych rozwiązań.• Wykluczenie cyfrowe części mieszkańców, przede wszystkim osób starszych.• Odływ ludzi młodych z terenu Gminy.• Niedostosowanie oferty kształcenia do zapotrzebowania na lokalnym rynku pracy.• Wzrost zapotrzebowania na ośrodki wsparcia oraz zakłady opiekuńczo-lecznicze dla osób starszych i niepełnosprawnych.• Zwiększenie się liczby mieszkańców potrzebujących pomocy społecznej.• Narastanie zjawiska wyuczonej bezradności.• Zagrożenie izolacją społeczną i samotnością osób starszych.• Wzrost liczby osób długotrwale bezrobotnych.• Zwiększenie skali problemu przemocy w stosunku do dzieci.• Wzrost problemów opiekuńczo-wychowawczych w rodzinach, zaburzenie więzi rodzinnych.• Podejmowanie zachowań ryzykownych przez dzieci i młodzież.• Rozwój problemów uzależnień behawioralnych wynikających z długotrwałej izolacji i ograniczeń spowodowanych pandemią COVID-19.

IV. Część programowa

Część programowa Strategii składa się z następujących elementów: misji i wizji rozwiązywania problemów społecznych, celów strategicznych i operacyjnych, zaplanowanych do realizacji działań, zakładanych rezultatów Strategii, sposobów aktualizacji, monitorowania i ewaluacji (w tym wskaźników monitoringowych), ram finansowych oraz przepisów dotyczących wdrażania. Punktem wyjściowym dla przedstawionych w tej części prognoz, jest diagnoza sytuacji społecznej oraz analiza SWOT, będąca skutecznym narzędziem oceny uwarunkowań strategicznych. Przeprowadzona analiza diagnostyczna przyniosła informacje niezbędne do podjęcia decyzji planistycznych i sformułowania kierunków rozwiązywania problemów społecznych.

Rysunek 6. Elementy procesu planowania strategicznego

Źródło: opracowanie własne

1. Misja i wizja rozwiązywania problemów społecznych

Wizja Strategii służy do opisu obrazu Gminy w relatywnie odległej przyszłości. Przedstawia stan, który chcemy uzyskać w najbardziej korzystnych warunkach rozwoju. Wyznacza ona określony punkt orientacyjny.

Wizja rozwiązywania problemów społecznych na terenie Gminy Łagów została opracowana w oparciu o analizę sytuacji społecznej oraz identyfikację obszarów problemowych w części diagnostycznej.

Brzmi ona następująco:

Gmina Łagów to przykład jednostki terytorialnej dążącej do inkluzji i aktywizacji społeczno-zawodowej wszystkich mieszkańców, poprzez zapewnienie adekwatnego wsparcia i zaspokajanie ich potrzeb dzięki odpowiednio wykorzystywanym potencjałom społecznym, gospodarczym, kulturalnym i przyrodniczym.

Tak sformułowana wizja pozwala na zdefiniowanie **misji**, czyli ogólnego celu, który pokazuje kierunek, w którym Gmina zmierza.

Brzmi ona:

Misją Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łagów jest realizowanie lokalnej polityki społecznej opartej na kooperacji poszczególnych instytucji, której celem jest poprawa jakości życia mieszkańców dzięki wspieraniu i zaspokajaniu ich potrzeb w celu integralnego rozwoju Gminy, poprzez wykorzystywanie zasobów społeczności lokalnej, uwzględniających istotne uwarunkowania środowiskowe.

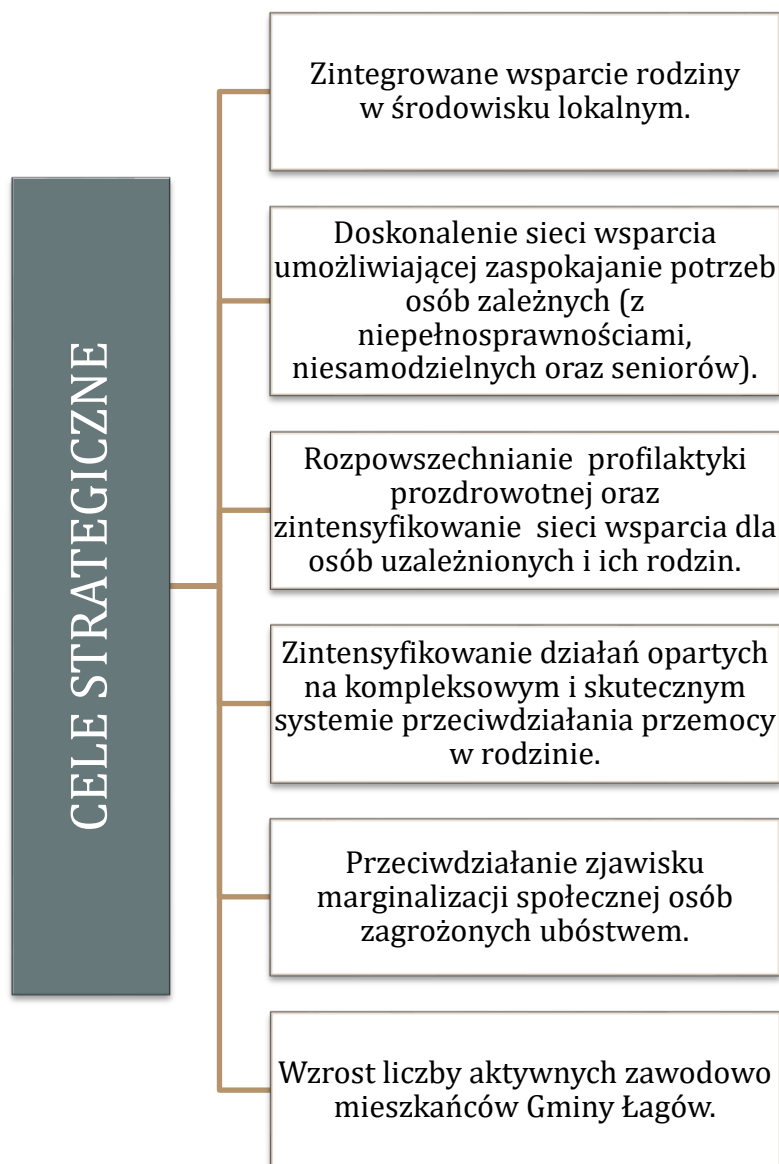
Gmina Łagów

ŁUDZIE-NATURA-PRZESTRZEŃ

2. Kierunki rozwiązywania problemów społecznych

W oparciu o wnioski wynikające z analizy danych dotyczących poszczególnych dziedzin sformułowano cele strategiczne, których realizacja da możliwość zredukowania niekorzystnych zjawisk społecznych. Dla każdego z celów strategicznych, wyznaczono cele operacyjne, przy których zaprezentowane zostały planowane zadania. Przyczynią się one do realizacji celów strategicznych. Określone zostały także podmioty odpowiedzialne, podmioty współpracujące, termin realizacji poszczególnych zadań, zakładane rezultaty oraz źródła finansowania.

CEL STRATEGICZNY NR 1

ZINTEGROWANE WSPARCIE RODZINY W ŚRODOWISKU LOKALNYM.

Cel operacyjny nr 1				
Udzielanie efektywnego wsparcia rodzinom w zakresie prawidłowego sprawowania funkcji opiekuńczo-wychowawczych.				
Zadania przewidziane do realizacji	Zakładane rezultaty	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo-wychowawcze pomocy asystenta rodziny.	Poprawa sytuacji rodzin mających trudności opiekuńczo-wychowawcze.	2022-2032	OPS	Budżet Gminy
Inicjowanie działań mających na celu utworzenie rodziny wspierającej na terenie Gminy.	Wsparcie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze dzięki pomocy rodziny wspierającej.	2022-2032	OPS	Budżet Gminy
Zapewnienie dostępności do specjalistycznego poradnictwa rodzinnego w zakresie wsparcia prawnego, psychologicznego i pedagogicznego.	Poprawa funkcjonowania rodzin.	2022-2032	OPS, UG, placówki oświatowe	Budżet Gminy
Organizowanie warsztatów dla rodziców wzmacniających kompetencje wychowawcze.	Podniesienie kompetencji wychowawczych rodziców z terenu Gminy.	Rok: 2022 2024 2026 2028 2030 2032	OPS, UG, placówki oświatowe	Budżet Gminy
Zabezpieczenie pobytu dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej.	Poprawa sytuacji dzieci, które nie mogą mieć zapewnionej opieki w rodzinie naturalnej.	2022-2032	OPS, PCPR, Sąd	Budżet Gminy Budżet Państwa
Zapewnienie potrzeb bytowych rodziny - wsparcie materialne i niematerialne.	Poprawa warunków bytowych rodzin.	2022-2032	OPS	Budżet Gminy Budżet Państwa
Podjęcie działań na rzecz utworzenia żłobka oraz/lub klubu dziecięcego.	Utworzenie placówki na rzecz opieki nad dziećmi do lat 3.	2024	UG, NGO	Budżet Gminy Budżet Państwa

Cel operacyjny nr 2

Wspomaganie prawidłowej socjalizacji dzieci i młodzieży oraz prowadzenie działalności na rzecz integracji rodzin oraz rozwoju i wzmacniania więzi rodzinnych.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Monitorowanie sytuacji dzieci z rodzin dysfunkcyjnych poprzez współpracę z jednostkami oświatowymi.	Poprawa sytuacji życiowej dzieci z rodzin dysfunkcyjnych poprzez pomoc ze strony placówek oświatowych.	2022-2032	OPS, placówki oświatowe	Bez kosztów
Rozwój działalności świetlic środowiskowych.	Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci, młodzieży, rodzin.	2022-2032	OPS, UG	Budżet Gminy Budżet Państwa
Współpracowanie z placówkami oświatowymi w celu dostosowywania podejmowanych działań do problemów występujących wśród dzieci, młodzieży oraz ich rodzin.	Poprawa jakości i stopnia dostosowania usług skierowanych do dzieci i młodzieży.	2022-2032	OPS, placówki oświatowe	Bez kosztów
Systematyczne doposażanie placówek oświatowych w profesjonalny sprzęt.	Wzrost poziomu edukacji w szkołach.	2022-2032	UG, placówki oświatowe	Budżet Gminy Budżet Państwa
Organizowanie, wspieranie i promocja imprez/wydarzeń adresowanych do rodzin z dziećmi oraz dzieci i młodzieży.	Wzrost integracji rodzin z dziećmi.	2022-2032	UG, OPS, GBP, placówki oświatowe, świetlice środowiskowe	Budżet Gminy Budżet Państwa Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Organizacja zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych rozwijających zainteresowania.	Zagospodarowanie czasu wolnego dzieciom i młodzieży, rozwój ich zainteresowań.	2022-2032	UG, OPS, GBP, placówki oświatowe, świetlice środowiskowe	Budżet Gminy Budżet Państwa
Udzielanie uczniom pomocy w formie stypendiów i zasiłków szkolnych.	Poprawa bytu dzieci z rodzin o ograniczonych finansach.	2022-2032	OPS	Budżet Gminy Budżet Państwa

CEL STRATEGICZNY NR 2

DOSKONALENIE SIECI WSPARCIA DOSTOSOWANA DO POTRZEB OSÓB ZALEŻNYCH (Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI, NIESAMODZIELNYCH ORAZ SENIORÓW).

Cel operacyjny nr 1				
Rozwój systemu wsparcia, aktywizacji i inkluzji społecznej osób z niepełnosprawnościami i niesamodzielnych poprzez wykorzystanie zasobów w postaci dostępnych form pomocy instytucjonalnej, opiekuńczo-wychowawczej i materialno-finansowej.				
Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Podjęcie działań na rzecz skutecznej integracji osób z niepełnosprawnościami poprzez organizację imprez sportowych/turystycznych/rekreacyjnych.	Zwiększenie poziomu integracji społecznej osób zależnych. Zagospodarowanie czasu wolnego.	2022-2032	UG, GBP, OPS	Budżet Gminy PFRON Fundusze Europejskie
Podjęcie działań na rzecz utworzenia ŚDS oraz/lub WTZ na terenie Gminy Łagów.	Utworzenie WTZ oraz/lub ŚDS.	2022-2032	OPS, NGO	Budżet Gminy Budżet Państwa PFRON
Promowanie i wspieranie powstawania grup samopomocowych dla osób z niepełnosprawnościami.	Powstanie grupy samopomocowej dla osób z niepełnosprawnościami.	2022-2032	OPS	Budżet Gminy
Zapewnienie miejsc w Domach Pomocy Społecznej.	Poprawa warunków bytowych osób wymagających	2022-2032	OPS	Budżet Gminy
Dostosowanie infrastruktury gminnej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.	Zwiększenie dostępności przestrzeni publicznej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.	Rok: 2022 2024 2026 2028 2030 2032	UG, OPS	Budżet Gminy Budżet Państwa PFRON Fundusze Europejskie

Podniesienie jakości i dostępności usług opiekuńczych, specjalistycznych dla osób niesamodzielnych oraz z niepełnosprawnościami.	Poprawa jakości usług opiekuńczych i stopnia ich rozpowszechniania.	2022-2032	OPS, placówki opiekuńcze	Budżet Gminy Budżet Państwa
Udzielanie pomocy materialno-finansowej osobom z niepełnosprawnościami.	Poprawa warunków bytowych osób z niepełnosprawnościami.	2022-2032	OPS	Budżet Gminy Budżet Państwa
Rozwój procesu wczesnej interwencji, rozpoznania i leczenia dzieci z niepełnosprawnościami.	Zapewnienie wsparcia w optymalnym rozwoju dzieci z niepełnosprawnościami.	2022-2032	PPP, jednostki oświatowe, placówki ochrony zdrowia	Budżet Gminy Budżet Państwa
Zwiększenie dostępności kształcenia integracyjnego poprzez tworzenie grup i klas integracyjnych w placówkach oświatowych.	Zapewnienie odpowiednich warunków kształcenia uczniów z niepełnosprawnościami.	2022-2032	UG, PPP, jednostki oświatowe	Budżet Gminy
Prowadzenie i promowanie nowoczesnych rozwiązań opieki nad osobami zależnymi (np. teleopieka, teleaniół itp.).	Poprawa dostępności do nowoczesnych usług opiekuńczych dla osób zależnych.	2022-2032	OPS, placówki ochrony zdrowia	Budżet Gminy Budżet Państwa
Cel operacyjny nr 2				
Aktywizacja zawodowa osób z niepełnosprawnościami.				
Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Prowadzenie kampanii informacyjnych o dostępnych formach aktywizacji zawodowej osób z niepełnosprawnościami.	Rozwój kompetencji zawodowych osób z niepełnosprawnościami.	2022-2032	OPS, UG, PUP, PCPR, NGO	Budżet Gminy Budżet Powiatu
Poradzenie poradnictwa zawodowego dla młodzieży i dorosłych, niepełnosprawnych mieszkańców Gminy.	Zwiększenie wiedzy na temat możliwości podjęcia zatrudnienia.	2022-2032	PUP, placówki oświatowe, UG, OPS, PCPR, PPP	Budżet Gminy PFRON
Działania mające na celu zwiększenie aktywności osób niepełnosprawnych na rynku pracy poprzez wspieranie realizacji	Zwiększenie aktywizacji zawodowej osób z niepełnosprawnościami.	2022-2032	OPS, PCPR, PUP	Budżet Gminy Budżet Państwa PFRON

zawodowej w miejscach pracy chronionej oraz na otwartym rynku pracy.				
Prowadzenie kampanii informacyjnych skierowanych do przedsiębiorców na temat możliwości zawodowych osób z poszczególnymi rodzajami niepełnosprawności.	Zwiększenie świadomości pracodawców na temat warunków zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami.	2022-2032	OPS, UG, PUP, PCPR, NGO	Budżet Gminy Budżet Państwa PFRON
Prowadzenie międzysektorowej współpracy na rzecz osób z niepełnosprawnościami pozostających bez zatrudnienia.	Zmniejszenie liczby osób bezrobotnych z niepełnosprawnościami.	2022-2032	UG, OPS, PCPR, PUP, NGO, jednostki oświatowe	Budżet Gminy Budżet Państwa PFRON Środki Europejskie
Cel operacyjny nr 3				
Aktywizacja obywatelska i społeczno-kulturalna seniorów zamieszkujących Gminę.				
Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Organizacja zajęć: rekreacyjno-sportowych, kulturalnych, promujących zdrowy i aktywny tryb życia oraz edukacyjnych, mających na celu integrację społeczną, a także rozwijanie kompetencji i umiejętności seniorów.	Wzrost aktywności fizycznej oraz poziomu integracji wśród osób starszych.	2022-2032	OPS, UG, GBP, NGO	Budżet Gminy Fundusze Europejskie
Podejmowanie działań na rzecz utworzenia Klubu Seniora.	Zagospodarowanie czasu wolnego dla osób starszych oraz ich integracja społeczna.	2022-2032	OPS, UG, GBP, NGO	Budżet Gminy
Promowanie pozytywnego wizerunku osoby starszej w społeczności lokalnej.	Zmiana postaw i zachowań środowiska lokalnego wobec seniorów.	2022-2032	OPS, UG, GBP, placówki ochrony zdrowia, NGO	Budżet Gminy
Diagnozowanie oraz monitorowanie sytuacji i potrzeb osób starszych.	Zaplanowanie działań w odpowiedzi na zdiagnozowane potrzeby seniorów.	2022-2032	OPS	Bez kosztów

Podniesienie jakości i dostępności usług opiekuńczych w odpowiedzi na potrzeby seniorów.	Poprawa jakości usług opiekuńczych i stopnia ich rozpowszechnienia.	2022-2032	OPS, placówki ochrony zdrowia	Budżet Gminy Budżet Państwa
Prowadzenie akcji informacyjnych/ warsztatów w zakresie bezpieczeństwa osób starszych.	Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa seniorów.	2022-2032	OPS, UG, GBP, PP	Budżet Gminy
Kontynuowanie programów „Karta Seniora”, „Kopera Życia”.	Poprawa jakości życia seniorów.	2022-2032	OPS	Budżet Gminy

CEL STRATEGICZNY NR 3

ROZPOWSZECHNIANIE PROFILAKTYKI PROZDROWOTNEJ ORAZ ZINTENSYFIKOWANIE SIECI WSPARCIA DLA OSÓB UZALEŻNIONYCH I ICH RODZIN.

Cel operacyjny nr 1				
Rozwój międzyinstytucjonalnego systemu wsparcia na rzecz rodzin i osób uzależnionych.				
Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Udzielanie pomocy materialnej i niematerialnej rodzinom z problemem uzależnienia.	Poprawa warunków bytowych rodzin z problemem uzależnienia.	2022-2032	OPS	Budżet Gminy
Motywowanie osób uzależnionych i współuzależnionych do podjęcia terapii w placówkach leczenia odwykowego.	Wzrost liczby osób podejmujących terapię w placówkach leczenia odwykowego.	2022-2032	OPS, GKRPA	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osób uzależnionych od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu; kierowanie wniosków do biegłych celem wydania opinii w przedmiocie uzależnienia oraz kierowanie wniosków do sądu.	Zwiększenie liczby osób kończących leczenie odwykowe.	2022-2032	GKRPA	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość społeczną na temat uzależnień poprzez upowszechnianie materiałów informacyjno-edukacyjnych.	Zwiększenie świadomości społecznej na temat uzależnień.	2022-2032	OPS, UG, GKRPA	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Organizowanie szkoleń dla członków Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i innych grup zawodowych z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.	Zwiększenie poziomu wiedzy i rozwój kompetencji członków GKRPA.	2022-2032	OPS, GKRPA	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Inicjowanie powstawania grup samopomocowych skierowanych do osób uzależnionych od alkoholu (AA), dorosłych dzieci alkoholików (DDA) oraz osób współuzależnionych.	Powstanie grupy samopomocowej dla osób uzależnionych i ich rodzin	2022-2032	OPS, GKRPA	Budżet Gminy Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Prowadzenie poradnictwa w Punkcie Konsultacyjno-Informacyjnym.	Dostęp do pomocy i wsparcia rodzin z problemem uzależnienia.	2022-2032	OPS, GKRPA	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

Cel operacyjny nr 2

Wdrażanie efektywnego systemu profilaktyki i wczesnej interwencji dla dzieci i młodzieży z zakresu uzależnień od substancji psychoaktywnych oraz dążenie do podwyższenia wieku inicjacji alkoholowej i nikotynowej.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Realizacja w szkołach programów profilaktycznych rekomendowanych przez PARPA, ORE, KBdsPN, IPiN związanych z tematyką uzależnień.	Podniesienie poziomu wiedzy dzieci i młodzieży w zakresie uzależnień. Rozwój psychospołeczny uczniów.	2022-2032	OPS, GKRPA, jednostki oświatowe	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Realizacja w szkołach oraz świetlicach wiejskich warsztatów i innych form edukacyjnych uwzględniających zagadnienia dotyczące uzależnień oraz pozalekcyjnych zajęć z elementami profilaktyki.	Podniesienie poziomu wiedzy dzieci i młodzieży w zakresie uzależnień, rozwój psychospołeczny uczniów.	2022-2032	GKRPA, jednostki oświatowe	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Organizowanie wypoczynku z programem i profilaktycznym dla dzieci z rodzin dotkniętych problemami uzależnień.	Ograniczenie zachowań ryzykownych wśród dzieci i młodzieży.	2022-2032	OPS, GKRPA	Budżet Gminy Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Realizacja warsztatów profilaktycznych dla rodziców dotyczących profilaktyki uzależnień.	Podniesienie poziomu wiedzy rodziców na temat uzależnień.	2022-2032	OPS, GKRPA, placówki oświatowe	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Realizacja szkoleń dla właścicieli punktów sprzedaży napojów alkoholowych i dla sprzedawców dotyczącego	Zmniejszenie dostępności alkoholu dla dzieci i młodzieży poniżej 18 r.ż.	2022-2032	OPS, GKRPA	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż

konsekwencji prawnych, moralnych i społecznych wynikających z nieodpowiedzialnej sprzedaży alkoholu.				napojów alkoholowych
Monitorowanie punktów sprzedaży alkoholu, w tym sprzedaży alkoholu osobom nieletnim i nietrzeźwym.	Zmniejszenie dostępności alkoholu dla dzieci i młodzieży poniżej 18 r.ż.	2022-2032	GKRPA	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Cel operacyjny nr 3				
Wzmacnianie pożądanych postaw prozdrowotnych wśród mieszkańców oraz stworzenie bazy informacji na temat dostępnych form pomocy w przypadku problemu uzależnień wśród mieszkańców Gminy.				
Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Realizowanie działań profilaktycznych wśród mieszkańców mających na celu uświadomienie konsekwencji spożywania alkoholu, a przede wszystkim: spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży oraz prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu.	Zmniejszenie skali prowadzenia pojazdów przez osoby nietrzeźwe oraz spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży.	2022-2032	GKRPA	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Udział w ogólnopolskich oraz lokalnych kampaniach i akcjach informacyjno-edukacyjnych, skierowanych do różnych grup odbiorców służących profilaktyce i rozwiązywaniu problemów uzależnień.	Zmiana postaw mieszkańców względem używania substancji psychoaktywnych.	2022-2032	OPS, GKRPA, UG, PP, NGO	Budżet Gminy Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Utrwalanie postaw abstynenckich poprzez realizację działań polegających na promowaniu zdrowego stylu życia.	Zmiana postaw mieszkańców względem używania substancji psychoaktywnych.	2022-2032	OPS, GKRPA, placówki ochrony zdrowia, placówki oświatowe	Budżet Gminy Budżet Państwa Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na

				sprzedaż napojów alkoholowych
Opracowywanie i upowszechnianie materiałów informacyjno-edukacyjnych dotyczących możliwych form pomocy w przypadku doświadczenia uzależnienia.	Zwiększenie poziomu wiedzy mieszkańców na temat dostępnych form pomocy.	2022-2032	OPS, GKRPA, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

CEL STRATEGICZNY NR 4

ZINTENSYFIKOWANIE DZIAŁAŃ OPARTYCH NA KOMPLEKSOWYM I SKUTECZNYM SYSTEMIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE.

Cel operacyjny nr 1

Zintensyfikowanie współdziałania podmiotów odpowiedzialnych za przeciwdziałanie i rozwiązywanie problemu przemocy w rodzinie poprzez zwiększenie dostępności do specjalistycznej pomocy osobom doznającym przemocy oraz rozwój istniejącego systemu wsparcia.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Czynności podejmowane w ramach procedury „Niebieskie Karty”.	Spadek liczby rodzin, w których występuje przemoc.	2022-2032	OPS, GKRPA, KPP, GZI, jednostki oświatowe, placówki ochrony zdrowia, Sąd	Budżet Gminy
Zamieszczanie informacji z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w lokalnych mediach oraz kolportaż materiałów informacyjnych dotyczących form specjalistycznej pomocy możliwej do uzyskania w sytuacji wystąpienia przemocy w rodzinie.	Zwiększenie dostępu do informacji na temat pomocy z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	2022-2032	OPS, GKRPA, GZI	Budżet Gminy Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

Organizacja szkoleń dla pracowników instytucjonalnych w zakresie przepisów prawa regulujących problematykę przemocy w rodzinie oraz procedury „Niebieskie Karty”.	Poszerzenie wiedzy pracowników instytucji pomocowych z zakresu realizacji procedury „Niebieskie Karty”.	2022-2032	OPS, GKRPA, GZI, jednostki oświatowe, placówki służby zdrowia, Sąd	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Bezpośrednia pomoc osobom w sytuacji doświadczenia przemocy w rodzinie, w tym interwencja kryzysowa, udzielanie schronienia, pomocy finansowej, psychologicznej i prawnej.	Udzielenie wsparcia osobom doznającym przemocy.	2022-2032	OPS, GKRPA, GZI, KPP, placówki ochrony zdrowia	Budżet Gminy Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Monitorowanie i diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie.	Dostosowanie oferty pomocowej do potrzeb mieszkańców i skali problemu.	2022-2032	OPS, GKRPA, GZI	Bez kosztów
Udzielanie poradnictwa w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym osobom stosującym i doznającym przemocy.	Poprawa dostępności do wsparcia dla osób doznających i stosujących przemoc.	2022-2032	OPS, GKRPA, GZI	Budżet Gminy Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

Cel operacyjny nr 2

Rozwój świadomości i wrażliwości społecznej w zakresie przejawów przemocy w rodzinie, zwiększenie wiedzy rodziców na temat negatywnych konsekwencji stosowania kar fizycznych w procesie wychowania oraz zwiększenie skuteczności działań prewencyjnych.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Udział w ogólnopolskich oraz lokalnych kampaniach społecznych przeciw przemocy w rodzinie.	Wzrost poziomu wiedzy mieszkańców na temat przemocy w rodzinie oraz możliwości pomocy, a także wzrost wrażliwości społeczności lokalnej na jej przejawy.	2022-2032	OPS, UG, GKRPA, GZI, KPP, PCPR, jednostki oświatowe	Budżet Gminy Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY ŁAGÓW NA LATA 2022-2032

Prowadzenie działań edukacyjnych dla rodziców podnoszących ich kompetencje wychowawcze i promowanie metod wychowawczych bez użycia przemocy.	Poszerzenie kompetencji wychowawczych, wzrost wiedzy rodziców na temat wychowania bez przemocy.	Rok: 2022 2024 2026 2028 2030 2032	OPS, UG, GKRPA, GZI, KPP, jednostki oświatowe	Budżet Gminy Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Realizacja warsztatów dla uczniów dotyczących, przemocy w rodzinie, komunikacji interpersonalnej, umiejętności rozwiązywania konfliktów bez użycia przemocy.	Podniesienie umiejętności psychospołecznych uczniów, wzrost wiedzy dzieci i młodzieży w zakresie przemocy.	2022-2032	GKRPA, GZI, jednostki oświatowe	Budżet Gminy Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Realizacja programów rekomendowanych skoncentrowanych na zjawisku przemocy rówieśniczej w placówkach oświatowych.	Podniesienie umiejętności psychospołecznych uczniów, wzrost wiedzy dzieci i młodzieży w zakresie przemocy.	2022-2032	OPS, GKRPA, jednostki oświatowe	Budżet Gminy Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Realizacja działań mających na celu podniesienie świadomości społecznej na temat przemocy w rodzinie, a także uwrażliwienie społeczności lokalnej na występowanie tego problemu.	Wzrost świadomości społecznej na temat przemocy w rodzinie.	2022-2032	OPS, UG, GKRPA, GZI, KPP, GBP, jednostki oświatowe	Budżet Gminy Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

CEL STRATEGICZNY NR 5

PRZECIWDZIAŁANIE ZJAWISKU MARGINALIZACJI SPOŁECZNEJ OSÓB ZAGROŻONYCH UBÓSTWEM.

Cel operacyjny nr 1				
Rozwój systemu wsparcia i inkluzji, działającego na rzecz aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym.				
Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Zapewnienie dostępu do świadczeń pomocy społecznej w celu umożliwienia zaspokojenia przez osoby i rodziny podstawowych potrzeb bytowych z uwzględnieniem współpracy w rozwiązywaniu trudnej sytuacji życiowej.	Zaspokojenie potrzeb bytowych mieszkańców Gminy.	2022-2032	OPS	Budżet Gminy Budżet Państwa
Udzielanie pomocy w zakresie dożywiania w formie zasiłków na zakup żywności oraz w formie pomocy pieniężnej – posiłku.	Zwiększenie dostępności do pomocy w zakresie dożywiania.	2022-2032	OPS, NGO, jednostki oświatowe	Budżet Gminy Budżet Państwa
Realizacja działań mających na celu wyrównywanie szans edukacyjnych dla dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych lub zagrożonych problemem ubóstwa.	Zniwelowanie nierówności edukacyjnych dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych ubóstwem.	2022-2032	OPS, UG, jednostki oświatowe	Budżet Gminy Budżet Państwa
Współpraca międzyinstytucjonalna w zakresie problemu bezdomności – przekazywanie informacji na temat sytuacji osób bezdomnych oraz bezpośrednia pomoc.	Udzielenie schronienia i wsparcia osobom znajdującym się w kryzysie bezdomności.	2022-2032	OPS, KPP, NGO	Budżet Gminy

CEL STRATEGICZNY NR 6

WZROST LICZBY AKTYWNYCH ZAWODOWO MIESZKAŃCÓW GMINY ŁAGÓW.

Cel operacyjny nr 1

Wspieranie zatrudnienia i reintegracji osób bezrobotnych, a szczególnie zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Stać współpracę z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie: poradnictwa zawodowego, organizacji szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe osób bezrobotnych oraz zwiększających szanse na podjęcie zatrudnienia.	Zmniejszenie liczby bezrobotnych mieszkańców Gminy.	2022-2032	OPS, PUP	Budżet Gminy Budżet Państwa Fundusze Europejskie
Współpracę z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie: organizowania prac interwencyjnych, robót publicznych oraz prac społecznie użytecznych dla osób bezrobotnych.	Wzrost liczby pozostających bez zatrudnienia mieszkańców Gminy biorących udział w pracach interwencyjnych, robotach publicznych i pracach społecznie użytecznych.	2022-2032	OPS, PUP	Budżet Gminy Budżet Państwa
Wykorzystanie w pracy socjalnej kontraktów socjalnych służących aktywizacji zawodowej i zwiększenia szans na podjęcie zatrudnienia, szczególnie osób długotrwale bezrobotnych.	Zwiększenie liczby kontraktów socjalnych w aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych.	2022-2032	OPS, PUP	Budżet Gminy

Rozwój opieki nad dziećmi do lat 3 w publicznych placówkach umożliwiającą szczególnie osobom samotnie wychowującym dzieci podjęcie zatrudnienia.	Spadek liczby bezrobotnych kobiet.	2022-2032	OPS, UG	Budżet Gminy Budżet Państwa
Prowadzenie działalności informacyjnej w zakresie dostępnych form wsparcia i aktywizacji osób bezrobotnych.	Zwiększenie wiedzy wśród osób bezrobotnych na temat dostępnych form wsparcia.	2022-2032	OPS, UG, PUP	Budżet Gminy
Pobudzenie i wzmacnianie systemu motywacji oraz przekazywanie praktycznych umiejętności w celu aktywnego poruszania się na rynku pracy.	Zwiększenie umiejętności poszukiwania zatrudnienia oraz mobilności na rynku pracy.	2022-2032	OPS, PUP	Budżet Gminy

3. Ramy finansowe Strategii

Potrzeba określenia ram finansowych Strategii rozwiązywania problemów społecznych wynika z treści art. 16b. ust 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 794 z późn. zm.). Jednym z warunków realizacji wskazanych celów w Strategii rozwiązywania problemów społecznych jest jej finansowanie. Podstawowym źródłem finansowania powyższej Strategii będą środki pochodzące z budżetu Gminy Łagów. Zaplanowane zadania w niniejszej Strategii będą finansowane także przez:

- budżet Wojewody,
- budżet Samorządu Województwa,
- Fundusz Pracy,
- środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- środki Unii Europejskiej,
- środki finansowe pozyskiwane przez organizacje pozarządowe,
- środki własne podmiotów uczestniczących w realizacji Strategii.

Ramy finansowe Strategii uzależnione są od możliwości finansowych Gminy Łagów. Realizacja poszczególnych celów i zadań wymienionych w Strategii uzależniona będzie od środków posiadanych przez Gminę oraz pozyskanych ze źródeł zewnętrznych. Zawarte w dokumencie Strategii wartości finansowe mają jedynie charakter szacunkowy i będą musiały być w trakcie jej realizacji potwierdzane zapisami w uchwałach budżetowych na kolejne lata i wieloletnich prognozach finansowych.

Prognozy wykorzystane do sporządzenia ram finansowych w niniejszym dokumencie przyjęto w oparciu o procentową strukturę wydatków socjalnych w latach 2019-2020, która została opracowana na podstawie oceny zasobów pomocy społecznej. Prognoza uwzględnia także ryzyka finansowe tj. zmianę przepisów, wzrost wydatków, inflację. W prognozie na lata 2022-2032 zastosowano średnią wzrostu 2,5% w skali roku wydatków na pomoc społeczną.

**Tabela 27. Ramy finansowe Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych
Gminy Łagów na lata 2022-2032**

rok	ochrona zdrowia (dział 851)	pomoc społeczna (dział 852)	edukacyjna opieka wychowawcza (dział 854)	rodzina (dział 855)	ogółem
2019	200 000	1 909 945	86 676	5 641 617	9 638 238
2020	200 000	1 779 475	77 066	6 568 960	8 625 501
PROGNOZA					
2021	205 000	1 823 962	78 993	6 733 184	8 841 139
2022	210 125	1 869 561	80 968	6 901 514	9 062 167
2023	215 378	1 916 300	82 992	7 074 052	9 288 721
2024	220 762	1 964 208	85 067	7 250 903	9 520 939
2025	226 281	2 013 313	87 194	7 432 176	9 758 962
2026	231 938	2 063 646	89 374	7 617 980	10 002 936
2027	237 736	2 115 237	91 608	7 808 430	10 253 009
2028	243 679	2 168 118	93 898	8 003 641	10 509 334
2029	249 771	2 222 321	96 245	8 203 732	10 772 067
2030	256 015	2 277 879	98 651	8 408 825	11 041 369
2031	262 415	2 334 826	101 117	8 619 046	11 317 403
2032	268 975	2 393 197	103 645	8 834 522	11 600 338

Źródło: opracowanie własne

4. System wdrażania Strategii

Realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łągów to wprowadzenie w życie zintegrowanego modelu polityki społecznej. Z uwagi na fakt, że opracowana Strategia jest dokumentem długookresowym i zawiera podstawowe cele perspektywiczne, musi być poddana okresowej weryfikacji, a także niezbędnym zmianom.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łągów zawiera zadania, które stanowią wyzwania dla całej społeczności lokalnej i wszystkich instytucji publicznych oraz niepublicznych, które działają na polu polityki społecznej w Gminie. Taka zasada partnerstwa i współpracy jest jednym z fundamentalnych elementów polityki strukturalnej Unii Europejskiej. Jednak wdrażanie Strategii, zawierającej zadania będące w kompetencjach wielu lokalnych i ponadlokalnych instytucji, organizacji i środowisk, wymaga ścisłej koordynacji, a także współpracy pomiędzy zainteresowanymi stronami. Stąd też efektywność realizacji zadań wyodrębnionych w Strategii, w dużej mierze zależała będzie od instytucji zarządzającej jej wdrażaniem – Ośrodka Pomocy Społecznej w Łągowie.

Realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łągów na lata 2022-2032 obejmować będzie pięć etapów, przedstawionych w poniższej tabeli.

Tabela 28. Harmonogram wdrażania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łągów na lata 2022-2032

Etap	Wyszczególnienie	Termin realizacji
Etap I	Podjęcie uchwały przez Radę Gminy Łągów o przyjęciu do realizacji „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łągów na lata 2022-2032”.	I kwartał 2022 r.
Etap II	Koordinacja realizacji działań objętych Strategią.	II kwartał 2022 r. – IV kwartał 2032 r.
Etap III	Monitoring Strategii.	W miesiącu maju następnego roku za rok poprzedni począwszy od 2023 r. do 2032 r.
Etap IV	Uzupełnianie Strategii o nowe zadania i programy.	Sukcesywnie w okresie wdrażania Strategii czyli od I kwartału 2022 r. do IV kwartału 2032 r.
Etap V	Podsumowanie i ocena Strategii (ewaluacja ex-post).	IV kwartał 2032 r.

Źródło: opracowanie własne

5. System aktualizacji Strategii

Strategia jest dokumentem dynamicznym i wprowadzanie zmian w jej zapisach jest nie tylko możliwe, ale w niektórych sytuacjach wręcz konieczne, to jednak należy pamiętać, że zmiany te nie powinny dotyczyć zasadniczych kierunków Strategii. Przeglądy strategiczne powinny być realizowane cyklicznie. Konsekwencje pojawienia się koronawirusa SARS-CoV-2 i wywołanej przez nią choroby COVID-19 mogą spowodować konieczność zredefiniowania zaplanowanych działań. Skutki ekonomiczne, gospodarcze i społeczne pandemii będą dostrzegalne w dłuższej perspektywie czasowej. W związku z tym mogą pojawić się nowe wyzwania dla polityki lokalnej. Najlepszą metodą na wprowadzenie zmian w dokumencie Strategii jest jej weryfikacja w społecznym procesie zbliżonym do tego, który towarzyszył tworzeniu Strategii. Kierownik OPS przy wyborze zadań do realizacji będzie brać pod uwagę zarówno nowe oczekiwania społeczności lokalnej i określonych grup społecznych, jak również zmieniające się czynniki środowiska zewnętrznego oraz możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych. Dlatego podczas aktualizacji dokumentu Strategii kierownik OPS powinien uwzględniać nie tylko istniejące zapisy Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łagów, ale również nowe, nie ujęte w niej zadania, których w obecnym czasie uczestnicy nie byli w stanie przewidzieć. Bezpośrednim koordynatorem jest kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Łagowie. Zadaniem koordynatora jest ciągły nadzór nad pracami OPS w zakresie wdrażania i aktualizacji Strategii.

6. Komunikacja społeczna i promocja Strategii

W celu sprawnego funkcjonowania Strategii należy umożliwić społeczności lokalnej udział w procesie jej tworzenia i realizacji. Partnerzy mają możliwość zgłoszenia zmian w treści Strategii w zakresie wymagającym ich współpracy. Władze samorządowe w trakcie wdrażania Strategii muszą znaleźć skuteczną metodę przekazywania informacji do otoczenia. Powinny także zwrócić baczną uwagę na sprawny system przyjmowania informacji z otoczenia, od partnerów społecznych. Władze samorządowe muszą kontaktować się z jednej strony z otoczeniem wewnętrznym, obejmującym pracowników, którzy uczestniczą bezpośrednio w administrowaniu Gminą (ich wiedza, motywacja, umiejętności praktyczne, kompetencje interpersonalne,) lecz także technologie i zasoby organizacji. Z drugiej strony muszą również komunikować się z otoczeniem zewnętrznym obejmującym: ogół mieszkańców Gminy, grupy, organizacje, stowarzyszenia, instytucje czy przedsiębiorstwa. Otoczenie zewnętrzne dalsze to natomiast otoczenie Gminy, jako wspólnoty terytorialnej: sąsiednie gminy, struktury powiatowe, wojewódzkie i ogólnopństwowe. Obszarami działań w zakresie komunikacji społecznej to:

- możliwość wnioskowania zmian zapisów Strategii przed jej uchwaleniem;
- informacja o postępach wdrażania Strategii;
- współpraca z mediami – podawanie informacji o wdrażanych projektach w mediach lokalnych;
- informacje zamieszczane na stronach internetowych.

Promocja Strategii ma na celu stanowienie i utrzymywanie wzajemnej współpracy między samorządem a społeczeństwem. Informowanie oraz promocja odbywać się będzie poprzez podawanie w prasie lokalnej oraz w Internecie danych na temat zaangażowania finansowego Unii Europejskiej w realizację projektów oraz stanie zaawansowania realizacji zadań i ich efektów w ramach Strategii.

7. Monitoring i ewaluacja

Proces monitoringu Strategii będzie służył identyfikacji osiągniętych rezultatów oraz porównaniu ich zgodności z założeniami. Będzie on polegał na gromadzeniu i opracowywaniu informacji i danych zebranych od wszystkich podmiotów zaangażowanych w realizację działań strategicznych. Punktem odniesienia będą między innymi przedstawione poniżej wskaźniki monitoringowe. Dla oceny zmian zachodzących w wybranych, niemożliwych do opisu za pomocą wskaźników obszarach, służyć będą wskaźniki kontekstowe (pokazujące dane zjawisko w szerszym kontekście, zwykle w odniesieniu do dłuższych okresów czasu). Dane do monitoringu pozyskiwane będą z: danych statystycznych GUS, jednostek organizacyjnych UG, Policji, PUP, ze sprawozdań OPS, GKRPA, sprawozdań z realizacji gminnych programów i projektów oraz od organizacji pozarządowych. Monitorowanie umożliwi bieżącą ocenę realizacji zaplanowanych kierunków działań lub też pozwoli na modyfikację i dokonywanie korekt w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą zaistnieć w wyniku, np. zmiany regulacji prawnych lub nasilenia niektórych problemów społecznych. Informacja nt. realizacji Strategii przygotowywana będzie przez OPS i zawarta w corocznie składanych sprawozdaniach z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Łagowie.

Końcowa ewaluacja (ex-post) posłuży samorządowi Gminy Łagów do oceny realnej sytuacji i stanu rozwiązywania problemów społecznych w Gminie, a także będzie pomocnym narzędziem pomagającym w podejmowaniu właściwych decyzji dotyczących kształtu polityki i pomocy społecznej Gminy w kolejnych latach. W ramach końcowej ewaluacji Strategii zostanie przygotowany raport ukazujący kumulatywne osiągnięcie założonych celów strategicznych. Końcowa ewaluacja Strategii pozwoli ocenić w jakim stopniu założone wartości w zestawieniu kumulatywnym, kilkuletnim zostały zrealizowane oraz ukáže realne nakłady finansowe, a w efekcie końcowym pozwoli odpowiedzieć na pytanie, czy założone kierunki działań były odpowiednio zaplanowane.

Wskaźniki monitoringowe, czyli policzalne zmienne podlegające obserwacji i ocenie, określone zostały w oparciu o przewidywane rezultaty zadań, a także przewidywane dane, zaplanowane do osiągnięcia w całym okresie realizacji działań. Zostały one szczegółowo przedstawione w oparciu o aktualny stan faktyczny. Zarówno monitoring jak i ewaluacja prowadzone będą między innymi w oparciu o niżej

przedstawione wskaźniki monitoringowe. Katalog wskaźników może być uzupełniany bądź modyfikowany w zależności od dostępnych źródeł informacji i zasobów. Wartości bazowe oznaczają dane dla roku poprzedzającego wdrożenie Strategii (2020 rok) natomiast wartości docelowe wskazują pożądane wartości, oznaczające osiągnięcie poszczególnych celów.

Tabela 29. Wskaźniki monitoringowe służące do oceny stopnia realizacji celów strategicznych

Lp.	Cel strategiczny	Wskaźnik	Wartość bazowa (w 2020 roku)	Wartość docelowa (w 2031 roku)
1	Zintegrowane wsparcie rodziny w środowisku lokalnym.	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny.	10	do 15
		Wartość współczynnika dzietności.	1,39	do 2,10
		Udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ogólnej liczbie ludności w Gminie (w %).	6,6	do 3,5
		Liczba rodzin wspierających.	0	do 4
		Liczba wydanych Kart Dużej Rodziny.	45	do 100
		Liczba placówek wsparcia dziennego.	7	do 10
		Liczba zorganizowanych warsztatów dla rodziców wzmacniających kompetencje wychowawcze.	b.d	do 16
		Liczba żłobków/klubów dziecięcych.	0	do 2
		Udział rodzin korzystających z pomocy z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w ogólnej liczbie rodzin korzystających z pomocy OPS (w %).	40,0	do 35,5
		Liczba lokali socjalnych.	0	do 10
2	Sieć wsparcia dostosowana do potrzeb osób zależnych (z niepełno- sprawnościami, niesamodzielnych)	Liczba funkcjonujących WTZ/ŚDS na terenie Gminy.	0	do 2
		Liczba grup samopomocowych dla osób z niepełno- sprawnościami.	0	do 2
		Liczba miejsc użyteczności publicznej, która dostosowana została do potrzeb osób z niepełno- sprawnościami.	b.d	do 10

oraz seniorów).	Liczba zorganizowanych imprez na rzecz osób z niepełnosprawnością/starszych.	b.d	do 10
	Udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności (%).	21,5	do 21,5
	Liczba przeprowadzonych kampanii informacyjnych skierowanych do przedsiębiorców nt. możliwości zawodowych osób z poszczególnymi niepełnosprawnościami.	b.d	do 10
	Liczba przeprowadzonych kampanii informacyjnych o dostępnych formach aktywizacji zawodowej osób z niepełnosprawnościami.	b.d	do 8
3 Rozpowszechnianie profilaktyki prozdrowotnej oraz zintensyfikowanie rozwój sieci wsparcia dla osób uzależnionych i ich rodzin.	Liczba funkcjonujących Punktów Informacyjno-Konsultacyjnych dla osób uzależnionych i ich rodzin.	1	do 2
	Liczba grup samopomocowych skierowanych do osób uzależnionych i współuzależnionych.	0	do 2
	Liczba przeprowadzonych warsztatów dla rodziców z zakresu profilaktyki uzależnień.	0	do 10
	Średnia liczba uczestników rekomendowanych programów profilaktycznych.	0	do 300
	Liczba mieszkańców przypadająca na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych.	149	do 100
	Liczba osób, wobec których podjęto czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osób uzależnionych od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu przez członków GKRPA.	2	do 12

4	Zintensyfikowanie działań opartych na kompleksowym i skutecznym systemie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	Liczba przeprowadzonych interwencji związanych z występowaniem przemocy w rodzinie.	bd.	do 40
		Liczba osób motywowanych do udziału w oddziaływaniach edukacyjno-korekcyjnych dla osób stosujących przemoc.	bd.	do 30
		Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”.	7	do 5
		Liczba przeprowadzonych programów rekomendowanych nt. zjawiska przemocy rówieśniczej w placówkach oświatowych.	0	do 4
		Liczba przeprowadzonych kampanii społecznych dotyczących przemocy w rodzinie.	0	do 7
5	Przeciwdziałania zjawisku marginalizacji społecznej osób zagrożonych ubóstwem.	Liczba wydanych posiłków w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.	3 230	do 4 000
		Udział rodzin korzystających z pomocy z powodu ubóstwa w ogólnej liczbie rodzin korzystających z pomocy w OPS (w %).	42,7	do 35,5
6	Wzrost liczby aktywnych zawodowo mieszkańców Gminy Łagów.	Liczba osób, z którymi zawarto kontrakty socjalne.	0	do 15
		Udział długotrwale bezrobotnych mieszkańców Gminy w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców (w %).	5,4	
		Liczba osób bezrobotnych uczestniczących w aktywizacji zawodowej.	33	do 60
		Liczba przeprowadzonych warsztatów w zakresie mobilności na rynku pracy.	0	do 5

Źródło: opracowanie własne

V. Wnioski i podsumowanie

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łagów jest dostosowana do zidentyfikowanych w procesie badawczym potrzeb społecznych. Planowane sposoby ich zaspokajania są kontynuacją istniejącego systemu wsparcia i tworzą możliwość jego uzupełnienia o nowe rozwiązania.

W związku z powyższym, z jednej strony Strategia proponuje zmianę stosowanych metod tak, by chronić przed zagrożeniami społecznymi, z drugiej zaś wskazuje na konieczność przejścia do prewencji trudnych sytuacji życiowych, tak aby nie dopuścić do ich wystąpienia lub maksymalnie skrócić czas ich trwania. Cele strategiczne i cele operacyjne sformułowane zostały w oparciu o analizę systemu pomocy społecznej, sytuacji rodzin, profilaktyki uzależnień, problemu przemocy w rodzinie, sytuacji seniorów i osób niepełnosprawnych, systemu ochrony zdrowia psychicznego, problemu ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz problemu bezrobocia.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych zakłada rozszerzenie i pogłębienie form pracy socjalnej, szeroką współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze polityki społecznej. W myśl ustawy o pomocy społecznej, podejmowane działania powinny doprowadzić, w miarę możliwości, do życiowego usamodzielnienia się objętych nią osób i rodzin oraz do ich integracji ze środowiskiem. W ramach wypracowanej Strategii przyjmuje się podejście nastawione przede wszystkim na: wzmocnienie postaw aktywnych, wdrożenie modelu pomocy zintegrowanej, partnerskich działań instytucji i organizacji pozarządowych w stworzeniu lokalnego systemu rozwiązywania problemów społecznych. Analiza problemów społecznych będących przedmiotem niniejszej Strategii zwraca również uwagę na tzw. nowe ryzyka socjalne, czyli trudne sytuacje, nie tylko materialne, które pojawiły się w efekcie zmian zwłaszcza demograficznych.

Zapisy zawarte w Strategii realizowane będą zgodnie z wytyczonymi działaniami, ale w skali i harmonogramie zależnych od możliwości finansowych. Strategia będzie podlegać okresowym weryfikacjom i niezbędnym modyfikacjom związanym ze zmieniającą się rzeczywistością społeczno-ekonomiczną, zidentyfikowanymi potrzebami mieszkańców Gminy Łagów i przepisami prawa. Wielość i różnorodność potrzeb społecznych, przy istniejących ograniczeniach budżetowych, oznacza potrzebę zwiększenia efektywności pomocy społecznej poprzez racjonalne określanie wydatków,

maksymalne wykorzystanie istniejącego potencjału oraz stosowanie rozwiązań o charakterze bardziej systemowym niż akcyjnym.

Realizacja Strategii powinna przyczynić się do dobrej jakości życia mieszkańców Gminy Łagów, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci, młodzieży, osób starszych oraz grup osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym. Należy zaznaczyć, że zadania z zakresu szeroko rozumianej polityki społecznej realizowane są za pomocą wszelkich dostępnych kompetencji i możliwości Gminy, natomiast Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest wyborem priorytetowych obszarów i kierunków działań, które uznane zostały za kluczowe, a więc umożliwiające najskuteczniejsze i najbardziej efektywne osiągnięcie założonych rezultatów.

VI. Bibliografia

1. Europa 2020 - Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu.
2. <https://bdl.stat.gov.pl>
3. <https://mapa.wyniki.edu.pl/MapaEgzaminow/>
4. <https://poradnik.ngo.pl/>
5. <https://www.polskawliczbach.pl/>
6. Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Łagów na lata 2018-2020 (Uchwała Nr XXXII/244/2018 Rady Gminy Łagów z dnia 29 marca 2018 r.).
7. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2021 (Uchwała Rady Gminy Łagów Nr XX/162/2020 z dnia 21 grudnia 2020 r.)
8. J. Oniszczyk, Współczesne państwo w teorii i praktyce. Wybrane elementy.
9. Kinney J., Leaton G., Zrozumieć alkohol, Warszawa 1996 r.
10. Kwaśniewski J., Rola diagnozy w rozwiązywaniu problemów społecznych.
11. M. Yaziji, J. Doh, Organizacje pozarządowe a korporacje.
12. Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2018, 2019 i 2020 rok.
13. Raport o stanie Gminy Łagów za 2019 i 2020 rok.
14. R. W. Gryffin (2004), Podstawy zarządzania organizacjami, Warszawa: PWN.
15. Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2020 rok.
16. Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030.
17. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 794 z późn. zm.).

VII. Spis rysunków, tabel i wykresów

1. Spis rysunków

Rysunek 1. Położenie Gminy Łągów na tle powiatu świebodzińskiego i województwa lubuskiego	19
Rysunek 2. Liczba podmiotów zarejestrowanych na terenie Gminy Łągów według klas wielkości (stan na koniec 2020 roku).....	27
Rysunek 3. Współczynnik dzietności w Gminie Łągów, powiecie świebodzińskim oraz województwie lubuskim (stan na koniec 2019 roku)	50
Rysunek 4. Łączna wartość alkoholu sprzedanego na terenie Gminy Łągów w 2020 roku	66
Rysunek 5. Wartość wskaźnika ubóstwa w wymiarze finansowym w Gminie Łągów, powiecie świebodzińskim oraz województwie lubuskim w 2019 roku	90
Rysunek 6. Elementy procesu planowania strategicznego	97

2. Spis tabel

Tabela 1. Etapy opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.....	8
Tabela 2. Przyrost naturalny na 1000 ludności w porównaniu do powiatu świebodzińskiego i województwa lubuskiego na przestrzeni lat 2018-2020.....	21
Tabela 3. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności w latach 2018-2020 (w procentach).....	22
Tabela 4. Saldo migracji wewnętrznych i zewnętrznych na 1000 ludności w Gminie Łągów w porównaniu do powiatu świebodzińskiego oraz województwa lubuskiego w latach 2018-2020.....	22
Tabela 5. Rodzaj prowadzonej działalności osób fizycznych w Gminie Łągów (stan na koniec 2020 roku)	26
Tabela 6. Liczba uczniów uczęszczających do poszczególnych szkół podstawowych w Gminie Łągów w roku szkolnym 2020/2021	29
Tabela 7. Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w latach 2018-2020	45

Tabela 8. Liczba osób długotrwale pobierających świadczenie w podziale na płeć w latach 2018-2020.....	45
Tabela 9. Rodzaje świadczeń, z których korzystały poszczególne typy rodzin z dziećmi w 2020 roku	51
Tabela 10. Rodzaje dodatków do zasiłków rodzinnych, liczba wydanych świadczeń oraz wydatki z tym związane w 2020 roku	52
Tabela 11. Zasiłek pielęgnacyjny dla niepełnosprawnego dziecka na przestrzeni lat 2018-2020	58
Tabela 12. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności na przestrzeni lat 2018-2020	58
Tabela 13. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, która powstała przed 21 rokiem życia na przestrzeni lat 2018-2020.....	58
Tabela 14. Specjalny zasiłek opiekuńczy na przestrzeni lat 2018-2020	59
Tabela 15. Działania Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wobec osób uzależnionych w 2020 roku	64
Tabela 16. Dane statystyczne dotyczące działań Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i grup roboczych w latach 2018-2020.....	70
Tabela 17. Dane statystyczne dotyczące procedury „Niebieskie Karty” w latach 2018-2020	72
Tabela 18. Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie na terenie Gminy Łagów w latach 2018-2020.....	72
Tabela 19. Udział bezrobotnych mieszkańców Gminy Łagów zarejestrowanych w PUP w ogólnej liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg płci w latach 2018-2020 w porównaniu do powiatu świebodzińskiego i województwa lubuskiego (w procentach, stan na koniec grudnia)	83
Tabela 20. Liczba długotrwale bezrobotnych mieszkańców Gminy Łagów oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy w porównaniu do powiatu świebodzińskiego oraz województwa lub lubuskiego w latach 2018-2020 (stan na koniec grudnia)	84

Tabela 21. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców Gminy Łągów w podziale na wiek oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy w latach 2018-2020 (stan na koniec grudnia).....	84
Tabela 22. Liczba osób, którym przyznano zasiłek stały, okresowy i celowy oraz kwota świadczeń na przestrzeni lat 2018-2020	88
Tabela 23. Liczba osób korzystających ze świadczenia pieniężnego i niepieniężnego przyznane w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” i „Posiłek w szkole i w domu” w latach 2018-2020	88
Tabela 24. Liczba wydanych posiłków w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” i ich koszt w latach 2018-2020	89
Tabela 25. Ramy finansowe Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łągów na lata 2022-2032	116
Tabela 26. Harmonogram wdrażania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łągów na lata 2022-2032	117
Tabela 27. Wskaźniki monitoringowe służące do oceny stopnia realizacji celów strategicznych	121

3. Spis wykresów

Wykres 1. Liczba mieszkańców Gminy Łągów w latach 2018-2020.....	20
Wykres 2. Liczba kobiet i mężczyzn zamieszkujących Gminę Łągów na przestrzeni lat 2018-2020	21
Wykres 3. Stopa bezrobocia w powiecie świebodzińskim na przestrzeni lat 2018-2020 w porównaniu do województwa i całej Polski (stan na koniec roku, w procentach).....	23
Wykres 4. Liczba osób pracujących na 1000 ludności w Gminie Łągów w porównaniu do powiatu świebodzińskiego oraz całej Polski na przestrzeni lat 2017-2019	24
Wykres 5. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON na 1000 ludności w Gminie Łągów w porównaniu do powiatu świebodzińskiego i całej Polski w latach 2018-2020	25
Wykres 6. Ludność Gminy Łągów według edukacyjnych grup wieku z podziałem na płeć w 2020 roku	28

Wykres 7. Współczynnik skolaryzacji netto dla szkolnictwa podstawowego na terenie Gminy Łągów w latach 2018-2019 (w procentach)	30
Wykres 8. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w 2021 roku uczniów z terenu Gminy Łągów, powiatu świebodzińskiego i województwa lubuskiego	30
Wykres 9. Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności w Gminie Łągów, powiecie świebodzińskim oraz województwie lubuskim w latach 2018-2020	32
Wykres 10. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1000 mieszkańców w Gminie Łągów, powiecie świebodzińskim i województwie lubuskim na przestrzeni lat 2018-2020	37
Wykres 11. Kadra Ośrodka Pomocy Społecznej w Łągowie na przestrzeni lat 2018-2020	42
Wykres 12. Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w Gminie Łągów w latach 2018-2020	43
Wykres 13. Powody udzielania świadczeń w 2020 roku (liczba rodzin)	44
Wykres 14. Wskaźnik deprywacji lokalnej na przestrzeni lat 2018-2020	45
Wykres 15. Liczba rodzin, z którymi przeprowadzono wywiady środowiskowe na przestrzeni lat 2018-2020	46
Wykres 16. Liczba małżeństw na 1000 ludności w Gminie Łągów w porównaniu do powiatu świebodzińskiego i województwa lubuskiego w latach 2018-2020	49
Wykres 17. Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka na przestrzeni lat 2018-2020	51
Wykres 18. Rodziny, którym zostało udzielone pomoc i wsparcie z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2018-2020	54
Wykres 19. Asystenci rodziny oraz liczba rodzin objętych ich wsparciem na przestrzeni lat 2018-2020	54
Wykres 20. Odpłatność za pobyt dziecka w pieczy zastępczej na przestrzeni lat 2018-2020 (w złotych)	55
Wykres 21. Liczba rodzin, którym zostało udzielone pomoc i wsparcie z powodu niepełnosprawności w latach 2018-2020	57
Wykres 22. Liczba osób, którym udzielono porad w Punkcie Konsultacyjno-Informacyjnym w 2020 roku	65

Wykres 23. Liczba mieszkańców przypadająca na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych w Gminie Łagów, województwie lubuskim i całej Polsce w 2020 roku ...	67
Wykres 24. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu przemocy w rodzinie w latach 2018-2020.....	70
Wykres 25. Zestawienie udziału mieszkańców w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności w Gminie Łagów, powiecie świebodzińskim oraz województwie lubuskim na przestrzeni lat 2018-2020	76
Wykres 26. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy społecznej w podziale na płeć w latach 2018-2020	76
Wykres 27. Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych na przestrzeni lat 2018-2020	77
Wykres 28. Zasiłki pielęgnacyjne przyznane osobom, które ukończyły 75 lat na przestrzeni lat 2018-2020 (liczba świadczeń).....	77
Wykres 29. Liczba rodzin, którym zostało udzielone pomoc i wsparcie z powodu bezrobocia w latach 2018-2020	81
Wykres 30. Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej na przestrzeni 2018-2020.....	81
Wykres 31. Mieszkańcy Gminy Łagów zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy z podziałem na płeć na przestrzeni lat 2018-2020 (stan na koniec grudnia)	82
Wykres 32. Liczba bezrobotnych mieszkańców Gminy Łagów uczestniczących w formach aktywizacji zawodowej w latach 2018-2020	85
Wykres 33. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu ubóstwa na przestrzeni lat 2018-2020	87
Wykres 34. Liczba gospodarstw domowych, które otrzymały dodatki mieszkaniowe w latach 2018-2020.....	89
Wykres 35. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu bezdomności na przestrzeni lat 2018-2020	90
Wykres 36. Szacunkowa liczba przestępstw stwierdzonych w Gminie Łagów na przestrzeni lat 2018-2020	92
Wykres 37. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw w Gminie Łagów w latach 2018-2020.....	92

Przewodnicząca Zespołu ds. opracowania Strategii:

mgr Maria Betlej-Gnojek

u l . D w o r c o w a 9 a / 1 9

3 0 - 5 5 6 K r a k ó w

t e l : 1 2 3 9 5 0 6 6 5

f a x : 1 2 3 9 5 0 6 6 4

m a i l : b i u r o @ o f i c y n a - p r o f i l a k t y c z n a . p l